

Integraal Huisvestingsplan Roermond

Opdrachtgever
Gemeente Roermond

Datum
4 maart 2020

Project
IHP gemeente Roermond inclusief ondersteuning

Referentie
1665001-0099.2.0

Auteur(s)
de heer P. Bressers MSc - HEVO B.V.
de heer ir. B.G. Verkerk - HEVO B.V.
de heer drs. ing. R. Frensen - HEVO B.V.

gemeente Roermond

Inhoudsopgave

Samenvatting	4		
1. Inleiding	6		
1.1. Ambitie gemeente	6		
1.2. Vraagstelling	6		
1.3. Plan van Aanpak	7		
1.4. Visie op de onderwijsstad Roermond	8		
1.5. Werkwijze IHP	9		
1.6. Verankering binnen de verordening	9		
1.7. Leeswijzer	10		
2. Onderwijs en opvang in Roermond	11		
2.1. Primair onderwijs (PO)	11		
2.2. (Voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO)	11		
2.3. Voortgezet onderwijs (VO)	11		
2.4. Kinderopvang	12		
2.5. Integrale Kindcentra (IKC's)	12		
2.6. Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)	12		
2.7. Overige partners	12		
3. Beleidskaders en beleidsambities	13		
3.1. Juridische kaders en ontwikkelingen	13		
3.1.1. Zorgplicht	13		
3.1.2. Verordening	13		
3.1.3. Eigendom	13		
3.1.4. Huidig stelsel	13		
3.1.5. Wetsvoorstel stelselwijziging	14		
3.1.6. Verhoging normbedragen VNG	14		
3.1.7. Energieakkoord en Klimaatakkoord	15		
3.1.8. Routekaart PO en VO	15		
3.2. Beleidskaders: beleid gemeente Roermond	15		
3.2.1. Coalitieakkoord	15		
3.2.2. Omgevingsvisie	16		
3.2.3. IKC-beleid	16		
3.3. Beleidsambities: de bouwstenen	16		
3.4. Bouwsteen 1: regie	16		
3.5. Bouwsteen 2: kwaliteit en duurzaamheid	18		
3.6. Bouwsteen 3: afweging renovatie en nieuwbouw	19		
3.7. Bouwsteen 4: samenwerking: gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties	19		
3.8. Bouwsteen 5: vraag en aanbod	21		
4. Methoden	22		
4.1. Quickscans	22		
4.2. Capaciteitsanalyse	22		
4.3. Duurzaamheid	23		
4.4. Afwegings- urgentiecriteria	23		
4.5. Opheffingsnorm	23		
4.6. Basisgeneratie	23		
4.7. Herkomst	24		
5. Analyse en scenario's	24		
5.1. Leerlingenprognose	24		
5.2. Quickscanscores	25		
5.3. Scholenlandschap in beeld	25		
5.4. Scenario-ontwikkeling PO	26		
5.4.1. Herten/Centrum	26		
5.4.2. Maasniel	28		
5.4.3. Roermond Zuid/Oost	29		
5.4.4. Swalmen & Boukoul	30		
5.5. Scenario-ontwikkeling VO	31		
5.5.1. VSO Herman Broerenschool	32		
5.5.2. ROER College Schöndeln	32		
5.5.3. Jagerstraat (deel voorheen Mavo Roermond)	32		
5.5.4. Niekée	32		
5.5.5. NT2 Mundium College	32		
5.5.6. BC Broekhin	32		
5.5.7. Praktijkonderwijs Roermond	32		

5.5.8	Citaverde College (VMBO)	33	7.6.	Bouwheerschap	46
5.6.	Prioritering	33	7.7.	Programma management	46
5.7.	Sportvoorzieningen (gymzalen) bij scenario's (IHP 20 jaar)	34	7.8.	Demarcatie kosten	47
5.8.	Interim-voorzieningen bij scenario's (binnen 5 jaar)	34	7.9.	Herijking van het IHP	47
5.8.1	Jagerstraat als interim-voorziening	35	7.10.	Aanpassingen bij wijzigingen wet- en regelgeving	47
5.8.2	Overige voorzieningen	35	7.11.	Intentieovereenkomst	47
5.9.	IKC-ontwikkeling bij scenario's	35			
5.9.1	Voorfinanciering	36	BIJLAGEN		48
6.	Financiële uitgangspunten en vertaling	37	Bijlage I: Waardenwijzer		
6.1.	Kwaliteitsniveau	37	Bijlage II: Capaciteitsanalyse		
6.1.1	Basiskwaliteit	37	Bijlage III: Herkomstanalyse		
6.1.2	Vergroten kwaliteit	37	Bijlage IV: Kostenconfigurator nieuwbouw en toelichting PO, VO en (V)SO		
6.1.3	Gewenste kwaliteit	37	Bijlage V: Gewenst kwaliteitsniveau		
6.1.4	Project specifieke aspecten	38	Bijlage VI: Minimaal kwaliteitsniveau		
6.2.	Kostenkengetal IHP Roermond	38			
6.2.1	Bouwkosten bij nieuwbouw	38			
6.2.2	Renovatie	39			
6.2.3	Gymnastiek	39			
6.3.	Bijdrage schoolbesturen	40			
6.4.	Prijspeil, risico's bouwkosten en andere randvoorwaarden	41			
6.5.	Investeringsbedragen schoolgebouwen	41			
6.6.	Financiële vertaling 1 ^o termijn	43			
6.6.1	Interim-voorzieningen	43			
6.7.	Afwegingen en voorstellen	43			
6.7.1	Voorstel ENG	43			
6.7.2	Voorstel gewenst kwaliteitsniveau	44			
6.7.3	Afweging voorfinanciering derden	44			
7.	Randvoorwaarden bij uitvoering IHP	46			
7.1.	Duurzaam MJOP	46			
7.2.	Duurzaamheid project	46			
7.3.	Actualisatie van projecten	46			
7.4.	Beweging en multifunctionaliteit buitenruimte	46			
7.5.	Participatie bij de uitvoering van projecten	46			

Samenvatting

Een gezonde toekomst voor het onderwijs in Roermond is het uitgangspunt geweest voor dit Integraal Huisvestingsplan (IHP). Het IHP is tot stand gekomen in samenwerking tussen gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties.

Door middels het IHP te investeren in onderwijshuisvesting draagt de gemeente samen met de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties bij aan een leefomgeving die sociaal, leefbaar, duurzaam, gezond en klimaatbestendig is.

Het IHP bepaalt op basis van visie, gerichte analyses, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling de kaders waarbinnen de gemeente Roermond, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting. Het IHP vormt het beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor de periode 2020-2040. Het IHP wordt vervolgens elke 4 jaar herijkt, zodat dit vervolgens in jaar 5 gereed is. In het jaarlijks te formuleren uitvoeringsprogramma worden projecten nader gedefinieerd alvorens wordt gestart met de realisatie van de projecten.

Visie en beleid

In het IHP zijn vanuit visie en beleid strategische keuzes gemaakt. Dit is verwoord in vijf Bouwstenen van Beleid:

1. Regie: het beleid voor onderwijshuisvesting is vormgegeven in het IHP met een looptijd van 20 jaar. Het IHP faciliteert de afstemming tussen investering (gemeente) en gebruik (onderhoud en exploitatie - schoolbesturen).
2. Kwaliteit en duurzaamheid: er is aangesloten op de duurzaamheidsambitie van de gemeente: de realisatie van energieneutrale gebouwen. Ten aanzien van kwaliteit is gekozen voor gezonde en flexibele gebouwen.
3. Renovatie en vervangende nieuwbouw: renovatie is (nog) niet wettelijk geregeld. Middels dit IHP wordt renovatie een volwaardig alternatief voor nieuwbouw.
4. Samenwerking: gemeente, schoolbesturen en kinderopvang zetten in op fysieke samenwerking in onderwijsgebouwen om bijvoorbeeld doorlopende leerlijnen te faciliteren en om een wijkfunctie te vervullen. Deze samenwerking hoeft niet per definitie onder één dak plaats te vinden.
5. Vraag en aanbod: vitale en toekomstbestendige scholen zijn in Roermond het uitgangspunt. Dit uitgangspunt is in dit IHP wederom geborgd.

Analyse

De gemeente Roermond staat op het gebied van onderwijshuisvesting voor een vernieuwings- en investeringsopgave. Er zijn diverse analyses gemaakt, waaronder de quickscans: de schoolgebouwen zijn in een quickscan naast bouwkundige staat ook beoordeeld op onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling.

Scenario's

Voor de gebouwen met een vervangingsopgave in de komende 20 jaar zijn scenario's ontwikkeld. Daarbij is, los van de quickscore, ook rekening gehouden met de ruimtebehoefte van de scholen, de capaciteit van de gebouwen, het aantal (geprognosticeerde) leerlingen en de herkomst van leerlingen per school. Vanuit de diverse scenariosessies is onderstaande prioritering bepaald:

Binnen 5 jaar

1. NT2 Mundium College (revitalisering gebouw Jagerstraat)
2. SO Mgr. Hanssen (revitalisering gebouw Jagerstraat)
3. De Kasteeltuin
4. SO Herman Broerenschool (SO en VSO evt. gefaseerd uitvoeren)
5. Vrijeschool Christophorus
6. OBS De Brink
7. Willem de Zwijger
8. Sint Theresia
9. Alhambraa (afhankelijk van ontwikkeling de komende jaren)
10. Nieuwe (dis)locatie in Herten

Doorkijk 5-20 jaar

1. Lieve
2. VSO Herman Broerenschool (afhankelijk van fasering SO en VSO)
3. De Steenen Brug
4. BC Broekhin
5. De Zonnewijzer
6. OBS Aan de Roer

Financiën

Op basis van de bouwkostenconfiguratoren van HEVO zijn de scenario's financieel doorgerekend. Gezien het gedefinieerde duurzaamheids- en kwaliteitsniveau zijn de schoolbesturen bereid om op basis van het principe van Total Cost of Ownership een deel van de stichtingskosten mee te financieren.

Er is op basis van kengetallen een financiële vertaling gemaakt van:

1. De schoolgebouwen,
2. De interim-voorzieningen (tijdelijke huisvesting),
3. De sloopkosten,
4. De gymzalen,
5. De kosten voor voorfinanciering kinderopvang.

Voor de investeringsbedragen wordt hier verwezen naar het financiële hoofdstuk (hoofdstuk 6), inclusief de afwegingen en voorstellen die worden gedaan.

1. Inleiding

In opdracht van de gemeente Roermond heeft HEVO de gemeente en de schoolbesturen begeleid om te komen tot een Integraal Huisvestingsplan (IHP) voor het onderwijs. Het IHP is in de basis bedoeld voor de onderwijshuisvesting waarvoor de gemeente een zorgplicht heeft, namelijk het primair onderwijs (PO, bestaande uit regulier en speciaal basisonderwijs), het (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO) en het voortgezet onderwijs (VO, bestaande uit regulier voortgezet onderwijs en praktijkonderwijs).

In basis zorgt de gemeente samen met onderwijspartners voor de huisvesting van het onderwijs. De gemeente is verantwoordelijk voor een deel van de vernieuwingsopgave van de onderwijshuisvesting en de onderwijspartners zorgen voor de invulling van het onderwijs en de exploitatie van de huisvesting. Vanuit de gedeelde belangen en de vraagstelling vanuit de gemeente is toegewerkt naar een aanpak om te komen tot een gedragen IHP passend bij de ambities van de gemeente en schoolbesturen.

1.1. Ambitie gemeente

Het coalitieakkoord¹ is opgebouwd uit vier programma's die inhoud geven aan de ambitie voor de komende jaren: Roermond van iedereen, Dynamisch Roermond, Groen Roermond en Moderne gemeente. Goed onderwijs speelt daarin een belangrijke rol en is verweven in alle programma's.

Roermond vervult een regiofunctie binnen het onderwijs en beschikt daarmee over een diversiteit aan onderwijs op alle niveaus (inclusieve samenleving en 'een leven lang leren/ontwikkelen'). In totaal gaan er circa 12.750 leerlingen naar school en biedt de gemeente betaalbare en toegankelijke voorschoolse educatie, naast het uitbreiden van de integrale kindcentra (IKC's).

Als zorgzame en dynamische stad en gemeente hecht Roermond waarde aan het opleiden van de 3.000 leerlingen in het middelbaar beroepsonderwijs (mbo, schoolgaand). De beroepsopleidingen liggen verspreid over de stad, maar alle op maximaal 15 minuten lopen van het station en daarmee ook van de voorzieningen in de binnenstad. Roermondse jongeren volgen hoger onderwijs (hbo en wo) veelal in

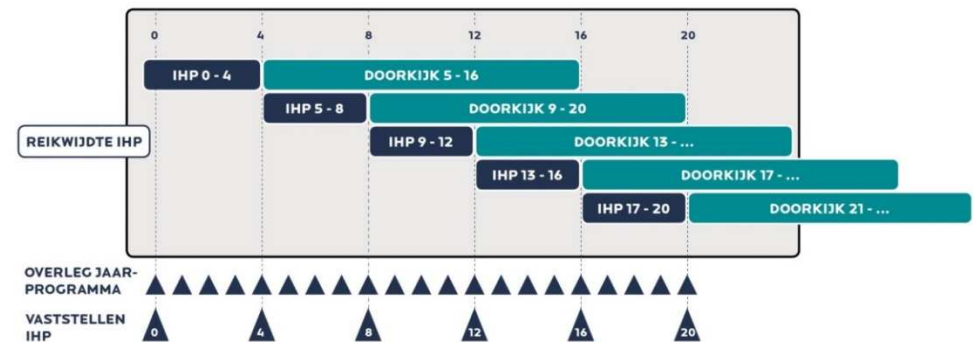
nabijgelegen steden als Nijmegen, Eindhoven, Maastricht of Venlo. Deze opleidingen zijn door de centrale ligging van Roermond goed bereikbaar voor jongeren die in Roermond wonen, onder andere met openbaar vervoer.

Als klimaat neutrale en groene gemeente wil Roermond het goede voorbeeld geven als het gaat om het verduurzamen van de gemeentelijke vastgoedvoorraad. De scholen maken hier deel van uit, met groene schoolpleinen die uitnodigen tot sporten en bewegen.

Als moderne gemeente is het doel om de onderwijshuisvesting in samenspraak met de partners te organiseren en faciliteren. Vanuit een creatieve en transparante benadering is daarmee het proces ingericht om te komen tot een IHP. Belangrijk uitgangspunt is het vergroten van het draagvlak met schoolbesturen, kinderopvang, beroepsopleidingen en de gemeentelijke organisatie.

1.2. Vraagstelling

De vraagstelling is een logisch vervolg op de ambitie van de gemeente om toe te werken naar een meerjarenprogramma voor de scholen voor de komende 0-4 jaar met een doorkijk naar de opvolgende 16 jaar. Om de urgentie van de vernieuwingsopgave te duiden is het huidige scholenlandschap beoordeeld (zie hoofdstuk 4). Deze beoordeling geeft een eerste indicatie van de voorlopige fasering van de vernieuwingsopgave van de scholen en zorgt daarmee voor onderling begrip bij de schoolbesturen. Vanuit de ambitie van de gemeente Roermond en de schoolbesturen

¹ Coalitieakkoord 2018—2022 Roermond maken we samen

is een richtinggevende 'Visie op de onderwijsstad Roermond' opgesteld, waarbij ook het mbo is uitgenodigd. Deze visie heeft bijgedragen aan de scenario-ontwikkeling van de vernieuwingsopgave.

Door nu een strategisch IHP te ontwikkelen spelen de gemeente Roermond, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties bovendien in op, onder andere, de volgende nationale en regionale ontwikkelingen op het gebied van onderwijshuisvesting:

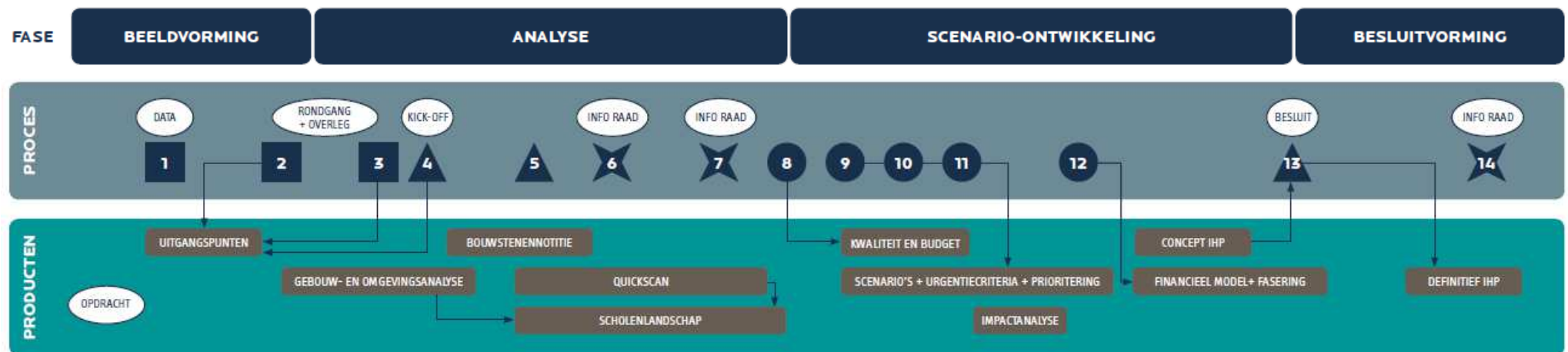
- De mogelijke wettelijke status van het IHP en ten aanzien van renovatie (naar aanleiding van het voorstel van de VNG, PO-Raad en VO-raad).
- De eis dat alle nieuwe (school)gebouwen in Nederland vanaf juli 2020 bijna energieneutrale gebouwen (BENG) dienen te zijn en de verdere ambities die voortvloeien uit het Klimaatakkoord.
- De druk die is ontstaan op de bekostiging van onderwijshuisvesting.
- Nieuwe ontwikkelingen in onderwijs, veranderde onderwijsvisies en -concepten (bijv. toegenomen aandacht voor praktijkcomponent in onderwijs) en daarmee de behoefte aan flexibiliteit in onderwijshuisvesting.
- Toename van prijsstijgingen in de bouw, etc.

1.3. Plan van Aanpak

Het IHP bepaalt op basis van visie, gerichte analyse, scenario-ontwikkeling en financiële vertaling de kaders waarbinnen de gemeente Roermond, samen met de schoolbesturen, investeert in de onderwijshuisvesting.

In tegenstelling tot de werkwijze (uitsluitend) op basis van de verordening, wordt in het IHP uitgegaan van een proactief onderwijshuisvestingsbeleid. In formele zin laat de gemeente hiermee zien op welke wijze zij haar zorgplicht, op grond van de taak die zij heeft in het voorzien van huisvesting voor het funderend onderwijs, wenst in te vullen. Het IHP:

- Heeft een strategisch karakter, waarbij vanuit visie en beleid strategische keuzes zijn gemaakt.
- Is het beleidskader dat verder reikt dan de huidige wet- en regelgeving op het gebied van onderwijshuisvesting.
- Stelt de gemeente, schoolbesturen en andere onderwijspartners in staat om op korte en lange termijn strategische keuzes te maken en proactief beleid te voeren.
- Biedt een meerjarenperspectief waarop het eigen (investerings-)beleid kan worden afgestemd.

- Vormt het beleidskader voor het onderwijshuisvestingsbeleid voor de periode 2020-2040. Het IHP wordt elke 4 jaar herijkt, zodat het beleidskader blijft aansluiten bij de vragen en behoeften van dat moment.

Vanuit de ervaring van HEVO voor dergelijke complexe en strategische vraagstukken is een proces uitgedacht, waarin geleidelijk aan alle stakeholders worden meegenomen in de beeldvorming, analyse en scenario-ontwikkeling om toe te werken naar de uiteindelijke besluitvorming. Tussentijdse (objectieve) deelproducten zorgen voor een goed onderbouwd en breed gedragen IHP. Belangrijke aandachtspunten die we daarin meenemen zijn onder andere verwachtingen, draagvlakcreatie, communicatie en financiële borging.

Op de vorige pagina is het proces inzichtelijk gemaakt dat is doorlopen om toe te werken naar een transparant proces.

Het IHP is samen met de schoolbesturen, de kinderopvangorganisaties en de gemeente Roermond ontwikkeld. De schoolbesturen en kinderopvangorganisaties hebben intensief en constructief geparticipeerd in het IHP-traject. Daarbij zijn de volgende stappen doorlopen:

- Stap 1: Om te komen tot een gezamenlijke visie en beleidsuitgangspunten is in een bijeenkomst met alle schoolbesturen en kinderopvangorganisaties die werkzaam zijn in de gemeente Roermond gesproken over de toekomst van de onderwijshuisvesting. De uitkomsten van deze kick-off zijn vastgelegd in de 'Bouwstenennotitie gemeente Roermond', die tevens is besproken binnen de commissie 'Burgers en Samenleving' van de gemeenteraad.
- Stap 2: Het gebouwenbestand van de onderwijshuisvesting in de gemeente Roermond is in beeld gebracht. Voor ieder schoolgebouw zijn een capaciteitsanalyse en een kwaliteitsanalyse uitgevoerd.
- Stap 3: Op basis van de bouwstenen en de integrale beoordeling van het gebouwenbestand zijn door de gemeente Roermond, de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties samen scenario's ontwikkeld. Hierbij is ook de verbinding en samenwerking opgezocht met de mbo-instellingen in Roermond.
- Stap 4: De scenario's zijn financieel vertaald.

1.4. Visie op de onderwijsstad Roermond

De gemeente Roermond heeft samen met de schoolbesturen toegewerkt naar een visie op het onderwijs in Roermond, onder de titel '*Visie op de onderwijsstad Roermond*'. Met deze visie is de verbinding gezocht: onderling en met andere onderwijspartners (inclusief het mbo), met kinderopvang (vanuit doorlopende leerlijn) en andere partners (zorgbehoefte en wijk- en sportverenigingen). De visie speelt in op de behoefte van de stad Roermond en de regio én houdt daarbij rekening met de binnenstedelijke context en infrastructuur van de compacte stad Roermond als geheel.

De '*Visie op de onderwijsstad Roermond*' is een richtinggevend document en continu in ontwikkeling. Het is een leidraad voor de gemeente en haar onderwijspartners die bedoeld is om met elkaar het gesprek aan te gaan en toe te werken naar een onderwijslandschap met diverse faciliteiten passend bij de stad Roermond. De visie zal in de onderwijssociëteit worden besproken en geëvalueerd.

Motto: 'Gezamenlijk richting geven aan een duurzame onderwijsstad'

1.5. Werkwijze IHP

De werkwijze middels een IHP heeft effect op drie beleidsniveaus:

1. Strategisch: Het IHP geeft middels een prioritering richting aan de benodigde investeringen in onderwijshuisvesting voor de komende 20 jaar en bepaalt het investeringskader voor de komende 5 jaar. De afbakening van het investeringskader wordt geduid in het financiële hoofdstuk (hoofdstuk 6). Het investeringskader wordt geraamd op basis van kengetallen. De gemeenteraad stelt het investeringskader vast voor de eerste 5 jaar. Na 4 tot 5 jaar wordt het IHP herijkt c.q. geactualiseerd, waarmee de opvolgende termijn wordt vastgesteld.
2. Tactisch: Na vaststelling van het IHP wordt voor de uitvoering van de projecten in de 1^e termijn jaarlijks een gedetailleerd uitvoeringsprogramma (of jaarprogramma) opgesteld. Fundamenteel onderdeel van het uitvoeringsprogramma zijn de haalbaarheidsonderzoeken voor de in het IHP opgenomen projecten (zie de figuur hiernaast).

In de haalbaarheidsonderzoeken wordt onder andere stilgestaan bij: definitieve afweging tussen nieuwbouw en (levensduurverlengende) renovatie, de daadwerkelijke inzet van tijdelijke huisvesting, ruimtelijke aspecten (bestemmingsplan, locatiekeuze etc.), definitieve leerlingenaantallen en bouwkostenniveaus. Op basis van de haalbaarheidsonderzoeken zal een verzoek (aanvraag volgens VVHO) moeten worden ingediend om de benodigde investeringsbedragen in de gemeentebegroting op te nemen.

Voortschrijdend inzicht in deze fase kan op projectniveau leiden tot aanpassing van de investering zoals opgenomen in het IHP. Streven is om dit zoveel mogelijk op te vangen binnen het investeringskader van het IHP. Indien de afwijkingen (bijvoorbeeld door extreme prijsstijgingen of onvoorziene veranderingen in leerlingenaantallen) dermate groot zijn dat projecten niet meer haalbaar zijn binnen het investeringskader van het IHP, kan het noodzakelijk zijn om het investeringskader aan te passen en (opnieuw) ter besluitvorming voor te leggen aan de gemeenteraad.

3. Nadat op tactisch niveau de projecten voldoende gedefinieerd zijn, wordt gestart met het operationeel niveau: de realisatie van projecten (ontwerp en uitvoering).

1.6. Verankering binnen de verordening

De verankering van het IHP heeft een directe relatie met de werkwijze zoals omschreven in de vorige paragraaf en daarmee met de verankering met het bestaande beleid verordening.

1. Strategisch: Het IHP fungeert als beleidskader voor de uitgaven aan onderwijs-huisvesting. Daarmee fungeert het IHP als toetsingskader voor de aanvraagprocedure voor nieuwbouw en overige voor blijvend of tijdelijk gebruik bestemde voorzieningen (artikel 2.a lid 1 t/m lid 8). Uitzondering zijn de nieuwbouw voor een nieuw te stichten school en kosten voor eerste inrichting onderwijsleerpakket en meubilair (artikel 2.a lid 1, lid 6 en lid 7). Het IHP wordt/is vastgesteld door betrokkenen bij het IHP in het Bestuurlijk Overleg Onderwijs of het OOGO en via het college doorgeleid naar de gemeenteraad ter vaststelling.

2. Tactisch: Het jaarlijks uitvoeringsprogramma komt in de plaats van het huisvestingsprogramma dat aan de hand van de aanvragen voor voorzieningen van schoolbesturen worden ingediend. Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld conform het IHP.

Het uitvoeringsprogramma zal jaarlijks worden vastgesteld in een te organiseren Bestuurlijk Overleg Onderwijs of het OOGO. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om het IHP jaarlijks ter discussie te stellen. Dit wordt immers eenmaal per 4 tot 5 jaar vastgesteld (en herijkt). Indien er afwijkingen zijn, wordt dit besproken in het genoemde overleg en opgenomen in het uitvoeringsprogramma.

Op basis van het uitvoeringsprogramma geeft het College van B&W de beschikkingen af. Het uitvoeringsprogramma wordt ter informatie aangeboden aan de gemeenteraad.

3. Operationeel: Indien schoolbesturen bouwheer zijn in de realisatiefase, is er vanuit de gemeente de mogelijkheid om (fasegewijs) te kunnen toetsen of de plannen van het schoolbestuur voldoen aan de kaders zoals overeengekomen in het IHP en in het uitvoeringsprogramma. Deze wijze van samenwerking op operationeel niveau dient nog verder te worden uitgewerkt.

1.7. Leeswijzer

Na dit eerste inleidende hoofdstuk beschrijft hoofdstuk 2 het PO, (V)SO, VO en mbo en de overige partners in de gemeente Roermond. Hoofdstuk 3 gaat in op de beleidskaders en beleidsambities. Hoofdstuk 4 introduceert de gehanteerde methoden voor de analyse en scenario-ontwikkeling die in hoofdstuk 5 wordt gepresenteerd. Hoofdstuk 6 voorziet de scenario's uit hoofdstuk 5 van financiële uitgangspunten en een financiële vertaling.

2. Onderwijs en opvang in Roermond

Dit hoofdstuk beschrijft het onderwijsaanbod in het primair onderwijs (PO), (voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO), voortgezet onderwijs (VO), kinderopvang, middelbaar beroepsonderwijs (mbo) en overige partners in de gemeente Roermond. Het PO en (V)SO vallen onder de Wet op het primair onderwijs (WPO) en de Wet op de expertisecentra (WEC). Het VO valt onder de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO). Het mbo valt onder de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB).

2.1. Primair onderwijs (PO)

De gemeente Roermond heeft een divers PO-aanbod, met verschillen in denominatie, onderwijsconcept en omvang. In de gemeente zijn drie schoolbesturen voor PO gevestigd, met in totaal 19 scholen. Gezamenlijk verzorgden zij in het schooljaar 2019-2020 onderwijs voor 4.765 leerlingen (peildatum 1 oktober 2019).

Schoolbestuur	Aantal scholen	Aantal locaties	Aantal leerlingen (2019)	Leerlingen % 2019
Swalm & Roer	17	17	4.555	95,5%
Pallas (Vrijeschool Christophorus)	1	1	169	4,0%
IEZO (Alhambraa)	1	1	41	0,5%
Totaal	19	19	4.765	100%

2.2. (Voortgezet) speciaal onderwijs ((V)SO)

Het (V)SO biedt onderwijs aan leerlingen die specialistische en/of intensieve begeleiding nodig hebben. Er zijn zes scholen voor (V)SO in de gemeente Roermond, verdeeld over vier schoolbesturen:

- De Herman Broerenschool (SO & VSO; cluster 3) is een gespecialiseerde school voor kinderen met een ontwikkelingsachterstand in de leeftijd van 4 tot 20 jaar. Zij hebben een achterstand in het leren, maar ook vaak op andere ontwikkelingsgebieden. Daarnaast komt het voor dat bepaalde leerlingen ook een gedragsstoornis, contactstoornis, concentratiestoornis, zintuiglijke of lichamelijke beperking hebben. De school is een expertisecentrum, waarin betrokken en kundige onderwijspecialisten onderwijs op maat geven.
- Kennis- en Expertisecentrum (KEC) de Donderberg: Het KEC is een coöperatie die gevormd wordt door twee schoolbesturen, te weten Aloysius Stichting (SO De

Spoorzoeker en VSO De Ortoolaan, beide cluster-4) en Onderwijsstichting de Wijnberg (SO en VSO cluster-4). De Mutsaersstichting is toegevoegd aan het KEC als zorgpartner. In dit expertisecentrum zijn (speciaal) onderwijs en zorg onderling vervlochten.

- Vitus Zuid (Mgr. Hanssen): Mgr. Hanssen verzorgt in Midden-Limburg hoogwaardig SO cluster-2 en professionele begeleiding voor kinderen met ernstige auditieve en/of communicatieve beperkingen waarvoor in het regulier onderwijs geen toereikende zorg geboden kan worden. SO Mgr. Hanssen verzorgt onderwijs voor slechthorende en dove kinderen vanaf 3 jaar tot 13 jaar en voor kinderen met taalontwikkelingsstoornissen (TOS-leerlingen) van 4 tot 13 jaar. Samen met haar ketenpartners (Kentalis en Adelante) vormt SO Mgr. Hanssen een expertisecentrum.

Schoolbestuur	Aantal scholen	Aantal locaties	Aantal leerlingen (2019)	Leerlingen % 2019
Stichting Herman Broeren	1	2	195	40%
Onderwijsstichting de Wijnberg excl. Mutsaersstichting	1	1 (KEC)	56	11%
Aloysius Stichting	2		145	30%
Vitus Zuid (Mgr. Hanssen)	1	1	90	19%
Totaal	6	4	486	100%

2.3. Voortgezet onderwijs (VO)

In de gemeente Roermond zijn zes scholen voor VO, verdeeld over drie schoolbesturen. Gezamenlijk verzorgden deze scholen in het schooljaar 2019-2020 onderwijs voor 4.556 leerlingen (peildatum 1 oktober 2019).

- ROER College Schöndeln (SOML)
 - Vmbo-tl/mavo (voorheen: Mavo Roermond)
 - Havo & Vwo (voorheen: Lyceum Schöndeln)
- Niekée (SOML):
 - Agora onderwijs (vmbo, havo en vwo)
 - Vmbo-bl, -kl en -tl
- Nt2 Mundium College (SOML):
 - VO voor anderstaligen
- BC Broekhin (SOML):
 - Vmbo-tl/mavo

- Havo & VWO
- Praktijkonderwijs Roermond:
 - Praktijkonderwijs
- Citaverde College VMBO:
 - Vmbo-bl, -kl en -tl (groen)

Schoolbestuur	Aantal scholen	Aantal locaties	Aantal leerlingen (2019)	Leerlingen % 2019
Stichting Onderwijs Midden-Limburg (SOML)	5	5	3.824	84%
Praktijkonderwijs Roermond	1	1	185	4%
Citaverde College	1	1	547	12%
Totaal	7	7	4.556	100%

2.4. Kinderopvang

In de gemeente Roermond zijn de volgende organisaties voor kinderopvang actief waarvan enkele locaties reeds onderdeel zijn van een IKC.

Organisatie	Aantal locaties	Aantal BSO-plaatsen	Aantal KOV-plaatsen
Kinderopvang Roermond (KRMD)	17	364	428
Leef Kind	3	154	159
't Treintje	3	60	81
Beestenboel Heisterhof	3	162	80
Hansje Pansje Kevertje	1	/	42
Keet in de Kerk	3	118	64
Korein	1	22	16
Bly Kinderopvang	1	/	32
ISTIA	1	21	21
Totaal	22	901	923

Gezamenlijk hebben zij 901 Buitenschoolse Opvang (BSO) plaatsen en 923 Kinderopvang (KOV) plaatsen (peildatum oktober 2019).

2.5. Integrale Kindcentra (IKC's)

Zoals ook beschreven wordt in hoofdstuk 3.2.3 juicht de gemeente de ontwikkeling van IKC's toe. IKC vorming ontstaat vanuit het werkveld waarbij de gemeente haar (regie) rol neemt. Op dit moment (peildatum januari 2020) zijn er binnen de gemeente Roermond een aantal IKC's gerealiseerd of in ontwikkeling.

IKC	Status	Toelichting
Kindcentrum de Donderberg	IKC status	Geen fysiek IKC: Twee schoollocaties: De Kasteeltuin en Vincent van Gogh.
OBS De Stapsteen	In ontwikkeling	IKC in ontwikkeling. Op dit moment afgeremd vanwege ruimtegebrek bij OBS De Stapsteen.
OBS De Brink	In ontwikkeling	IKC in ontwikkeling. Op dit moment afgeremd in afwachting op renovatie/nieuwbouw op de locatie.
IKC Swalmen	In ontwikkeling	IKC ontwikkeling welke bekeken wordt over de kernen Swalmen en Boukoul heen.

2.6. Middelbaar beroepsonderwijs (mbo)

In het document 'Visie op de onderwijsstad Roermond' wordt nader ingegaan op het mbo. In de gemeente Roermond zijn twee aanbieders voor mbo gehuisvest:

- ROC Gilde Opleidingen.
- AOC Citaverde College.

2.7. Overige partners

Het onderwijs heeft raakvlakken met diverse andere beleidsvelden. De school kan onderdeel uitmaken van de gemeenschap en zorgen voor de samenhang in de wijk/kern. De school kan hier invulling aan geven door onder andere extra ondersteuning te bieden of door faciliteiten te delen (volgordelijk). De scholen werken of willen samenwerken met zorgpartners en het verenigingsleven (onder andere cultuur-, sport- en wijkverenigingen).

3. Beleidskaders en beleidsambities

Dit hoofdstuk behandelt de beleidskaders en de beleidsambities van het IHP. Er wordt eerst ingegaan op de wettelijke taak van de gemeente en schoolbesturen op het gebied van onderwijshuisvesting en relevante ontwikkelingen. Daarna worden de beleidsambities van de gemeente Roermond, de schoolbesturen en kinderopvangorganisaties benoemd: de bouwstenen van beleid. De bouwstenen zijn eerst vastgesteld met de schoolbesturen voor PO, (V)SO, VO en mbo en kinderopvangorganisaties en zijn daarna aan de orde geweest in de commissie 'Burgers en Samenleving' op 14 november 2019.

De gemeente Roermond en de schoolbesturen willen in gezamenlijkheid toewerken naar een *'Visie op de onderwijsstad Roermond'*. Daarbij kijkt men verder dan alleen de reikwijdte van het IHP. Dit is de reden geweest om daar in een extra sessie bij stil te staan (zie paragraaf 1.5). De visie is een richtinggevend en levendig document en staat los van de vaststelling van dit IHP.

3.1. Juridische kaders en ontwikkelingen

3.1.1 Zorgplicht

Gemeenten hebben op het gebied van onderwijshuisvesting de zogeheten zorgplicht. De onderwijswetgeving stelt dat een gemeente dient te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het PO, (V)SO en VO. De voorzieningen in de huisvesting waarvoor de gemeente verantwoordelijk is, zijn vastgelegd in de wetgeving. Daarbij gaat het onder andere om (vervangende) nieuwbouw, uitbreiding en herstel van constructiefouten. Het onderhoud (binnen- en buitenkant) en de exploitatie van schoolgebouwen is de verantwoordelijkheid van de schoolbesturen. De term renovatie is (vooralsnog) niet wettelijk geregeld.

3.1.2 Verordening

De uitvoering van de zorgplicht wordt geregeld via een juridisch instrument, de verordening. Op grond van de Gemeentewet (artikel 149), de Wet op het primair onderwijs (artikel 102), de Wet op de expertisecentra (artikel 100) en de Wet op het voortgezet onderwijs (artikel 76) is de gemeente verplicht bij verordening een regeling vast te stellen. De verordening bevat de basis van het onderwijshuisvestingsbeleid en regelt uitgangspunten voor onder andere de voorzieningen die schoolbesturen jaarlijks

kunnen aanvragen bij een gemeente, criteria voor het toetsen van deze aanvragen en procedurele afspraken. De Verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs gemeente Roermond is voor het laatst vastgesteld op 30 oktober 2014 door de gemeenteraad.

3.1.3 Eigendom

Schoolbesturen hebben het juridisch eigendom van een schoolgebouw met de daarbij behorende ondergrond. Dit houdt in dat een schoolbestuur als eigenaar van een schoolgebouw en ondergrond juridisch aansprakelijk is. Wanneer een schoolbestuur geen gebruik meer maakt van het gebouw, valt het gebouw in juridisch eigendom terug aan de gemeente. De reden hiervoor is dat de gemeente het gebouw en de ondergrond heeft bekostigd. De gemeente heeft dus het economisch claimrecht. Schoolbesturen kunnen vanwege hun positie een gedeelte van het gebouw in medegebruik geven (voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden) aan instellingen die uit de publieke middelen worden bekostigd met een ideëel doel of verhuren (commerciële partij). In alle gevallen dient de gemeente daar toestemming voor te geven. Voor enkele locaties (VMBO Neel en Citaverde College VMBOen Basisschool Neel) is het bovenstaande deels/ niet van toepassing.

3.1.4 Huidig stelsel

De huidige rolverdeling (waarbij gemeenten verantwoordelijk zijn voor nieuwbouw en schoolbesturen verantwoordelijk zijn voor onderhoud, aanpassing en exploitatie) vertoont tekortkomingen. Het stelsel biedt beide partijen theoretisch de mogelijkheid om de eigen uitgaven te beperken. Gemeenten kunnen eigen uitgaven beperken door relatief goedkope schoolgebouwen neer te zetten, met als gevolg hoge onderhouds- en exploitatiekosten. Schoolbesturen kunnen de eigen uitgaven beperken door weinig te investeren in onderhoud en eerder nieuwbouw aan te vragen bij de gemeente. Daarbij komt dat een aantal zaken, zoals bekostiging als gevolg van aangescherpte eisen in het Bouwbesluit en maatschappelijk wenselijke voorzieningen waaronder op het gebied van duurzaamheid, en de voorziening renovatie niet geregeld zijn (lees: hiaat in regelgeving in onderstaand figuur).

3.1.5 Wetsvoorstel stelselwijziging

Op 15 december 2016 hebben de PO-Raad, de VO-raad en de VNG een gezamenlijk voorstel gestuurd aan toenmalig staatssecretaris van OCW – Sander Dekker – om de tekortkomingen in het huidige stelsel voor onderwijshuisvesting op te lossen. Het uitgangspunt van dit voorstel is dat gemeenten en schoolbesturen een gezamenlijke verantwoordelijkheid hebben voor de (kwaliteit van de) huisvesting van scholen. Op 9 mei 2018 is het verder uitgewerkte voorstel gepubliceerd door de PO-Raad, de VO-raad en de VNG. Inmiddels is het voorstel ook formeel door de VNG goedgekeurd. Het wordt naar verwachting binnenkort formeel aan de huidige minister van OCW aangeboden.

Het voorstel pleit voor aanpassing van het stelsel om een aantal van de geconstateerde tekortkomingen op te heffen. Daarbij worden de nadelen van de scheiding van de financiële middelen zoveel mogelijk opgeheven. Gemeenten en schoolbesturen komen in een meer gelijkwaardige positie ten opzichte van elkaar. Belangrijke elementen uit het voorstel zijn:

- De in de wet beschreven jaarcyclus voor aanvragen onderwijshuisvesting wordt vervangen door een langere periode, waarin gemeenten na overleg met betrokken schoolbesturen het huisvestingsbeleid en het investeringsprogramma voor een periode van 5 jaar vastleggen in een meerjarenprogramma (IHP), met een doorkijk van 5 tot 20 jaar.
- De mogelijkheid om renovatie als volwaardig alternatief voor vervangende nieuwbouw in te kunnen zetten. Renovatie moet worden opgenomen als voorziening in de wet. Renovatie dient daarbij te leiden tot een startsituatie (of startconditie) die in functioneel en kwalitatief opzicht gelijkwaardig is aan nieuwbouw en gericht is op levensduurverlenging van ten minste 25 jaar.
- Binnen het PO en (V)SO is het juridisch niet mogelijk om te investeren in de onderwijshuisvesting. Dit investeringsverbod wordt zodanig aangepast dat het overeenkomt met de betreffende bepalingen uit de Wet op het voortgezet Onderwijs. Schoolbesturen voor PO en (V)SO krijgen daarmee de mogelijkheid om in huisvesting te investeren.
- De concretisering van het Huisvestingsvoorstel van de sectorraden en de VNG gaat uit van het handhaven van de huidige financieringsstromen. Aanvullend kan de versoepeling van het investeringsverbod leiden tot een gezamenlijke financiering die de kwaliteit van onderwijshuisvesting kan vergroten dan wel het moment van investeren kan vervroegen.

Vooruitlopend op de kaders van de vigerende wetgeving en rekening houdend met een terugvaloptie is het advies mee te gaan met deze ontwikkeling.

3.1.6 Verhoging normbedragen VNG

In maart 2018 heeft de VNG geadviseerd om de normbedragen voor nieuwbouw e.d. te verhogen met 40 procent. De aangekondigde verhogingen gelden vanaf 2019. De reden hiervoor is dat de jaarlijkse indexering van de normbedragen over de afgelopen jaren de werkelijke prijsontwikkelingen in de markt niet goed blijkt te hebben gevolgd. Het is aan de gemeente Roermond welke afweging hierin wordt gemaakt.

3.1.7 Energieakkoord en Klimaatakkoord

Het Energieakkoord werd gesloten op 6 september 2013 door 47 organisaties, waaronder de overheid, werkgevers, vakbeweging, natuur- en milieuorganisaties, maatschappelijke organisaties en financiële instellingen. Dit akkoord bevat afspraken voor energiebesparing en opwekking van duurzame energie. Het akkoord was een initiatief van de Sociaal Economische Raad (SER) en moest zorgen voor een inhaalslag van Nederland op het gebied van duurzame energie.

Het Klimaatakkoord van Nederland bouwt voort op het Energieakkoord. Het is een uitwerking van het Klimaatakkoord van Parijs. Daar heeft Nederland samen met 194 andere landen het doel neergezet om de opwarming van de aarde tot 2 graden Celsius te beperken. De doelstelling is om in 2030 vergeleken met 1990 een CO₂-reductie te realiseren van 49 procent (mogelijk tot 55%). Het einddoel is om in 2050 CO₂-arm te zijn.

Het Nederlandse kabinet zet dit om in beleid middels het Klimaatakkoord. De Nederlandse regering heeft gekozen voor een aanpak samen met de maatschappij en bedrijven bij de totstandkoming van het Klimaatakkoord. Dit werd zichtbaar in de vijf klimaattafels en het overkoepelende Klimaatberaad. Dit heeft geleid tot het 'Ontwerp van het Klimaatakkoord'.

Ook de gemeente Roermond onderschrijft (in het coalitieakkoord, als duurzame en groene gemeente) de afspraken die zijn gemaakt in het Klimaatakkoord van Parijs en het Energieakkoord.

3.1.8 Routekaart PO en VO

Eén van de klimaattafels betreft de 'gebouwde omgeving'. Onder deze tafel valt ook de utiliteitsbouw en daarmee ook de onderwijshuisvesting. Voor de utiliteitsbouw zijn aparte afspraken gemaakt. De belangrijkste zijn:

- Er komt een normering vanaf 2021 voor alle utiliteitsbouw op basis van gebouwgebonden en niet-gebouwgebonden energieverbruik. Het is nu nog onduidelijk wat deze normering zal zijn.
- Gebouweigenaren kunnen tijdelijk afwijken van de normering, wanneer zij een natuurlijker moment voor vergaande verbetering kunnen laten zien. De normering dient wel in 2050 gehaald te zijn.

- De Routekaarten geven per sector inzicht in hoe sectoren een CO₂-neutrale portefeuille in 2050 realiseren. De eerste deadline voor het aanleveren van deze routekaarten door de sectoren stond op 1 mei 2019, later is deze deadline door het ministerie van Binnenlandse Zaken opgeschoven naar januari 2020. De verwachting is dat deze routekaarten in het voorjaar van 2020 gepresenteerd zullen worden. Vooruitlopend op de routekaarten adviseren PO- en VO-Raad om energieneutraal en aardgasloos na te streven voor nieuwbouw.

De routekaarten zijn van belang. Twaalf sectoren in het maatschappelijk vastgoed hebben afgesproken per 1 mei 2019 een routekaart op te zullen leveren: Rijksvastgoedbedrijf, VNG, IPO, Politie, PO (inclusief (V)SO), VO, MBO, HBO, WO, zorg- en sportvastgoed en monumenten. In overleg met het ministerie van Binnenlandse Zaken zullen de PO-Raad en de VO-raad de routekaart naar verwachting op korte termijn publiceren.

3.2. Beleidskaders: beleid gemeente Roermond

3.2.1 Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord 2018-2022 van de gemeente Roermond is veel aandacht voor het klimaat en worden de kansen benoemd. De gemeente heeft de ambitie om in 2050 een klimaat neutrale gemeente te zijn (geen uitstoot) en de gemeentelijke organisatie in 2030 klimaatneutraal werkt. De gemeente Roermond geeft daarin zelf het goede voorbeeld. Zo worden gemeentelijke gebouwen en maatschappelijk vastgoed verduurzaamd, wordt zuinig omgegaan met het energieverbruik en zijn inkopen en aanbestedingen zo duurzaam mogelijk. De komende (coalitie)periode zet de gemeente in op de energietransitie. Met relevante partners wil de gemeente toewerken naar deze ambitie, waaronder de huisvesting van het onderwijs.

Voor de gemeente Roermond is het onderwijs een belangrijke partner om maatschappelijke uitdagingen op te pakken. Daarbij zet de gemeente in op een betaalbare en toegankelijke voorschoolse educatie, streeft de gemeente naar het uitbouwen van integrale kindcentra (IKC's) en worden cross-overs tussen onderwijs en andere taakvelden zoals cultuur, veiligheid, gezondheid en de aansluiting op de arbeidsmarkt bevorderd. De gedachte is dat onderwijs niet stopt na het 20^e levensjaar. De gemeente kiest voor 'een leven lang leren/ontwikkelen'.

3.2.2 Omgevingsvisie

De gemeente Roermond heeft een omgevingsvisie opgesteld voor haar hele grondgebied. De visie bevat het beleid op hoofdlijnen voor de toekomst van de gemeente. De visie gaat over de fysieke leefomgeving en richt zich op mogelijkheden om te wonen, werken, recreëren, ondernemen, maar ook op een gezond en veilig leefklimaat. Het onderwijslandschap kent verschillende verbanden met het gemeentelijk beleid en maakt daarmee onderdeel uit van de omgevingsvisie (als speerpunt).

3.2.3 IKC-beleid

Het onderwijs ontwikkelt zich voortdurend en zal daar waar het kan blijven vernieuwen en innoveren. De gemeente Roermond juicht deze ontwikkeling toe. Ook de komst van integrale kindcentra (IKC's) is een dergelijke ontwikkeling die de laatste jaren steeds sterker geworden is. De primaire verantwoordelijkheid voor de realisatie van IKC's ligt bij de maatschappelijke partners zelf: schoolbesturen, kinderopvang, peuterwerk, (zorg)partners en de burgers. De ontwikkeling van IKC's gebeurt vanuit het werkveld, waar partners elkaar vinden en elkaar willen versterken ten behoeve van de ontwikkeling van het kind. De gemeente neemt hierin haar rol; gemeentelijke regie betekent daarbij vooral het verbinden van PO en kinderopvang op inhoud. De gemeente faciliteert het proces om te komen tot een IKC en daarna bij de exploitatie en gebruik van het IKC.

Ieder IKC in de gemeente is maatwerk tussen gemeente, PO en kinderopvang. Dit maakt dat niet één IKC hetzelfde hoeft te zijn. De partners krijgen de ruimte om, gezamenlijk met de gemeente, de IKC's vanuit hun eigen verantwoordelijkheid vorm te geven. Het zijn de partners die zorg moeten dragen voor de feitelijke vormgeving en uitvoering, de gemeente faciliteert hen hierbij. De vorm van een IKC is per situatie verschillend en hoeft dan ook niet per definitie onder één dak plaats te vinden.

3.3. Beleidsambities: de bouwstenen

De 'bouwstenen van beleid' die zijn geformuleerd vormen gezamenlijk de visie op onderwijshuisvesting in de gemeente Roermond. Het zijn beleidsuitgangspunten op verschillende thema's. De visie is een belangrijke basis voor de totstandkoming van het IHP en eventuele heroverwegingen en herijkingen in de toekomst. Het IHP is erop gericht om, binnen de randvoorwaarden van de gemeente (financieel, ruimtelijk),

schoolbesturen (financieel, organisatorisch) en kinderopvangorganisaties deze uitgangspunten zoveel als mogelijk te realiseren. De bouwstenen zijn daarmee geen harde afspraken, maar geven richting aan het IHP en het beleid van de gemeente op het gebied van onderwijshuisvesting.

3.4. Bouwsteen 1: regie

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeente en schoolbesturen met elkaar samenwerken op het gebied van onderwijshuisvesting.

1. De gemeente en de schoolbesturen voeren samen de regie op schoolgebouwen. De gemeente is onder andere verantwoordelijk voor nieuwbouw en uitbreidingen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud, aanpassing en de exploitatie van schoolgebouwen. De schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderwijsaanbod en de diversiteit daarvan. Kinderopvangorganisaties zijn verantwoordelijk voor het afstemmen van het aanbod op de behoefte aan kinderopvang in de gemeente. In het op overeenstemming gericht overleg (OOGO of Bestuurlijk Overleg Onderwijs) vindt de afstemming van deze verantwoordelijkheden plaats door middel van gezamenlijk overleg. Deze samenwerking overstijgt de samenwerking op basis van de verordening onderwijshuisvesting. Voor het onderwijshuisvestingsbeleid wordt daarom in eerste instantie voor alle betrokken partijen het IHP leidend, voordat er wordt teruggevallen op de verordening. Deze wijze van samenwerking dient, in afwachting van de wettelijke regeling, juridisch vastgelegd te worden. In het geval dat huisvestingsvraagstukken een regionaal karakter hebben vindt, indien noodzakelijk, afstemming plaats op regionaal niveau en binnen de gestelde samenwerkingsverbanden.
2. Het IHP is in lijn met het voorstel van PO-Raad, de VO-raad en de VNG om IHP's in de wetgeving te verankeren. Het IHP geldt voor een periode van 20 jaar en wordt om de 4 tot 5 jaar geactualiseerd c.q. herijkt op basis van onder andere leerlingenprognose en nieuwe inzichten vanuit (landelijk) beleid. Vervolgens zal de voortgang van het IHP jaarlijks in het OOGO besproken worden.
3. Schoolbesturen en gemeente onderschrijven tijdens het IHP-traject de principes van Total Cost of Ownership (TCO). Bij TCO dragen schoolbesturen bij aan een

deel van de stichtingskosten van een nieuwbouw- of renovatieopgave. Deze investering komt de duurzaamheid van het schoolgebouw op het gebied van onderhoud en exploitatie ten goede, waardoor een investering aan de voorkant een besparing kan opleveren tijdens het gebruik van het schoolgebouw. Naast extra kwaliteit in materialisatie kan ook een bijdrage aan flexibiliteit de exploitatiekosten verlagen. Een integrale afweging tussen investering en onderhouds- en exploitatiekosten is daarbij van belang. Schoolbesturen maken voor hun bijdrage gebruik van de vergoeding voor materiële instandhouding (MI-vergoeding) die zij ontvangen van het rijk. Met de schoolbesturen wordt verkend of en op welke manier TCO een plek kan krijgen in het IHP. In het IHP wordt rekening gehouden met het op dit moment nog geldende investeringsverbod voor het PO en (V)SO en de (exploitatie)tekorten die zij (net als de gemeente) ervaren in de bekostiging.

4. Een bijdrage vanuit het schoolbestuur kan ook betekenen dat er meer wordt geïnvesteerd in project specifieke kosten. Hierbij gaat het onder andere om het toepassen van robuustere materialen voor specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld voor het (V)SO,.
5. De prognose van Pronexus uit 2019, inclusief de actualisatie van oktober 2019 (meest recente oktobertellingen), vormt het uitgangspunt voor het IHP voor de voorspelling van de leerlingenontwikkeling. Deze prognose is vergeleken met het woningbouwprogramma dat bij de gemeente bekend is voor de komende 5 jaar (0-4 jaar). In het IHP is op basis van ervaring en verwachting van schoolbesturen ruimte voor nuance, gezien de onzekerheid van de prognose. Voor de leerlingenaantallen van 2019 wordt uitgegaan van de meest recente teldatum: 1 oktober 2019. Voor het (V)SO en voor het bijzonder onderwijs (onder andere islamitische basisschool en de vrije school) zijn prognoses met onderbouwing opgesteld vanuit de schoolbesturen.
6. Vanwege veranderende omstandigheden in het onderwijsveld (vooral op het gebied van leerlingenaantallen) worden bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma en de realisatie van een in het IHP gedefinieerd project de uitgangspunten uit het IHP getoetst aan de dan bekende randvoorwaarden en

veranderingen binnen de landelijke wet- en regelgeving op het gebied van onderwijs(huisvesting).

3.5. Bouwsteen 2: kwaliteit en duurzaamheid

Deze bouwsteen geeft aan welke kwaliteits- en duurzaamheidsambities gemeente en schoolbesturen nastreven op het gebied van onderwijshuisvesting.

1. Gemeente en schoolbesturen zien het realiseren van kwalitatief goede en duurzame huisvesting als een maatschappelijke verantwoordelijkheid. Het streven is dan ook om zoveel mogelijk invulling te geven aan deze kwalitatief goede en duurzame huisvesting. Een kwalitatief goed en duurzaam schoolgebouw heeft een positief effect op het onderwijs én op het leefklimaat voor de toekomstige generaties.
2. Het IHP streeft, bij nieuwbouw, naar het realiseren van energieneutrale schoolgebouwen (ENG) en aardgasloos. Bij renovatie wordt beoogd om dit zoveel mogelijk te realiseren; dit dient per situatie bekeken te worden, met een gezonde balans tussen o.a. kwaliteit, duurzaamheid, (financiële) middelen en andere randvoorwaarden zoals eventuele monumentale status.
3. Gemeente en schoolbesturen willen duurzaamheid breder definiëren dan alleen energiebesparing en CO₂-reductie: duurzaamheid gaat ook over goed onderwijs, gezondheid, een gezonde financiële exploitatie, toekomstbestendigheid en circulariteit. Deze thema's hebben een hogere prioriteit dan alleen energiebesparing.
 - a. Ten aanzien van goed onderwijs gaat het om het goed faciliteren van het onderwijsconcept van de scholen (het pedagogische klimaat en gebruik).
 - b. Ten aanzien van gezondheid wordt rekening gehouden met de Frisse Scholen-thema's (naast energie): lucht, temperatuur, geluid en licht (in volgorde).
 - c. Ten aanzien van toekomstbestendigheid wordt ingezet op flexibiliteit om ervoor te zorgen dat de schoolgebouwen in de toekomst ook andere onderwijsconcepten kunnen faciliteren. Hierbij gaat het om interne flexibiliteit, maar ook om transformatiemogelijkheden van het vastgoed. Daarbij hebben gemeente en schoolbesturen tevens de ambitie uitgesproken om te willen onderzoeken of semipermanente huisvestingsoplossingen (bijvoorbeeld gebouwen voor 20 jaar, in plaats van voor 40 jaar) een optie zijn: een gelijkwaardige kwaliteit, maar hogere flexibiliteit.
4. Naast bouwkundige kwaliteit van schoolgebouwen is er in het IHP expliciet aandacht voor andere (strategische) kaders voor vastgoedbeleid (in volgorde vastgesteld in de waardenwijzer van HEVO): onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, exploitatie en uitstraling. Ook duurzaamheid is, aanvullend hierop, meegenomen. Er is getoetst hoe duurzaam de schoolgebouwen op dit moment zijn (welke ingrepen zijn reeds uitgevoerd) en welke ingrepen vereist zijn om de deze te verduurzamen op het moment dat ze volgens het IHP nog niet in aanmerking komen voor nieuwbouw/renovatie.
5. Duurzaamheidsprincipes worden toegepast bij nieuwbouw/renovatie van schoolgebouwen. Daarbij bieden de principes van Trias Energetica houvast om hierin een realistische afweging te maken tussen ambitie en budget:
 - a. Voorkomen van onnodig energieverbruik (bijvoorbeeld isolatie).
 - b. Gebruik van duurzame energiebronnen (bijvoorbeeld zonnepanelen).
 - c. Indien nodig, efficiënt gebruik van fossiele brandstoffen (bijvoorbeeld gas).
 De scholen hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid en voorbeeldfunctie naar leerlingen, hun familie en de wijk of kern.
6. Het is van belang dat de duurzaamheid op projectniveau intensief wordt afgestemd op de (toekomstige) mogelijkheden in de stad, wijk, kern en omgeving. Daarbij is te denken aan geothermie, restgebruik van warmte, aansluiten op warmtenet of het toevoegen van extra zonnepanelen voor het leveren van energie aan omliggende woningen.
7. Het IHP geeft de schoolbesturen inzicht in de vervangingstermijn van hun schoolgebouwen. Schoolbesturen zijn door het IHP in staat om onderhoud en duurzaamheidsmaatregelen af te stemmen op het (geplande) moment van nieuwbouw of renovatie en te koppelen aan terugverdientijden.
8. Investerings in duurzaamheid dienen gerelateerd te worden aan de gehele levenscyclus van de schoolgebouwen. Daarbij is een afstemming tussen de verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbesturen van belang. Liever gezamenlijk goed investeren in deugdelijke maatregelen dan nadelige gevolgen te ondervinden in bijvoorbeeld exploitatie en onderhoud tijdens de levensduur van een schoolgebouw. Dit valt samen met de principes van TCO: inzetten op

betaalbare investeringen die zich laten terugverdienen in de exploitatie (zie bouwsteen 1, punt 3).

9. In het kader van duurzaamheid en levensduurbestendige beslissingen dienen ook circulaire principes meegenomen te worden. In een haalbaarheidsstudie dient het voorkomen van afval, bij renovatie/nieuwbouw, dan ook als uitgangspunt meegenomen te worden.

3.6. Bouwsteen 3: afweging renovatie en nieuwbouw

Deze bouwsteen geeft aan hoe gemeenten en schoolbesturen omgaan met (levensduurverlengende) renovatie en vervangende nieuwbouw.

1. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor nieuwbouw, schoolbesturen zijn in alle situaties verantwoordelijk voor het goed onderhouden en exploiteren van schoolgebouwen. Een levensduurverlengende renovatie is wettelijk nog niet geregeld. Renovatie kan een duurzamere oplossing zijn dan nieuwbouw. Ten aanzien van renovatie wordt aangesloten op het voorstel van PO-Raad, de VO-Raad en de VNG.
 - a. Renovatie wordt opgenomen als voorziening. In de huidige situatie zijn gemeenten alleen verantwoordelijk voor vervangende nieuwbouw wanneer een schoolgebouw aan het einde van zijn levensduur is (onder andere artikel 2 verordening). Door renovatie op te nemen als voorziening ontstaat de mogelijkheid om bij een schoolgebouw dat aan het einde van zijn levensduur is ook renovatie toe te passen.
 - b. Renovatie is daarbij een integrale levensduurverlengende ingreep in het schoolgebouw, waarmee de levensduur van het gebouw met ten minste 25 jaar, maar bij voorkeur 40 jaar, wordt verlengd. In specifieke situaties kan van dit uitgangspunt worden afgeweken, als een tijdelijke oplossing noodzakelijk is.
 - c. Uitgangspunt bij renovatie is dat de aanpassingen die leiden tot een levensduurverlenging van ten minste 25 jaar voor rekening komen van de gemeente, waarbij op basis van TCO een investeringsbijdrage van het schoolbestuur aan de dekking van de renovatie kan worden toegevoegd (bij renovatie gelden dezelfde TCO-principes als bij nieuwbouw; zie bouwsteen 1, punt 3).

2. Bij investeringsopgaven in het kader van het IHP wordt de mogelijkheid van renovatie onderzocht. Daarbij wordt beoogd om de gedefinieerde duurzaamheidseisen (ENG en aardgasloos) en kwaliteitseisen (Frisse Scholen) zoveel mogelijk te realiseren. Dit wordt in de afweging nieuwbouw/renovatie inzichtelijk gemaakt, waarbij BENG als minimumeis geldt.
3. Per situatie wordt (in een haalbaarheidsonderzoek) een afweging gemaakt of nieuwbouw/renovatie de beste oplossing is voor de betreffende school. Daarbij worden onder andere de volgende aspecten meegenomen in de afweging (willekeurige volgorde, per situatie kan prioriteit verschillen):
 - a. Er wordt rekening gehouden met de onderwijskundige functionaliteit van de schoolgebouwen.
 - b. Er wordt rekening gehouden met een goede bezetting van schoolgebouwen. Er wordt (bij voorkeur) niet gerenoveerd voor leegstand.
 - c. Er wordt rekening gehouden met de culturele en maatschappelijke waarde en de stedenbouwkundige uitstraling in samenhang met de omgeving.
 - d. Er wordt rekening gehouden met mogelijkheden om de gestelde duurzaamheidsambities, waaronder circulariteit, (zie bouwsteen 2) te bereiken, met BENG als minimumeis voor renovatie.

De kosten en mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting worden meegenomen in de afweging voor nieuwbouw/renovatie.

3.7. Bouwsteen 4: samenwerking: gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties

Deze bouwsteen omschrijft de samenwerkingsmogelijkheden tussen gemeente en schoolbesturen onderling en overige partners die raakvlakken hebben met het onderwijs.

1. Schoolbesturen en gemeenten streven naar een maximale samenwerking tussen alle onderwijssectoren van de onderwijsstad ten gunste van het onderwijs, de leerling en de aansluiting op de arbeidsmarkt. Het onderwijs staat daarbij centraal. Samenwerking kan zowel inhoudelijk (kennis) als gebouwend (faciliteiten) worden vormgegeven, waarbij gebouwelijke samenwerking volgt op inhoudelijke samenwerking. De *'Visie op de onderwijsstad Roermond'* is hierin richtinggevend.

2. Schoolbesturen en kinderopvang zetten in op het behouden en uitbreiden van samenwerking tussen het PO en kinderopvang, peuteropvang en buitenschoolse opvang en andere onderwijspartners. Dit worden ook wel partners voor IKC's genoemd:
 - a. De samenwerking richt zich op de afstemming van de pedagogiek en didactiek van beide partijen.
 - b. De samenwerking tussen PO en IKC-partners kan verschillende vormen aannemen. Er zijn verschillende manieren van integratie tussen onderwijs en kinderopvang. Het IHP (evenals het IKC-beleid) formuleert uitgangspunten, maar biedt ruimte om per project maatwerk te leveren, passend bij de specifieke situatie. Gezamenlijke huisvesting heeft in sommige situaties de voorkeur, maar is geen voorwaarde.
 - c. Door dalende leerlingaantallen en vanuit politieke wenselijkheid is in veel bestaande schoolgebouwen ruimte ontstaan voor IKC-partners. Het is van belang dat ook in nieuwe situaties (na nieuwbouw/renovatie) ruimte beschikbaar blijft voor IKC-partners.
3. Schoolbesturen zien de mogelijkheden van (fysieke of inhoudelijke) samenwerking tussen kinderopvang, PO, (V)SO, VO en vervolgonderwijs (onder andere mbo). Daarbij zijn enkele randvoorwaarden en uitgangspunten geformuleerd:
 - a. Samenwonen/cluseren van scholen in een gebouw biedt flexibiliteit in tijden van groei en krimp en kan exploitatievoordelen opleveren.
 - b. Er wordt bij clustering rekening gehouden met identiteit en onderwijsconcept (voldoende onderscheidend ten opzichte van elkaar).
 - c. Door samenwerking worden faciliteiten gedeeld en ruimten efficiënt ingezet.
 - d. Samenwerking tussen PO/VO met (V)SO kan bijdragen aan de integratie van passend onderwijs binnen het regulier onderwijs.
 - e. Deze versterking van inhoudelijke samenwerking kan gerealiseerd worden door het aanbieden van een doorgaande leerlijn voor leerlingen van bijvoorbeeld 10-14 jaar. Dit wordt ook wel een Tiener- of Juniorcollege genoemd.
 - f. Samenwerking biedt ruimte voor verbreding van het onderwijs(aanbod) en daarmee de aansluiting op de arbeidsmarkt (meer praktijk en minder theorie).
 - g. Heldere afspraken over beheer, eigendom en verhuur zijn noodzakelijk. Zeker wanneer er ook andere organisaties in het (school)gebouw worden gehuisvest (zie ook punt 5 van deze bouwsteen).
4. Schoolbesturen en gemeente streven naar samenwerking tussen scholen met overige maatschappelijke partners (cultuur, bibliotheek, jeugdzorg, sportorganisaties, dorps huis etc.):
 - a. Er wordt tegemoetgekomen aan de sociaal-maatschappelijke rol van een school voor de wijk of kern. Deze functie kan per wijk of kern en per school anders worden ingevuld. Het IHP formuleert uitgangspunten, maar biedt ruimte om per project maatwerk te leveren, passend bij de lokale situatie.
 - b. Scholen en IKC's kunnen bijdragen aan de wijk- of dorpskernontwikkeling, daarin is de IKC-/onderwijsvisie leidend.
 - c. Intensiveren van het gebruik van de onderwijs- en sportruimten voor gebruik door derden (buiten schooltijd) door deze ruimte te compartimenteren.
5. Indien ruimten in schoolgebouwen in gebruik worden gegeven aan partijen anders dan het onderwijs (bijv. kinderopvang en/of andere maatschappelijke partijen) wordt ofwel 'verhuur' ofwel 'medegebruik' toegepast. Voorwaarde voor medegebruik is dat het bij medegebruik gaat om het gebruik door (uit de openbare kas bekostigd) onderwijs of voor andere culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. In het geval van verhuur geldt een marktconforme huur. De marktconforme huur sluit aan bij de Wet Markt en Overheid en bestaat in basis uit een *gebruiksvergoeding*: de extra kosten die de verantwoordelijke voor onderhoud en exploitatie maakt als gevolg van de verhuur (ofwel exploitatiekosten) en een *vergoeding voor investeringslasten*: de jaarlijkse lasten die het gevolg zijn van het realiseren van de voorziening, bestaande uit rente en afschrijving, die kan worden verhoogd met een deel van de kosten van verzekering van het schoolgebouw en de kosten van onroerendezaakbelasting. De vergoeding voor de investeringslasten gaat naar de investerende partij (tenzij dit uiteraard de kinderopvang zelf is).
6. Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen bestaande en nieuwe (nieuwbouw/renovatie) huisvesting. Voor nieuwe (nieuwbouw/renovatie/uitbreiding) huisvesting worden uitgangspunten geformuleerd in het IHP. Voor medegebruik/verhuur in

bestaande situaties is maatwerk nodig.

3.8. Bouwsteen 5: vraag en aanbod

Deze bouwsteen geeft aan welk aanbod gemeente en schoolbesturen nastreven. Het gewenste aanbod van onderwijs is bepalend voor de huisvestingsoplossingen.

1. Het streven is goede spreiding van de onderwijssoorten over de gemeente (stad en de omliggende kernen). Hierbij rekening houden met openbaar onderwijs in verband met wettelijke bepaling.
2. De analyse en scenario-ontwikkeling in het IHP richt zich voor het PO op het kern- en wijkniveau. Specifieke denominaties (levensbeschouwelijke visie), onderwijsvormen of (V)SO kunnen vragen om een analyse of scenario op regionaal niveau.
3. Scholen zijn belangrijk voor de leefbaarheid. Dit geldt voor de kerkdorpen, maar ook voor de wijken in de kern c.q. stad. Want ook al is het verzorgingsgebied van een bepaalde school mogelijk wijkoverstijgend, het schoolgebouw en de speelterreinen vormen toch een wijkfunctie in samenwerking met verenigingen etc. Daarnaast is er aandacht voor de afstand voor inwoners van de gemeente tot een (speciale) basisschool.
4. In de gemeente wordt voor het PO gestreefd naar één leerlijn (8/9 groepen) tot maximaal twee leerlijnen (16/17 groepen). Hoewel deze schaalgrootten niet altijd realiseerbaar zijn, kunnen er in het IHP mogelijk kansen worden benut om dit te realiseren. In de kleine kernen wordt het onderwijsaanbod meer gestuurd door de basisgeneratie (aantal woonachtige kinderen) in de kern.
5. Voor het VO wordt er gestreefd naar een omvang die aansluit bij een gezonde bedrijfsvoering, sociale omgeving en regionale spreiding. Per type onderwijs kan deze omvang sterk verschillen. Het streven naar een gezonde omvang is met name van belang om een voldoende breed aanbod te blijven faciliteren in de gemeente.
6. Gemeente en schoolbesturen streven naar het terugdringen van leegstand in schoolgebouwen. De inkomsten van schoolbesturen voor onderhoud en exploitatie zijn afhankelijk van het aantal leerlingen. Bij leegstand moet een schoolbestuur met minder inkomsten hetzelfde aantal vierkante meters onderhouden.
7. Voor het oplossen van leegstand zijn het verwijzen naar (gebruik van ruimte-overschotten door andere scholen met een ruimtetekort) en/of het in medegebruik geven of verhuren van ruimten reële mogelijkheden. Afstoten van leegstand is bijvoorbeeld een optie.
8. Er is tevens aandacht voor de relatie met sport en bewegen. Dit gaat enerzijds over de afstand tot en de bereikbaarheid van sportvoorzieningen (gymzalen) in de gemeente, maar anderzijds ook over hoe de inrichting van een schoolgebouw, het speelterrein en de directe omgeving beweging kunnen stimuleren.
9. De wijken en kernen in de gemeente zijn divers van aard. Deze diversiteit vraagt ook om een divers en per wijk/kern verschillend aanbod in onderwijs en kinderopvang. Deze wijk-/kerntypologieën vormen de gemeente en zijn om die reden belangrijke input voor de scenariovormende werksessies in het IHP-traject.

4. Methoden

Dit hoofdstuk behandelt de gehanteerde methoden voor de analyse en scenario-ontwikkeling. Het deelproduct is samen met de schoolbesturen vastgesteld tijdens de werksessie op 10 december 2019 (PO, SO en KOV) en de werksessie op 18 december 2019 (VO en VSO).

4.1. Quickscans

Op basis van de Verordening voorziening huisvesting onderwijs (VVHO) is alleen de bouwkundige staat een formeel toetsingscriterium. Voor het IHP is het echter niet alleen de vraag of een pand een goed *gebouw* is, maar ook of een pand een goed *schoolgebouw* is. In de beoordeling van het gebouwenbestand is daarom gekeken naar meer dan alleen de bouwkundige staat. Er is ook gekeken naar onderwijskundige functionaliteit, binnenmilieu, veiligheid, exploitatie en uitstraling van de schoolgebouwen. Dit zijn kaders voor strategisch vastgoedbeleid. Aanvullend daarop is bekeken welke verduurzamingsingrepen op dit moment al zijn toegepast in de schoolgebouwen in de gemeente Roermond.

Op basis van de door HEVO ontwikkelde 'Waardenwijzer' (opgenomen in bijlage I bij dit IHP) is elk schoolgebouw op deze criteria beoordeeld en voorzien van een gewogen score. Schoolgebouwen die de afgelopen 10 tot 20 jaar zijn opgeleverd zijn voorzien van een quickscan-light. De totaalscore geeft daarmee op uniforme wijze richting aan de mate van urgentie tot een levensduurverlengende ingreep in relatie tot de gebouwkwaliteit:

- **Bij < 57 punten:** binnen 0-5 jaar (**rood**).
- **Bij 57 - 63 punten:** binnen 5-10 jaar (**oranje**).
- **Bij 63 - 69 punten:** binnen 10-20 jaar (**lichtgroen**).
- **Bij 69 > punten:** over meer dan 20 jaar (**donkergroen**).

De quickscanscores zijn input voor de scenario-ontwikkeling. Bij het besluit tot nieuwbouw/renovatie bij de scenario-ontwikkeling wordt ook gekeken naar andere belangrijke factoren zoals leeftijd van het gebouw en overige afwegingscriteria.

4.2. Capaciteitsanalyse

Als onderdeel van de quickscans is ook de capaciteit van de schoolgebouwen geanalyseerd. De capaciteitsanalyse (bijlage II) maakt een ruimtetekort of -overschot per gebouw inzichtelijk. De ruimtebehoefte van een school wordt bepaald door de leerlingentelling en de prognose te vertalen naar ruimtebehoefte (op basis van de criteria in de VVHO). Deze ruimtebehoefte wordt vergeleken met het aantal vierkante meters dat beschikbaar is: de bruto vloeroppervlakte (bvo).

Belangrijke opmerking: Dit is een genormeerde ruimtebehoefte berekening. In de praktijk zijn er efficiënte en minder efficiënte schoolgebouwen. Wanneer een schoolgebouw bijvoorbeeld veel (brede) gangen heeft, of een grote aula, kan er een genormeerd ruimteoverschot zijn, terwijl dit niet zo wordt ervaren. Er is relatief immers minder effectieve onderwijsruimte. Ook wordt in de praktijk gebruik gemaakt van de mogelijkheid tot medegebruik of verhuur van ruimten. In het IHP is vanwege het beleidsrijke karakter ruimte voor nuance op de resultaten uit deze ruimtebehoefte-berekeningen. Voor het uitvoeren van de normatieve ruimtebehoefte is in alle situaties gebruik gemaakt van de normen zoals vastgesteld door het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Deze normen zichtbaar in de modelverordening 'Regelingen onderwijshuisvesting'.

Naast het inzichtelijk maken van eventuele ruimtetekorten is de capaciteitsanalyse van belang omdat een eventueel ruimteoverschot de schoolbesturen geld kost voor exploitatie en onderhoud van het schoolgebouw. Schoolbesturen ontvangen een vergoeding voor materiële instandhouding op basis van het aantal leerlingen en niet op basis van het aantal m² in een school. Bovendien vormen ruimteoverschotten een risico voor de gemeente. Wanneer een schoolgebouw geheel leeg komt te staan, zal

de eigenaar (het schoolbestuur) dit terug willen geven aan de gemeente. Daarnaast dient de gemeente (op basis van de VVHO) te voorzien in oplossingen voor ruimtetekorten, waarmee kan worden verwezen naar leegstand.

4.3. Duurzaamheid

Aanvullend op de standaard methodiek is de huidige duurzaamheidsstatus van de schoolgebouwen inzichtelijk gemaakt. Dit onderdeel maakt geen deel uit van de beoordelingsmethodiek en daarmee van de prioritering. Deze is met name bedoeld om inzichtelijk te maken welke duurzaamheidsingrepen reeds uitgevoerd zijn, welke nog niet en welke (globale) investeringen vereist zijn om deze ingrepen alsnog uit te voeren. Het doel hiervan is om zicht te hebben op de omvang van de verduurzamingsingrepen op het moment dat deze op een niet-natuurlijk vervangingsmoment (renovatie of nieuwbouw) uitgevoerd worden.

4.4. Afwegings- urgentiecriteria

Met de gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties zijn in gezamenlijke sessies tijdens het IHP-traject afwegingscriteria bepaald, die volgen uit de bouwstenen van beleid. Aan de hand van de afwegingscriteria zijn de scenario's geformuleerd en is in overleg beoordeeld of een scenario aansluit bij de visie en ambitie van gemeente, schoolbesturen en kinderopvangorganisaties (de bouwstenen). Het gaat om de volgende afwegings-/ urgentiecriteria (willekeurige volgorde):

- Quickscanscore
- Passende huisvesting:
 - Permanent (reductie tijdelijke huisvesting)
 - Reductie van ruimtetekorten/ruimteoverschotten
- Clustering, rekening houdend met identiteit en concept
- Behouden en uitbreiden van samenwerking tussen het PO, (V)SO, IKC partners en andere maatschappelijke partners
- Samenwerking tussen PO, VO, (V)SO en MBO (visie op onderwijsstad)
- Aandacht voor de diversiteit van dorpen/wijken (verschil in voorzieningen)
- Kansen benutten voor realiseren 1 tot 2 leerlijnen.

**Clustering biedt een aantal voordelen indien daar mogelijkheden toe zijn:*

- *Mogelijkheden voor een breder aanbod van kinderopvangvoorzieningen en wijk-gerelateerde functies.*

- *Efficiency in het delen van ruimten, bijvoorbeeld aula en vergaderruimte.*
- *Flexibiliteit in het opvangen van groei en krimp van de scholen onderling (ook bij verschillende besturen). Er kunnen lokalen worden uitgewisseld.*
- *Financiële schaalvoordelen: meer omvang kost relatief minder per m².*
- *De kans om andere locaties vrij te spelen.*

4.5. Opheffingsnorm

Een school komt voor bekostiging in aanmerking als het leerlingenaantal gelijk is aan of boven de opheffingsnorm zit van de gemeente waarin deze gevestigd is. De bekostiging wordt beëindigd als het leerlingenaantal gedurende drie achtereenvolgende schooljaren minder heeft bedragen dan de opheffingsnorm. De Wet op het primair onderwijs (WPO) kent enkele uitzonderingen op de hierboven genoemde regel inzake beëindiging bekostiging.

In de gemeente Roermond is één school onder de opheffingsnorm. Het gaat om Sint Theresia die met 78 leerlingen in schooljaar 2019-2020 (peildatum 1 oktober 2019) onder de instandhoudingsnorm is van 128 leerlingen voor de gemeente Roermond. Swalm & Roer, het schoolbestuur waartoe Sint Theresia behoort, geeft aan te werken met gemiddelde schoolgrootten en op basis daarvan de school in stand te houden. Voor alle andere scholen geldt dat het aantal leerlingen boven de instandhoudingsnorm zijn, met uitzondering van islamitische basisschool Alhambraa die in een opstartende fase zit (Plan van Scholen) en waarvoor een zogeheten stichtingsnorm geldt. Daarmee spelen genoemde normen een rol in de scenario-ontwikkeling en zullen deze in het vervolg gemonitord moeten worden.

4.6. Basisgeneratie

Voor de toekomstbestendigheid van investeringen in de onderwijshuisvesting is onder andere gekeken naar de basisgeneratie in de wijken, ofwel het aantal 4-12-jarigen woonachtig in een kern.

Door in de scenario-ontwikkeling rekening te houden met de basisgeneratie kan per kern worden geanalyseerd of het aanbod (aantal scholen) overeenkomt met de vraag (aantal kinderen) en de ontwikkeling in de vraag.

4.7. Herkomst

Voor de toekomstbestendigheid van investeringen in de onderwijshuisvesting is tevens gekeken naar de herkomst van de leerlingen op de school. Door het voedingsgebied van de scholen te analyseren kan worden geconcludeerd of een school op de juiste locatie gehuisvest is of dat, gezien het voedingsgebied, een andere locatie beter past (bijlage III).

5. Analyse en scenario's

Dit hoofdstuk behandelt de analyse van de onderwijshuisvesting voor het PO, (V)SO en VO. Er wordt respectievelijk ingegaan op de leerlingenprognose, de quickscan-scores van de schoolgebouwen en de analyse en voorkeursscenario's per kern. Ten slotte worden de voorkeursscenario's voorzien van een prioritering.

5.1. Leerlingenprognose

Pronexus heeft in het voorjaar van 2019 prognoses opgesteld voor het PO en VO in de gemeente Roermond. Deze prognoses zijn gebaseerd op de oktobertelling van 2018 en zijn voorzien van allerlei factoren zoals ook het woningbouwprogramma in de gemeente. Leerlingenstromen binnen het (V)SO laten zich, onder andere door veranderende wetgeving, lastig voorspellen. Prognoses van Pronexus zijn voor deze scholen dan ook beperkt beschikbaar. Voor deze scholen hebben de schoolbesturen veelal zelf prognoses aangeleverd, met een doorkijk van ca. 5 jaar.

Omdat de gehanteerde prognoses gebaseerd zijn op de oktobertelling van 2018 is de nieuwe oktobertelling van 2019 gehanteerd om de meest actuele uitgangssituatie weer te geven. Niet geheel onverwacht wijkt de prognose daardoor in sommige gevallen af van het huidige aantal leerlingen. Omdat deze afwijking voor een aantal scholen in de gemeente Roermond te groot was, is ervoor gekozen om de prognose van Pronexus voor deze scholen te updaten. De oktobertelling 2019 is hier als uitgangspunt genomen en de groeiverwachting die door Pronexus is geprognosticeerd. De aangepaste prognose betreft de volgende scholen:

- OBS Aan de Roer (Herten),
- De Steenen Brug (Herten),
- Hubertusschool (Herten),
- OBS De Stapsteen (Herten),

Onderwijs gemeente Roermond PO, (V)SO en VO					Uitstraling gebouw	Bouwkundige staat	Veiligheid	Binnenmilieu	Exploitatie	Onderwijskundige functionaliteit	Totaalscore
Schoolnaam	soort	Bestuur	Kern	Bouwj.	1	3	1	2	2	3	
Lyceum Schöndeln*	VO	SOML	Roermond	xx							
Mavo Roermond	VO	SOML	Roermond	1978	5	4	5,5	4,5	4	4	51,5
MGR. Hanssen	SO/VSO	Vitus Zuid	Roermond	1978	5	4	5,5	4,5	4	4	51,5
Kasteeltuin Donderberg	PO	Swalm & Roer	Roermond	1971	5	4	6	5	4	4	53,0
Willem de Zwijger	PO	Swalm & Roer	Roermond	1959	7	4,5	6	4	4	4	54,5
Sint Theresia	PO	Swalm & Roer	Swalmen	1952	5	4	6	4,5	4	5	55,0
Vrije school Christophorus	PO	Pallas	Roermond	1949/1991	5	4	6	5	5,5	4	56,0
De Brink	PO	Swalm & Roer	Roermond	1981	5	4	6	4	5	5	56,0
Herman Broerenschool SO	SO/VSO	Herman Broeren	Roermond	1958/1978	5	4	5,5	5,5	5,5	4	56,5
Leeve	PO	Swalm & Roer	Roermond	1983	5	4	6	5	5,5	5	59,0
Alhambra**	PO	IEZO	Roermond	1983	5	4	6	5	5	6	61,0
Herman Broerenschool VSO	SO/VSO	Herman Broeren	Roermond	1973	5,5	5	6	5,5	5	5	62,5
De Steenen brug	PO	Swalm & Roer	Roermond	1970	6	4	6	5,5	5,5	5,5	62,5
BC Broekhin Roermond	VO	SOML	Roermond	1969/2007	6	4,5	6	6	6	5	64,5
Zonnewijzer	PO	Swalm & Roer	Roermond	2000	6	5	6	5	5	6	65,0
Aan de roer	PO	Swalm & Roer	Roermond	1994	6	5,5	6	5	6	5,5	67,0
Lambertus	PO	Swalm & Roer	Swalmen	1953/2002	7	6,5	6	5	4	6	68,5
Montessori Basisschool	PO	Swalm & Roer	Roermond	1993	6	5,5	6	5,5	5	7	70,5
De Stapsteen	PO	Swalm & Roer	Herten	2008	6	7	6	6	7	5	74,0
Praktijkonderwijs (deel 1956)	VO	Praktijkonderwijs	Roermond	1956	7	6,5	6	5	5,5	7	74,5
Neel	PO	Swalm & Roer	Roermond	1913/2015	7	8	7	5,5	4,5	6	76,0
Hubertus	PO	Swalm & Roer	Herten	2007	6	7	6	5	6	7	76,0
KEC	SO/VSO	stichting	Roermond	2014	7	7	6	6	6	7	79,0
De Octopus	PO	Swalm & Roer	Swalmen	2009	6	7	6	5	6	8	79,0
Niekée	VO	SOML	Roermond	2006	7	7	6	6	7	7	81,0
Vincent van Gogh	PO	Swalm & Roer	Roermond	1968/2007	7	7	6	6	7	7	81,0
Synergieschool	PO	Swalm & Roer	Roermond	2016	8	7	7	7	4	8	82,0
Praktijkonderwijs (deel 2012/2019)	VO	Praktijkonderwijs	Roermond	2012/2019	7	8	7	4	7	8	84,0
t Mozaïek	PO	Swalm & Roer	Roermond	2010	8	8	6	6	7	7	85,0

*Lyceum Schöndeln (onderdeel ROER College Schöndeln) is, gelet op de besluitvorming in een apart dossier, geen onderdeel van de quickscans.

**De quickscanscore heeft betrekking op een deel van het pand dat door Alhambra in gebruik is. De vervangingsnoodzaak is afhankelijk van de ontwikkeling van deze nieuw opgerichte basisschool. Dit maakt dat de geschiktheid van de huisvesting actief gemonitord dient te worden.

*** NT2 Mundium College (destijds huur bij Gilde Opleidingen) als ook Citaverde College VMBO (eigen

- Willem de Zwijger (Maasniel),
- De Zonnewijzer (Roermond Zuid/Oost),
- Vincent van Gogh (Roermond Zuid/Oost).

Ook voor OBS De Brink geldt dat de oktobertelling 2019 sterk afwijkt van de prognose. Echter, omdat dit aantal 'vervuild' is (bevat ook leerlingen op het AZC), is ervoor gekozen de prognose niet aan te passen. De leerlingenaantallen voor deze school moeten de komende jaren gemonitord worden.

5.2. Quickscanscores

De tabel geeft een eerste indruk van de vervangingsopgave (zie paragraaf 4.1 voor een toelichting op de scores) voor de onderwijshuisvesting PO, (V)SO en VO in de gemeente Roermond wanneer deze uitsluitend gebaseerd zou zijn op de scores van de quickscans van de schoolgebouwen (de scores zijn gebaseerd op de Waardenwijzer, bijlage I).

Uit de quickscanscores blijkt een vervangingsopgave voor de gemeente Roermond van acht (delen van) schoolgebouwen binnen de 1^e termijn, nog exclusief ROER College Schöndeln.

Een groot deel van de schoolgebouwen is daarentegen nog in prima staat en komt voorlopig nog niet in aanmerking voor renovatie dan wel nieuwbouw. De gemiddelde leeftijd van de schoolgebouwen in de gemeente Roermond ligt met 32 jaar aanzienlijk onder het landelijke gemiddelde van 41 jaar. Het is duidelijk dat er in de gemeente Roermond grote verschillen zijn in de staat van de verschillende schoolgebouwen.

5.3. Scholenlandschap in beeld

In de volgende paragrafen worden per wijk/kern en per school de huidige geldende voorkeursscenario's benoemd. De voorkeursscenario's en de prioritering zijn tot stand gekomen in samenspraak met de schoolbesturen en de kinderopvangorganisaties. De scenario's zijn onderbouwd aan de hand van de quickscanscores, de capaciteitsanalyse, de afwegingscriteria, de analyse van de basisgeneratie en de analyse van de herkomst. De gedetailleerde capaciteitsanalyse is opgenomen in bijlage II, de herkomstanalyse (kaarten per school) in bijlage III.

Bij de totstandkoming van de scenario's is gestart met 'droomscenario's', waarbij separate bijeenkomsten zijn gepland voor het PO en SO en voor het VO en VSO. In

deze bijeenkomsten is gesproken over de spreiding van het scholenlandschap, mogelijke clustering/ samenwerking en het opheffen van scholen.

Bij het PO en SO is de verbinding met de wijk besproken en binnen het VO en VSO de verbinding met de beroepsopleidingen. In een integrale bijeenkomst zijn alle scenario's benoemd en is gezocht naar gezamenlijkheid, ook met de beroepsopleidingen.

Tijdens de scenario ontwikkeling hebben we kunnen constateren dat de scholen goed zijn verdeeld over de stad, wijken en kernen. Tevens is benoemd dat iedere wijk /kern verschillend is en dat dit vraagt om een divers onderwijs aanbod en mogelijke kindpartners. Veel scholen gaan uit van 1 of 2 leerlijnen, de scholen met een normatieve overmaat of -tekort worden met de vernieuwingsopgave aangepakt.

Toelichting kaart en legenda per wijk

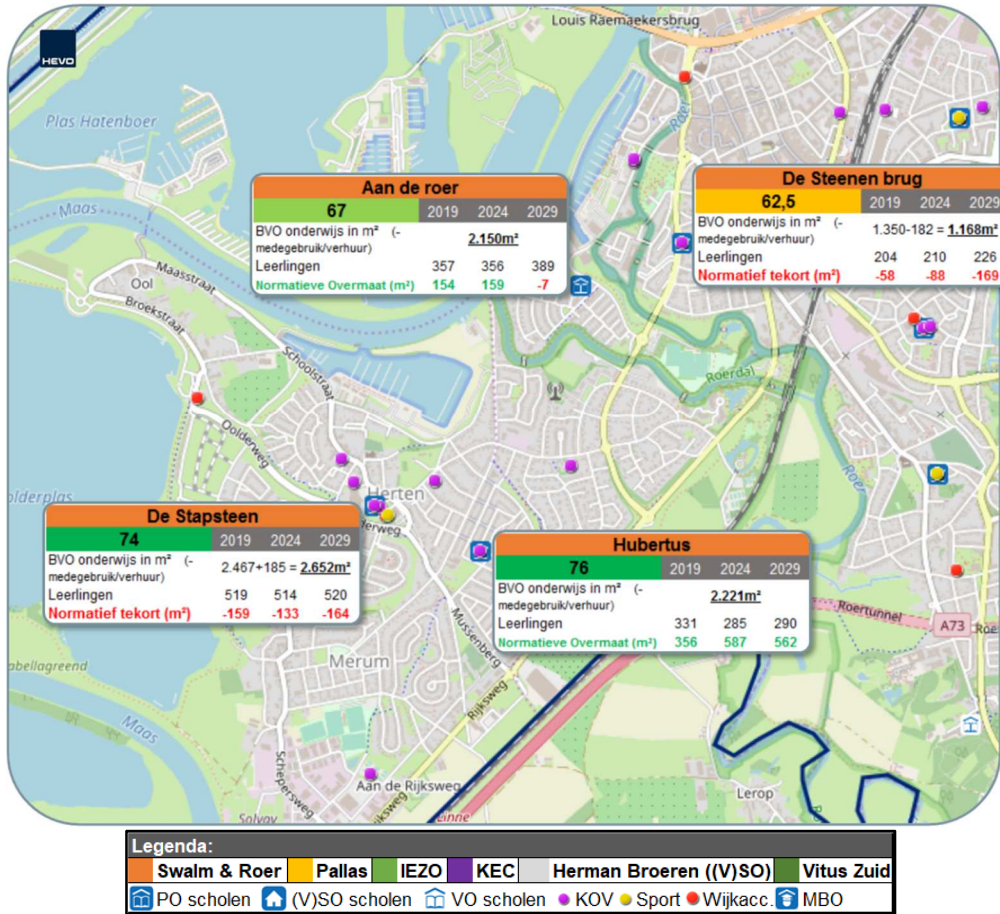
Per wijk is een kaart gemaakt van het scholenlandschap met de gebouwgegevens die van belang zijn voor de analyse en scenario-ontwikkeling. De kleur van de balk geeft aan onder welk schoolbestuur de school valt. Oranje is in dit geval Swalm & Roer. De rij 'bvo onderwijs' geeft de vierkante meters weer die beschikbaar zijn voor onderwijs. Eventueel medegebruik/verhuur aan kinderopvang (KOV) of derden is hierop in mindering gebracht. Ook sportvoorzieningen (gymzalen) zijn hierop in mindering gebracht. De rij 'leerlingen' daaronder geeft aan wat het leerlingenaantal is in de huidige situatie (2019 staat voor peildatum 1 oktober 2019) en de geprognosticeerde leerlingenaantallen voor 2024 en 2029. De rij 'normatief tekort/overschot' daaronder geeft aan wat het normatief ruimtetekort of -overschot in aantal vierkante meters is bij een school volgens de capaciteitsanalyse. Een groen, positief getal is een normatief ruimteoverschot en een rood, negatief getal is een tekort. Nogmaals, het betreft hier normatieve getallen; in de praktijk worden deze vaak anders ervaren, zoals reeds toegelicht in paragraaf 4.2.

Toelichting leerling tabel per wijk

Daarnaast is per wijk in een tabel weergegeven hoeveel kinderen er in de wijk wonen in de leeftijd 4-12 jaar (basisgeneratie). Daarin is tevens aangegeven hoeveel kinderen in de basisschoolleeftijd er in de wijk naar school gaan (schoolgaand).

5.4. Scenario-ontwikkeling PO

5.4.1 Herten/Centrum

Herten	2019	2024	2029
Basisgeneratie 4-12	925	873	874
Schoolgaand	850	803	814

Centrum	2019	2024	2029
Basisgeneratie 4-12	480	495	562
Schoolgaand	561	565	614

De tabel laat zien dat het aantal woonachtige kinderen in de wijk Herten niet in balans is met het aantal schoolgaande kinderen; er zijn meer kinderen woonachtig dan er naar school gaan. In het Centrum is een tegenovergesteld beeld zichtbaar. Hier gaan meer kinderen naar school dan er woonachtig zijn. Uit de herkomstanalyses (bijlage III) blijkt dat een deel van de kinderen uit de wijk Herten naar school gaat in het Centrum, dit verklaart de verschillen tussen de basisgeneratie en schoolgaand.

Scenario's Herten/Centrum

Voor de scholen in de wijk Herten/Centrum gelden de volgende voorkeursscenario's:

- OBS De Stapsteen: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**. De school maakt gebruik van circa 400 m² tijdelijke huisvesting en heeft een urgent ruimtetekort (1^e termijn). Het ruimtetekort kan op lange termijn worden opgelost door het stichten van een nieuwe school, zie volgende pagina. Hierdoor kan worden teruggegaan naar de gewenste twee leerlijnen en kan de tijdelijke huisvesting worden afgestoten.
- De Steenen Brug: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 tot 10 jaar**. De school heeft een ruimtetekort, hoewel kinderen tijdelijk verwezen kunnen worden naar andere basisscholen in de omgeving. De school wil de huidige samenwerking met kindpartners (onder één dak) graag behouden.
- OBS Aan de Roer: **nieuwbouw/renovatie binnen 10 tot 20 jaar**. Na het stichten van een nieuwe school in Herten kan de school (circa) twee klassen afstaan waardoor ruimte ontstaat voor het naar binnen halen van kindpartners. Momenteel heeft de school geen ruimte voor IKC-vorming, hoewel hier vanuit de wijk wel sterke vraag naar is (ontzorgen van ouders).
- Hubertusschool: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**. De school heeft een normatief ruimteoverschot en wil deze inzetten voor IKC-vorming. Hierdoor komt de school mogelijk 'meer in trek' dan OBS De Stapsteen, wat ook verlichting kan geven voor de andere scholen in de wijk. Kinderopvang kan binnen de huidige contouren van de school worden ingepast.

- **Stichten nieuwe school** waarbij wordt uitgegaan van een urgentie op korte termijn (voorstel binnen 5 jaar). De school kan een openbare denominatie krijgen en plaats bieden aan circa één leerlijn (8 klassen). Deze school kan daarmee verlichting bieden op de volgende locaties:
 - OBS De Stapsteen: toewerken naar 2 leerlijnen (afstoten 5 groepen)
 - De Steenen Brug: continueren IKC vorming en oplossen ruimtetekort
 - OBS Aan de Roer: toewerken IKC vorming en oplossen ruimtetekort.

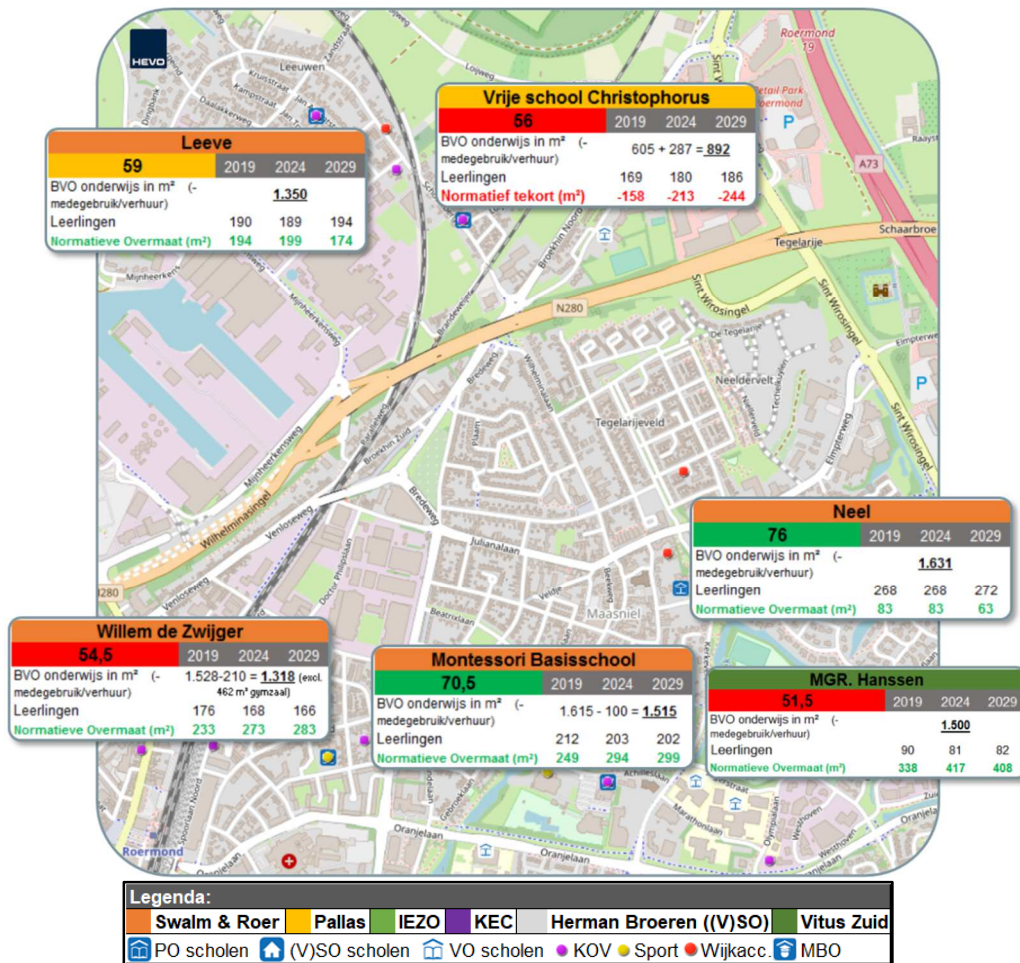
Het stichten van een nieuwe school genereert ruimte op de andere (openbare) scholen in de wijk voor het realiseren van IKC's, het teruggaan naar de gewenste twee leerlijnen en het afstoten van tijdelijke huisvesting (bij OBS De Stapsteen).

Realistisch gezien zijn er twee opties voor het openen van een nieuwe school:

- Openen dislocatie van een bestaande school.
- Openen van een nieuwe school volgens het Plan van Scholen.

In een haalbaarheidsstudie moet onder andere onderzocht worden welke van de genoemde twee opties het meest passend/gunstig is. Op de korte termijn moeten tijdelijke oplossingen worden gezocht voor het oplossen van het ruimtetekort bij OBS De Stapsteen, zie paragraaf 5.7.

5.4.2 Maasniel

Maasniel	2019	2024	2029
Basisgeneratie 4-12	574	590	600
Schoolgaand	927	838	851

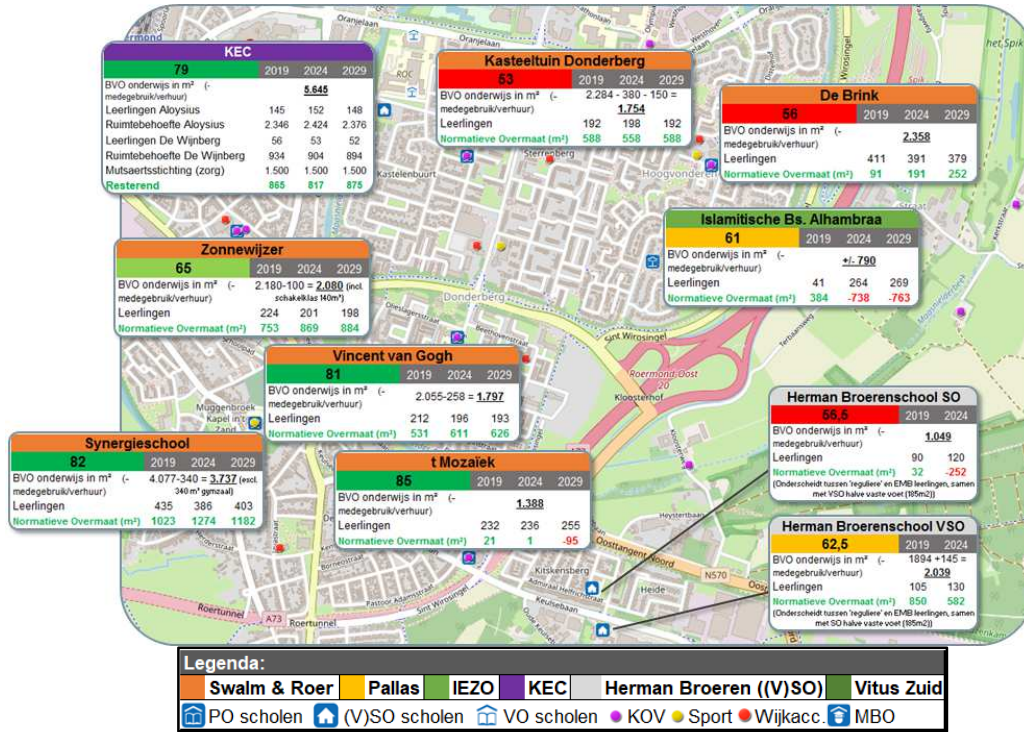
De basisgeneratie in de wijk Maasniel is niet in balans met het totaal aantal kinderen dat schoolgaand in de wijk. Dit verschil kan (deels) verklaard worden door Vrijeschool Christophorus en Montessori Basisschool Roermond die een wijkoverstijgend voedingsgebied hebben en SO Mgr. Hanssen die een regiofunctie heeft.

Scenario's Maasniel

Voor de scholen in de wijk Maasniel gelden de volgende voorkeursscenario's:

- Vrijeschool Christophorus: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 jaar (1e termijn)**. Vanuit ideologie wil de school graag een doorlopende leerlijn (0-18) onder één dak, inclusief KOV en VO. Vrije school-onderwijs is en blijft ondergebracht bij BC Broekhin (SOML). Nieuwbouw van Christophorus zou idealiter plaatsvinden op het terrein van BC Broekhin om zo een 'onderwijs-campus' te ontwikkelen. Een haalbaarheidsstudie moet de mogelijkheden hiervan uitwijzen.
- Willem de Zwijger: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 jaar (1^e termijn)**. Het schoolgebouw is een gemeentelijk monument. In het geval van een renovatie zou een efficiëntieslag kunnen worden gemaakt, waardoor het ruimteoverschot geminimaliseerd wordt, er ruimte ontstaat voor KOV en de tijdelijke huisvesting (units) afgestoten kan worden. De school beschikt verder over een gymzaal die buiten schooltijd door derden wordt gebruikt.
- SO Mgr. Hanssen: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 jaar (1^e termijn)**. De school is gehuisvest in een deel van het voormalige schoolgebouw van Mavo Roermond. SO Mgr. Hanssen is niet locatie gebonden, echter is een goede bereikbaarheid, parkeervoorziening en de directe nabijheid van ketenpartners (Kentalis en Adelante) van groot belang. Het schoolbestuur wil graag in het huidige schoolgebouw blijven, onder de voorwaarde dat het gebouw gerevitaliseerd c.q. opgewaarderd wordt. Het schoolbestuur verwacht een toename naar 150 leerlingen vanuit een nieuw verzorgingsgebied (Weert/Nederweert/Beesel).
- Leeve: **nieuwbouw/renovatie binnen 5-10 jaar**. De school heeft een duidelijk eigen verzorgingsgebied en voldoende omvang. Er zijn mogelijkheden voor IKC-vorming met wijkaccommodaties en kindfuncties.
- Neel: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**. De school heeft behoefte aan KOV in de directe omgeving.
- Montessori Basisschool Roermond: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**.

5.4.3 Roermond Zuid/Oost

Roermond-Zuid/Oost	2019	2024	2029
Basisgeneratie 4-12	2004	1989	1993
Schoolgaand	2087	2213	2228

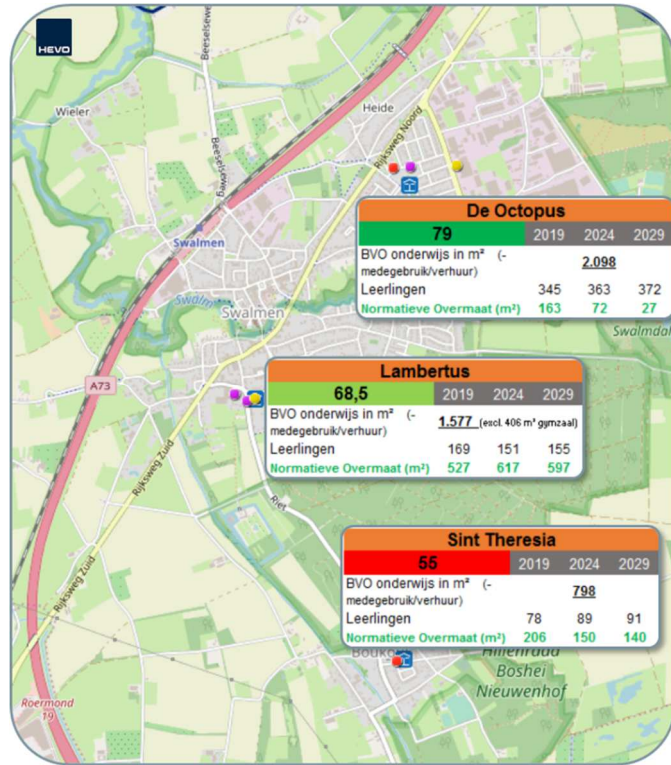
In de wijk Roermond Zuid/Oost zijn de basisgeneratie en het aantal schoolgaande kinderen redelijk in balans. Een aantal scholen heeft een meer stedelijk of regionaal verzorgingsgebied, zoals de scholen binnen het KEC, SO Herman Broerenschool en ook de nieuw opgestarte islamitische basisschool Alhambraa.

Scenario's Roermond Zuid/Oost

Voor de scholen in de wijk Roermond Zuid/Oost gelden de volgende voorkeursscenario's:

- SO Herman Broerenschool: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 jaar (1^e termijn)**. Behalve urgentie tot nieuwbouw/renovatie heeft de school een urgent ruimtetekort als gevolg van de (constante) stijging in leerlingenaantallen. Clustering met de VSO-locatie zou mogelijk (en gewenst) zijn. De huidige omgeving wordt als prettig ervaren vanwege de nabijheid van de beroepspraktijk en de goede bereikbaarheid. Een eerste verkenning laat zien dat het VSO-perceel van voldoende omvang zou kunnen zijn om ook de SO-locatie op te huisvesten. Een haalbaarheidsstudie moet uitwijzen wat de exacte mogelijkheden zijn. Daarbij sluit Herman Broerenschool een andere locatie niet uit, mits voldaan wordt aan de voorwaarden (o.a. beroepsomgeving, parkeren, buitenruimte en veiligheid).
- De Kasteeltuin: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 jaar (1^e termijn)**. Nieuw/bouw/renovatie zou resulteren in een efficiëntieslag waarmee het ruimteoverschot beperkt wordt en mogelijk IKC-vorming plaats kan vinden. De school werkt reeds samen met de Vincent van Gogh, maar fysieke clustering is niet gewenst en praktisch lastig uitvoerbaar.
- OBS De Brink: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 jaar (1^e termijn)**. Nieuwbouw/renovatie zou resulteren in een efficiëntieslag en het afstoten van de tijdelijke huisvesting die op dit moment in gebruik is. Daarnaast biedt het mogelijkheden tot IKC-vorming. De leerlingentelling van 2019 wijkt sterk af van de prognose, doordat de school ook onderwijs biedt aan AZC-leerlingen (dependance van OBS De Brink). Dit dient de komende jaren gemonitord te worden.
- Alhambraa: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 jaar (1^e termijn)**. De school is tijdelijk gehuisvest, Afhankelijk van de ontwikkeling van deze nieuw opgerichte basisschool, moet de geschiktheid van de huisvesting opnieuw worden beoordeeld.
- De Zonnewijzer: **nieuwbouw/renovatie binnen 10 tot 15 jaar**.
- Vincent van Gogh: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**.
- 't Mozaïek: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**.
- Synergieschool: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**.
- KEC: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**.

5.4.4 Swalmen & Boukoul

Legenda:

Swalm & Roer	Pallas	IEZO	KEC	Herman Broeren ((V)SO)	Vitus Zuid	
PO scholen	(V)SO scholen	VO scholen	KOV	Sport	Wijkacc.	MBO

Swalmen & Boukoul	2019	2024	2029
Basisgeneratie 4-12	669	670	686
Schoolgaand	598	608	618

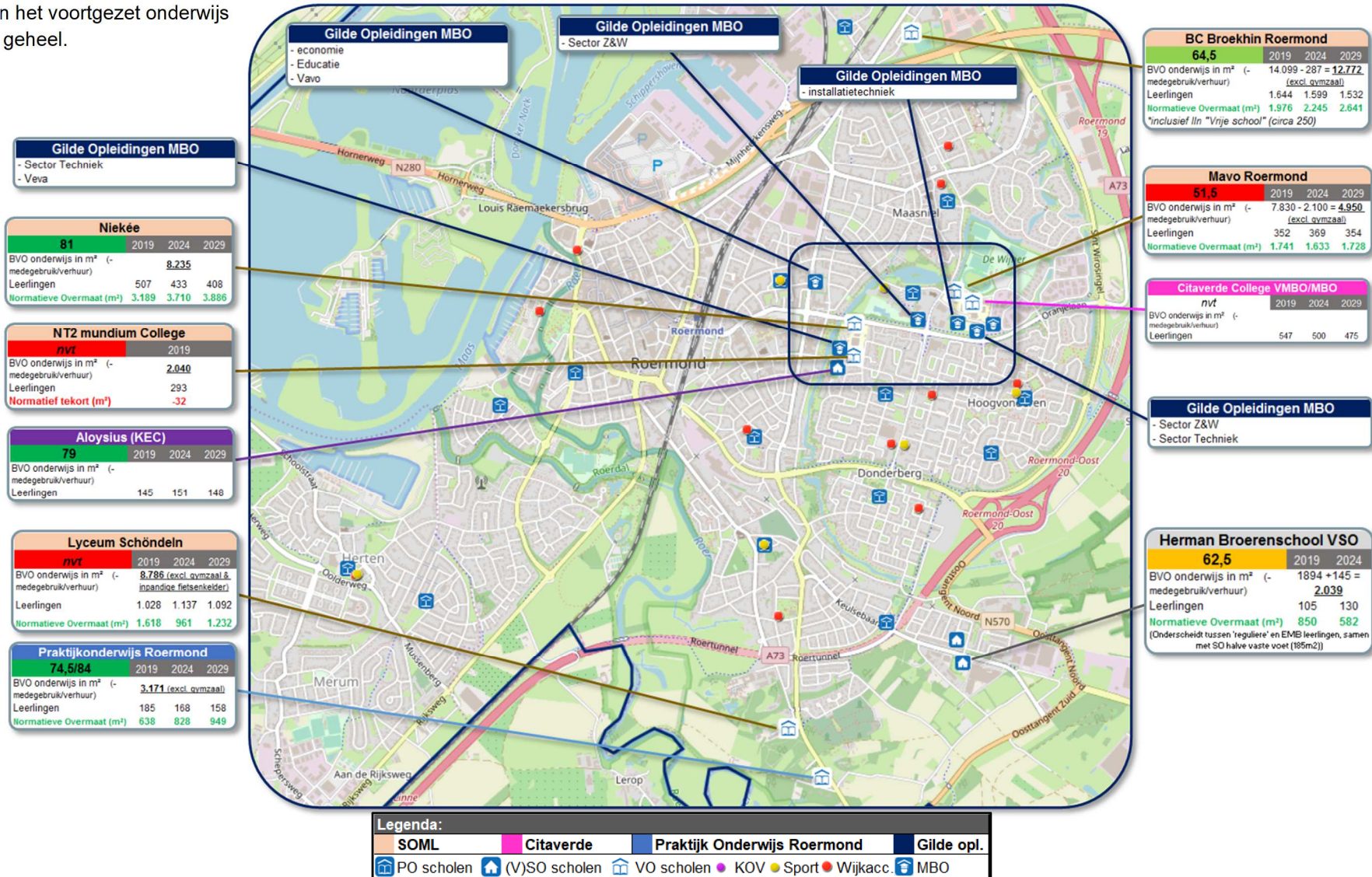
De basisgeneratie en het aantal schoolgaande kinderen in de wijk Swalmen & Boukoul zijn redelijk in balans. Alle drie de scholen hebben een duidelijke kernfunctie met een afgebakend verzorgingsgebied.

Scenario's Swalmen & Boukoul

- Sint Theresia: **nieuwbouw/renovatie binnen 5 jaar (1^e termijn)**.. De school ligt qua leerlingenaantal onder de opheffingsnorm, het schoolbestuur vindt het voortbestaan van (maatschappelijk) belang. Er zijn mogelijkheden tot samenwerking met KOV en andere maatschappelijke partners in de kern Boukoul. Een haalbaarheidsstudie moet uitwijzen wat de exacte mogelijkheden zijn.
- De Octopus: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**.
- Lambertus: **geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar**.

5.5. Scenario-ontwikkeling VO

Voor de scenario ontwikkeling van het voortgezet onderwijs (VO) is gekeken naar de stad als geheel.

5.5.1 VSO Herman Broerenschool

Nieuwbouw/renovatie binnen 5 tot 10 jaar. De VSO-locatie van de Herman Broerenschool komt in de 1^e termijn nog niet in aanmerking voor nieuwbouw/renovatie. Net als het SO heeft ook het VSO te maken met stijgende leerlingenaantallen en daardoor ruimtetekorten. Bij voorkeur worden de SO-locatie en de VSO-locatie in elkaars nabijheid gehuisvest, ruimtelijk lijkt toevoeging van het SO aan het VSO mogelijk. De huidige VSO-locatie wordt als erg prettig ervaren. Met behulp van een haalbaarheidsstudie moet de ruimtelijke inpassing van beide scholen op het perceel onderzocht worden. Daarbij sluit Herman Broerenschool een andere locatie niet uit (o.a. beroepsomgeving, parkeren, buitenruimte en veiligheid).

5.5.2 ROER College Schöndeln

Hoge urgentie (apart dossier). Samen met Mavo Roermond vormt Lyceum Schöndeln het ROER College Schöndeln op het terrein Schöndeln. Deze locatie wordt gezien als 'onderwijs-campus' aan de zuidkant van Roermond met een combinatie van hoger onderwijs- en bedrijvigheid op het terrein. Deze locatie is op korte termijn toe aan nieuwbouw/renovatie. Aangezien dit al verder gevorderd is in de besluitvorming, valt dit buiten de scope van het IHP.

5.5.3 Jagerstraat (deel voorheen Mavo Roermond)

Hoge urgentie (revitalisatie) Het voormalige schoolgebouw van de Mavo Roermond aan de Jagerstraat is binnen 5 jaar toe aan nieuwbouw/renovatie. Met het vertrek van de Mavo Roermond uit het schoolgebouw is een grote structurele invulling van een deel van het gebouw weggevallen. Het schoolgebouw biedt nog wel onderdak aan SO Mgr. Hanssen (inclusief haar ketenpartners) en SOML is gaat, met ingang van schooljaar 2020-2021, ook NT2 Mundium College in het schoolgebouw huisvesten.

Als we kijken naar de vierkante meters onderwijs binnen het VO, dan kunnen we constateren dat er een ruimteoverschot aanwezig is (leegstand). Dat het voormalige schoolgebouw van de Mavo Roermond aan de Jagerstraat onderwijskundig op de lange termijn nog geen toekomst heeft, is zeer aannemelijk. Het schoolgebouw biedt wel kansen op de korte/middellange termijn:

- Het schoolgebouw ligt in de nabijheid van de onderwijsinstellingen AOC Citaverde College en ROC Gilde Opleidingen, die een (gezamenlijke) ambitie hebben om in dit gebied toe te werken naar een 'onderwijs-campus'.

- Het schoolgebouw ligt centraal in de stad en kan, naast huisvesting van SO Mgr. Hanssen, haar ketenpartners en NT2 Mundium College, mogelijk ook dienst doen als interim-voorziening (tijdelijke onderwijshuisvesting) voor het IHP. Hier wordt in paragraaf 5.7 verder op ingegaan.

Een revitalisering van het schoolgebouw kan de kwaliteit van het gebouw verbeteren voor de tijdelijke periode waarin het functioneert als interim-voorziening en huisvesting voor SO Mgr. Hanssen en NT2 Mundium College.

5.5.4 Niekée

Geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar. Niekée is een relatief jong schoolgebouw en heeft daarom geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie. SOML voorziet dat het aanwezige normatief ruimteoverschot zal verminderen als gevolg van de door SOML verwachte groei van het agora-onderwijs. Voor Niekée zijn er samenwerkingsmogelijkheden (onder andere praktijkruimten) met het AOC Citaverde College en ROC Gilde Opleidingen die in de nabijheid van het schoolgebouw nieuwbouw c.q. een 'onderwijs-campus' willen realiseren. Indien onnodig zou het (normatief) ruimteoverschot van Niekée ook als interim-voorziening in het IHP kunnen worden ingezet.

5.5.5 NT2 Mundium College

Hoge urgentie (geen huisvesting). NT2 Mundium College dient de huidige locatie (gehuurd bij ROC Gilde Opleidingen) op korte termijn te verlaten. SOML gaat, met ingang van schooljaar 2020-2021, NT2 Mundium College huisvesten in een deel van het voormalige schoolgebouw van de Mavo Roermond aan de Jagerstraat.

5.5.6 BC Broekhin

Nieuwbouw/renovatie binnen 10 tot 15 jaar. Het verplaatsen van de Vrijeschool naar deze locatie creëert een 'onderwijs-campus' aan de noordkant van Roermond. Het realiseren van integraliteit tussen de Vrijeschool en BC Broekhin dient als onderdeel van de haalbaarheidsstudie meegenomen te worden.

5.5.7 Praktijkonderwijs Roermond en KEC

Geen urgentie tot nieuwbouw/renovatie binnen 20 jaar.

5.5.8 Citaverde College (VMBO)

Hoge urgentie (geen onderdeel van IHP). Citaverde College (vmbo en mbo) is voornemens om medio 2020 te starten met nieuwbouw aan de Jagerstraat. Hiermee wordt centralisatie in de gemeente Roermond gerealiseerd en verdwijnen locaties in Horst (bedrijfsopleidingen) en Herten (bestuurskantoor). Een tweede locatie in Horst blijft behouden.

5.6. Prioritering

In de paragrafen 5.4 en 5.5 zijn de scenario's omschreven en de termijnen benoemd. Als onderlegger is de prioritering voor de totale doorkijk van het IHP (20 jaar) bepaald op basis van quickscanscores. Voor het vaststellen van de prioritering van het uitvoeringsprogramma van de 1^e termijn is gebruik gemaakt van de genoemde afwegings-/ urgentiecriteria, zoals verwoord in paragraaf 4.4.

Urgentiecriteria

Voorafgaand aan de prioritering zijn de urgentiecriteria, die volgen uit de bouwstenen van beleid, vastgesteld naar prioriteit. Dit is gedaan in overleg met de schoolbesturen. Daarbij is gezamenlijk benoemd dat passende huisvesting (uitgezonderd de quickscore) zwaarder weegt dan de andere criteria.

- Quickscore
- Passende huisvesting:
 - Permanent (reductie tijdelijke huisvesting)
 - Reductie van ruimtetekorten/ruimteoverschotten
- Clustering, rekening houdend met identiteit en concept
- Behouden en uitbreiden van samenwerking tussen het PO, (V)SO, IKC partners en andere maatschappelijke partners
- Samenwerking tussen PO, VO, (V)SO en MBO (visie op onderwijsstad)
- Aandacht voor de diversiteit van dorpen/wijken (verschil in voorzieningen)
- Kansen benutten voor realiseren 1 tot 2 leerlijnen.

De beoordeling (score) is gedaan aan de hand van de huidige situatie. Indien vanuit urgentie tussentijds maatregelen worden getroffen, gaan gemeente en schoolbestuur in overleg over de consequenties in prioritering.

Binnen 5 jaar

Projecten		Gem. Aant. Ll. 10 jr.	Gem. RMB m2 10 jr.
NT2 Mundium College (gebouw Mavo Roermond) **	VO	293	2.072
SO Mgr. Hanssen (gebouw Mavo Roermond) **	SO	84	1.112
Gebouw MAVO Roermond (Gymzalen 3x)	PO		
Gebouw MAVO Roermond (afweging interim of sloop)	PO		4.626
De Kasteeltuin	PO	194	1.177
SO Herman Broerenschool	SO	105	1.159
Vrijeschool Christophorus	PO	180	1.105
OBS De Brink	PO	315	1.784
Willem de Zwijger	PO	169	1.048
Sint Theresia	PO	88	642
Alhambraa***	PO	213	1.271
Nieuwe (dis) locatie Herten (8 klassen)	PO	200	1.200

**Lyceum Schöndeln (onderdeel ROER College Schöndeln) is, gelet op de besluitvorming in een apart dossier, geen onderdeel van de doorrekening.*

***SO Mgr. Hanssen en NT2 in gebouw MAVO Roermond (revitalisatie voor 20 jr) o.b.v. normatieve m2. SO Mgr. Hanssen maakt onderdeel expertise centrum met ketenpartners*

****De vervangingsnoodzaak van Alhambraa is afhankelijk van de ontwikkeling van deze nieuw opgerichte basisschool. Aantal leerlingen o.b.v. minimaal aantal stichtingsnorm*

De prioritering van de opvolgende termijnen worden bij de herijking opnieuw in overleg vastgesteld.

Doorkijk 5-20 jaar

Projecten		Gem Aant. Ll. 10 jr.	Gem RMB m2 10 jr.
Leeve	PO	190	1.158
VSO Herman Broerenschool	VSO	118	1.323
De Steenen Brug	PO	212	1.265
BC Broekhin Roermond	VO	1.592	10.485
De Zonnewijzer	PO	206	1.237
OBS Aan de roer	PO	365	2.033
Subtotaal		2.682	17.501

5.7. Sportvoorzieningen (gymzalen) bij scenario's (IHP 20 jaar)

Het IHP duidt de vervangingsopgave voor de komende 20 jaar van het onderwijs, onderdeel hiervan zijn de gymzalen. Om de (financiële) opgave nog beter te kunnen duiden, zijn alle sportvoorzieningen (gymzalen) benoemd in onderstaande tabel.

Projecten	Sector	Termijn	Type (aantal)	Bvo m ²
Jagerstraat (gebouw Mavo Roermond)	VO	0-5 jaar	Gymzaal (3x)	780
Willem de Zwijger	PO	0-5 jaar	Gymzaal (1x)	462
Herman Broerenschool VSO	VSO	5-10 jaar	Gymzaal (1x)	480
BC Broekhin Roermond	VO	10-20 jaar	Gymzaal (3x)	1.040

De bekostiging en definitieve realisatie van sportvoorzieningen (gymzalen) worden in het uitvoeringsprogramma nader ingevuld en afgestemd op het gemeentelijk accommodatiebeleid.

Voor de eerste termijn zijn scenario's ontwikkeld voor de sportvoorzieningen (gymzalen). Vanuit sportaccommodatiebeleid wordt momenteel (gereed 2020) toegewerkt naar een visie op alle sportaccommodaties binnen de gemeente. Dit geldt

niet alleen voor het bewegingsonderwijs van het PO en VO, maar ook voor het MBO en voor sporten en bewegen van burgers in het algemeen.

In de eerste termijn van het IHP zijn de volgende sportvoorzieningen (gymzalen) benoemd:

1. Willem de Zwijger: De huidige gymzaal is verouderd (1959 idem school). Er wordt rekening gehouden met een investering voor één gymzaal.
2. (V)SO Herman Broerenschool: De leerlingen van de SO- en VSO-locatie maken gebruik van de gymzaal op de VSO-locatie. Afhankelijk van de fasering van de SO- en VSO-locatie, wordt de gymzaal al dan niet meegenomen in de 1e termijn.

Voor het bewegingsonderwijs van de Willem de Zwijger kan tijdelijk gebruik gemaakt worden van de drie gymzalen in het schoolgebouw aan de Jagerstraat (voorheen gebouw Mavo Roermond). Dit is mede afhankelijk van de fasering van de renovatie en aanpak van de gymzaal.

5.8. Interim-voorzieningen bij scenario's (binnen 5 jaar)

Het IHP duidt de vervangingsopgave voor de komende 20 jaar. Om voor de eerste 5 jaar de (financiële) opgave nog beter te kunnen duiden, worden ook de opgaven voor interim-voorzieningen c.q. tijdelijke onderwijshuisvesting voor deze termijn opgenomen.

De daadwerkelijke invulling van interim-voorzieningen laat zich op IHP-niveau lastig duiden. Na vaststelling van het IHP is er zicht op de fasering van de opgaven en kan er bij het uitvoeringsprogramma een plan worden gemaakt voor interim-voorzieningen. Afhankelijk van de fasering kan eventueel gebruik worden gemaakt van bestaande onderwijshuisvesting en/of leegstand in schoolgebouwen.

Met name het voormalige schoolgebouw van de Mavo Roermond aan de Jagerstraat en het schoolgebouw van Niekée kunnen worden gebruikt als interim-voorziening voor scholen in de wijken Maasniel en Roermond Zuid/ Oost. In de omgeving van deze gebouwen ligt ook de grootste vernieuwingsopgave van de gemeente Roermond (1e termijn). De daadwerkelijke inpasbaarheid van een school in een bestaand gebouw dient in alle gevallen nader onderzocht te worden.

Voor de wijken Herten/Centrum is een interim-voorziening voor de 1^e termijn niet direct van toepassing, behoudens het oplossen van het ruimtetekort van OBS De Stapsteen. Voor de wijken Swalmen & Boukoul is voor Sint Theresia een interim-voorziening op locatie wenselijk. Twee scholen worden in de 1^e termijn voorzien van een nieuwbouw op een andere locatie, voor deze locaties is tijdelijke huisvesting niet van toepassing.

5.8.1 Jagerstraat als interim-voorziening

Het gebruik van het gebouw Mavo Roermond als interim voorziening biedt een kans voor het IHP, mede door de centrale ligging en de behoefte vanuit SOML (NT2 Mundium College) en Vitus Zuid (SO Mgr. Hanssen) om het gebouw te behouden (revitalisatie voor 10 tot 20 jaar). In een haalbaarheidsonderzoek zal onderzocht moeten worden of een school daadwerkelijk inpasbaar is in de (normatief) beschikbare vierkante meters van het gebouw.

In onderstaand overzicht is benoemd welk scholen/ projecten (tijdelijk) gebruik kunnen maken van het gebouw aan de Jagerstraat/Niekée.

Projecten	Sector	Interimvoorziening
De Kasteeltuin	PO	Jagerstraat/Niekée
SO Herman Broerenschool	SO	nee
Vrijeschool Christophorus	PO	nee
OBS De Brink	PO	Jagerstraat/Niekée
Willem de Zwijger	PO	Jagerstraat/Niekée
Sint Theresia	PO	tijdelijk op locatie
Leeve	PO	tijdelijk op locatie
Alhambraa	PO	afh. van locatie keuze
VSO Herman Broerenschool	VSO	Jagerstraat/Niekée
De Steenen Brug	PO	n.t.b. (Jagerstraat/Niekée?)
Nieuwe (dis) locatie Herten (8 klassen)	PO	nee
BC Broekhin	VO	tijdelijk op locatie
De Zonnewijzer	PO	Jagerstraat/Niekée
OBS Aan de Roer	PO	n.t.b. (Jagerstraat/Niekée?)

5.8.2 Overige voorzieningen

Naast de tijdelijke huisvesting is gesproken over tussentijdse oplossing binnen de wijk Herten. Met in achtneming van de scenario ontwikkeling binnen de wijk Herten, zal in overleg met schoolbestuur gesproken moet worden over onderstaande (tijdelijke) oplossingen:

- Voor de Hubertusschool is de ambitie om een IKC te creëren en daarmee inspelen op behoefte aan combinatie onderwijs en opvang als alternatief voor de Stapsteen
- Voor de OBS Stapsteen is het wenselijk om te beoordelen of er tussentijds een oplossing wordt gevonden voor het ruimte tekort.

5.9. IKC-ontwikkeling bij scenario's

Naast het onderwijs worden ook de kinderopvang meegenomen de vervangings-opgave. Het voorstel is om hierbij uit te gaan van een "voorfinanciering" door de gemeente (zie paragraaf 5.9.1). Om voor de eerste 5 jaar de (financiële) opgave nog beter te duiden, is ook de IKC-ontwikkeling voor deze termijn opgenomen.

De daadwerkelijke behoefte van een kinderopvang bij een school is afhankelijk van de behoefte en samenwerkingsconcept per locatie. Voor de financiële vertaling is uitgegaan van ca. 150 m² per leerlijn. De bekostiging en definitieve realisatie van IKC-functies in schoolgebouwen worden in het uitvoeringsprogramma nader ingevuld.

Binnen 5 jaar

Voorfinanciering Kinderopvang	Sector	Bvo m ²
SO Mgr. Hanssen (revitalisatie gebouw Mavo Roermond)	SO	410
Kasteeltuin Donderberg	PO	150
Herman Broerenschool SO	SO	150
Vrije school Christophorus	PO	150
De Brink	PO	300
Willem de Zwijger	PO	150
Sint Theresia	PO	150
Alhambraa	PO	150
Nieuwe (dis) locatie Herten (8 klassen)	PO	150
Hubertus (revitalisatie deel huidig gebouw)	PO	150
TOTAAL		1.910

5.9.1 Voorfinanciering

Gemeente en schoolbesturen streven naar het verder versterken van de voorschoolse voorzieningen, de doorgaande ontwikkelingslijn en vorming van IKC's. Er zijn beleidsuitgangspunten geformuleerd voor de realisatie van kinderopvang bij nieuwbouw/renovatie.

Basisbeginsel is dat middelen voor onderwijshuisvesting ook voor dat doel worden ingezet; bij nieuwbouw/renovatie – zoals in dit IHP genoemd – kan de onderwijs-huisvesting op initiatief van het schoolbestuur (of de schoolbesturen) worden aangevuld met niet-onderwijsfuncties die bijdragen aan de doelstellingen van een IKC. Deze aanvullende functies dienen ook te worden gefinancierd. Dit geldt ook voor de ketenpartners die onderdeel zijn van bijvoorbeeld een Expertisecentrum.

IKC-gerelateerde functies (bijvoorbeeld kinderopvang en buitenschoolse opvang) zullen bij nieuwbouw een marktconforme huur (conform de Wet Markt en Overheid) betalen voor het deel van het gebouw dat voor deze functie aan het bouwvolume van de school is toegevoegd.

De marktconforme huur sluit aan bij de Wet Markt en Overheid en bestaat in basis uit een *gebruiksvergoeding*: de extra kosten die de verantwoordelijke voor onderhoud en exploitatie maakt als gevolg van de verhuur (ofwel exploitatiekosten) en een *vergoeding voor investeringslasten*: de jaarlijkse lasten die het gevolg zijn van het realiseren van de voorziening, bestaande uit rente en afschrijving, die kan worden verhoogd met een deel van de kosten van verzekering van het gebouw en de kosten van onroerendezaakbelasting. De vergoeding voor de investeringslasten gaat naar de investerende partij (tenzij dit uiteraard de kinderopvang zelf is).

Schoolbesturen en kinderopvangorganisaties geven aan dat “voorfinanciering” door de gemeente de voorkeur heeft, zodat de kinderopvangpartner een huurder wordt van de huisvesting. Beide varianten leiden tot hogere lasten voor de kinderopvangorganisaties ten opzichte van de huidige situatie. Daar staat tegenover dat het hun eigen ruimte is en dat de ruimten niet kunnen worden opgeëist voor onderwijs als de school groeit. Dit houdt in dat deze vierkante meters geen onderwijsbestemming hebben, en dus niet gevorderd kunnen worden door de gemeente bij een ruimtetekort voor onderwijs. De verwachting is dat de organisaties voor kinderopvang voldoende tijd hebben om hierop

te anticiperen. Het is wenselijk dat elke school (schoolbestuur) op inhoudelijke gronden een keuze maakt voor een aanbieder van kinderopvang. Voorfinanciering brengt risico's met zich mee, bijvoorbeeld bij leegstand. Dit kan deels worden ondervangen door langjarige huurcontracten. De afspraken hierover worden op projectniveau in een overeenkomst vastgelegd.

6. Financiële uitgangspunten en vertaling

De in hoofdstuk 5 gepresenteerde scenario's worden in dit hoofdstuk voorzien van een financieel kader. Er wordt eerst ingegaan op de financiële vertaling voor onderwijshuisvesting (doorkijk komende 20 jaar), vervolgens wordt de investeringsopgave voor de 1^e termijn verder uitgewerkt. Tot slot worden de afwegingen en keuzes inzichtelijk gemaakt voor de vaststelling in de Raad.

6.1. Kwaliteitsniveau

6.1.1 Basiskwaliteit

De gemeente is (financieel) verantwoordelijk voor het realiseren van een school conform Bouwbesluit en, vanaf medio 2020, ook BENG (bijna energieneutraal gebouw). Het bouwbesluit en de verordening gaan echter uit van een “sober en doelmatig” schoolgebouw dat een lage toekomstbestendigheid en kwaliteitsniveau kent. Daarbij is BENG naar verwachting onvoldoende om de klimaatdoelstellingen van 95% CO₂-reductie in 2050 te halen (zie paragraaf 3.1.8). Het streven is dan ook om schoolgebouwen (nieuwbouw) welke vanaf nu gebouwd gaan worden ENG (energieneutraal) en aardgasloos te realiseren.

6.1.2 Vergroten kwaliteit

Met alle stakeholders binnen het IHP is de intentie uitgesproken om de basiskwaliteit waartoe de gemeente verantwoordelijk is te vergroten. Beide partijen zien de meerwaarde van het vergroten van de kwaliteit ten gunste van de exploitatie. Als kwalitatief uitgangspunt wordt in het IHP gebruik gemaakt van het HEVO kwaliteitskader (zie paragraaf 6.1.3). Wanneer een schoolbestuur niet of minder bij kan dragen dan vereist, wordt er in overleg tussen gemeente en schoolbestuur afgesproken welke kwaliteitsverbeteringen bovenop het minimum niveau toegepast kunnen worden (zie paragraaf 6.3). Gemeente en schoolbesturen hebben een minimale kwaliteitsniveau beschreven in bijlage VI voor nieuwbouw. Richtinggevend betekent dit een reductie van ca. 5% op de totale investering van een onderwijsgebouw.

Onderdeel van dit minimale kwaliteitsniveau is dat schoolbesturen bijdragen aan (extra) kwaliteit door een financiële bijdrage te leveren. Deze zijn meegenomen in het kostenkengetallen. Onderstaande investeringen dragen daaraan bij:

- Verhogen kwaliteitsniveau: meer transparantie (18%), verplaatsbare paneelwanden (50 m² in totaal)
- Exploitatiegericht bouwen: onderhoudsarme vloer- en wandafwerking en aluminium kozijnen.

Voor speciaal onderwijs gelden een aantal specifieke opties die voor PO en VO, meestal, niet gelden. Deze zijn meegenomen in het kostenkengetal (V)SO:

- Een molestbestendig gebouw.
- Toegankelijkheid en bruikbaarheid voor minder/slecht validen.
- Praktijkgerichte schooltuinen / praktijkruimte/ ervaartuinen e.d..
- Extra parkeerplaatsen en kiss&ride-zone.

6.1.3 Gewenste kwaliteit

Het kwalitatieve uitgangspunt voor nieuwbouw is bepaald op het HEVO Kwaliteitsadvies (zie bijlage V), dit “gewenste” kwaliteitsniveau gaat verder dan het minimum kwaliteitsniveau zoals besproken in paragraaf 6.1.2. Dit kwaliteitsadvies is door HEVO tot stand gekomen vanuit een optimale balans tussen prijs en kwaliteit. De intentie is door zowel gemeente als schoolbesturen uitgesproken om zoveel als mogelijk tegemoet te komen aan dit kwaliteitsadvies. Om dit verhoogde kwaliteitsniveau te behalen is een investering vanuit de schoolbesturen een vereiste. In de paragrafen 6.3 en 6.5 wordt hier verder op in gegaan.

6.1.4 Project specifieke aspecten

Bovenop de minimumkwaliteit en het gewenste kwaliteitsadvies dat binnen het IHP nagestreefd wordt, is het goed om rekening te houden met project specifieke kosten die invloed kunnen hebben op de gehanteerde kengetallen binnen het IHP.

Prijsindicator, marktwerking en/of regiotoeslag

Afhankelijk van de regio waar de nieuwbouw wordt gerealiseerd en de het moment van aanbesteden (marktwerking) kan worden gerekend met een toeslag. Deze toeslag is nog niet meegenomen in de doorrekening. Op bijgaande kaart is de regio toeslag weergegeven. De kostenkengetallen gaan uit van regio 's-Hertogenbosch, het verschil met gemeente Roermond kan -3% zijn. Vanuit de BDB-index worden de marktontwikkelingen inzichtelijk gemaakt. Het is raadzaam om dit per project te bepalen. Op basis van huidige inzichten is er defensief gerekend.

Toeslag ambitieniveau

De kostenconfigurator gaat uit van een sober en doelmatig gebouw op basis van wettelijk minimum (conform eisen 1 januari 2020) en sluit aan bij een gebouwopzet waarop de normvergoeding van de VNG is bepaald. In deze kosten is geen rekening gehouden met het ambitieniveau voor onderwijsvisie (bijvoorbeeld leerpleinen) en esthetische ambitie (bijvoorbeeld beeldkwaliteitsplan) of milieueisen (bijvoorbeeld waterberging). Deze factoren kunnen zijn ingegeven door regionale eisen van gemeente/provincie of door eisen van de school. Binnen de kostenconfigurator worden de volgende niveaus gehanteerd: sober en doelmatig (uitgangspunt), laag, midden en hoog. De meerkosten voor de niveaus zijn respectievelijk 0% (uitgangspunt), 1%, 4% en 7%. Als het ambitieniveau voor onderwijskundige visie en/of de esthetische

kwaliteit de basis van een sober en doelmatig gebouw overstijgt leidt dit tot hogere kosten. Het onderscheid van deze kosten naar gemeente of schoolbestuur is niet eenduidig. Afhankelijk van het monumentale gebouw bij een renovatie of beoogde beeldbepalende uitstraling van de nieuwbouw kan overwogen worden om een toeslag te hanteren voor de esthetische kwaliteit. Dit kan ook gelden indien het schoolbestuur wil toewerken naar een gebouw dat past bij de onderwijskundige visie van de school, middels het creëren van specifieke onderwijsruimten. De daadwerkelijke verdeling van de kosten tussen gemeente en schoolbestuur zal per project overeengekomen moeten worden.

6.2. Kostenkengetal IHP Roermond

6.2.1 Bouwkosten bij nieuwbouw

Om een realistisch beeld te geven van de vereiste investeringen is bij het bepalen van de kostenkengetallen en de financiële berekeningen (zie paragraaf 6.4) uitgegaan van het gewenste kwaliteitsadvies, conform advies HEVO.

Om te komen tot de gewenste nieuwbouwkwaliteit is een bijdrage van het schoolbestuur een voorwaarde. De percentages zoals opgenomen in de tabel worden nader toegelicht in de volgende paragraaf. De bepaling van de bouwkosten leidt tot de volgende indicatieve investeringsbedragen inclusief btw per m², prijspeil januari 2020., regio 's-Hertogenbosch. Zoals te zien is in onderstaande tabellen, ontstaan er financiële schaalvoordelen bij het bouwen van , een school met een grotere omvang. In de tabellen is er onderscheid gemaakt naar achtereenvolgens PO, VO en (V)SO.

Voor een verdere toelichting van de kengetallen PO, VO en (V)SO, verwijzen we graag naar bijlage IV.

Primair (basis) onderwijs (PO)

UITGANGSPUNTEN					
Aantal leerlingen:	100	200	300	400	
Aantal leerlingen indien SBO:	62	130	199	267	
Uitgangspunt bouwlagen:	1	1	2	2	
Norm brutovloeroppervlak (BVO) [m²]:	703	1.206	1.709	2.212	
RESUMÉ					
Totaal vaste kosten	€ 2.787	€ 2.545	€ 2.282	€ 2.229	
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -	€ -	
Kosten Frisse Scholen	€ -	€ -	€ -	€ -	
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 65	€ 64	€ 65	€ 64	
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -	
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 174	€ 146	€ 135	€ 129	
Subtotaal:	€ 3.026	€ 2.755	€ 2.482	€ 2.422	
Prijsindicator, marktwerking en/of regiooeslag ¹	0%	€ -	€ -	€ -	
TOTAALKOSTEN:	€ 3.026	€ 2.755	€ 2.482	€ 2.422	

Voortgezet onderwijs

UITGANGSPUNTEN				
Voorzet Onderwijs:		vmbo	havo/vwo	vmbo/ havo/vwo
Uitgangspunt bouwlagen:		2	3	3
Uitgangspunt brutovloeroppervlak (BVO) [m²]:		5.000	8.000	13.000
RESUMÉ				
Totaal vaste kosten	€ 2.190	€ 1.972	€ -	€ 1.926
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten Frisse Scholen	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 56	€ 56	€ -	€ 54
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 97	€ 93	€ -	€ 91
Subtotaal:	€ 2.342	€ 2.121	€ -	€ 2.072
Prijsindicator, marktwerking en/of regiooeslag ¹	0%	€ -	€ -	€ -
TOTAALKOSTEN:	€ 2.342	€ 2.121	€ -	€ 2.072

(Voortgezet) Speciaal Onderwijs

UITGANGSPUNTEN (cat. A / cat. B) ¹				
Aantal leerlingen:	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Uitgangspunt bouwlagen:	150	150	250	250
Norm brutovloeroppervlak (BVO) [m²]:	1.690	2.440	3.420	4.245
RESUMÉ				
Totaal vaste kosten	€ 2.638	€ 2.566	€ 2.293	€ 2.268
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten Frisse Scholen	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 58	€ 58	€ 58	€ 58
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 132	€ 123	€ 118	€ 115
Kosten speciaal onderwijs specifiek	€ 159	€ 159	€ 170	€ 162
Subtotaal:	€ 2.988	€ 2.906	€ 2.640	€ 2.603
Prijsindicator, marktwerking en/of regiooeslag ²	0%	€ -	€ -	€ -
TOTAALKOSTEN:	€ 2.988	€ 2.906	€ 2.640	€ 2.603

6.2.2 Renovatie

Het streven is om ook bij renovatie de nieuwbouwkwaliteit zoveel als mogelijk te realiseren als volwaardig alternatief naast nieuwbouw (levensduur 40 jaar). Logischerwijs dienen deze investeringskosten project specifiek bepaald te worden en gelden dezelfde principes van TCO als bij nieuwbouw.

Binnen dit IHP is de afweging tussen renovatie en nieuwbouw voor de scholen uit de eerste fase nog niet gemaakt. Om het financiële kader niet te krap te stellen is als uitgangspunt voor de kosten gerekend met nieuwbouw. Hierop zijn twee uitzonderingen het monumentale gebouw van Willem de Zwijger en het te revitaliseren gebouw van Mavo Roermond aan de Jagerstraat. Het gebouw van Mavo Roermond wordt in paragraaf 6.5.1 besproken.

In een haalbaarheidsonderzoek voor de renovatie van Willem de Zwijger zal onderzocht moeten worden hoe om te gaan met o.a. de monumentale en beeldbepalende elementen. Voor de doorrekening is gerekend met 80 % van de nieuwbouwkosten. Dit kostenniveau is voldoende om een gebouw grondig te strippen en bij de heropbouw onderwijskundige en energetische ambities te verwezenlijken. Afhankelijk van onder andere de technische staat van het gebouw is er een grote spreiding (ca. 30 %) mogelijk rond deze kosten.

6.2.3 Gymnastiek

De normkosten voor een gymzaal zijn € 1.300.825 (prijspeil 1 januari 2020). De inschatting van HEVO is dat een ENG en gasloze gymzaal circa 20% extra kost (zie tabel). Hier is uitgegaan van de huidige beschikbare gymnastiekvoorzieningen rekening gehouden met een genormeerde m²s van 425 m² per gymzaal. Op projectniveau dient onderzocht te worden of een groter aantal m²s (bijvoorbeeld KVLO of NOC*NSF-normen) gerealiseerd kan worden.

Voor het Willem de Zwijger is gerekend met een "renovatie-tarief" gelijk aan het onderwijskundige gedeelte (zie paragraaf 6.2.2). Voor het Mavo Roermond gebouw is gerekend met een gereduceerd tarief o.b.v. een "revitalisatie" gelijk aan het onderwijskundige gedeelte (zie paragraaf 6.5.2).

De gymzalen maken onderdeel uit van het schoolgebouw en worden meegerekend in de vernieuwingsopgave. Dit dient nog nader afgestemd te worden op het nieuwe accommodatiebeleid van sport.

Binnen 5 jaar

Locatie	Sector	Gymzaal (aantal)	Kosten Gymzaal
Jagerstraat (v.m. Mavo Roermond, Revitalisatie)	PO	3	€ 1.951.000
Willem de Zwijger (Renovatie)	PO	1	€ 1.040.800
Totaal			€ 2.991.800

*SO maakt gebruik van de gymzaal van het VSO

6.3. Bijdrage schoolbesturen

De schoolbesturen zien het als hun maatschappelijke plicht om een bijdrage te leveren aan de projecten van het IHP volgens de principes van Total Cost of Ownership (TCO) door extra kwaliteit te realiseren of exploitatie verlagende maatregelen te treffen. Dit geldt voor zover mogelijk binnen de beperkingen van het investeringsverbod.

Hierbij maken schoolbesturen gebruik van de vergoeding voor materiële instandhouding die zij ontvangen van het rijk. De extra kwaliteit wordt bijvoorbeeld gefinancierd vanuit een verwacht exploitatievoordeel (op energiekosten) gedurende een deel van de levensduur van het gebouw en een besparing op onderhoud aan het bestaande gebouw voorafgaand aan een nieuwbouwoopgave (besparing op investeringen in het lopende meerjarenonderhoudsplan).

Voor de verdeling van de kosten naar gemeente en schoolbestuur is binnen het IHP proces een verkenning gemaakt van het kostenkengetal, het gewenste kwaliteitsniveau en de bijdrage van het schoolbestuur. Daarbij zijn onderstaande uitgangspunten gehanteerd:

- Per project zal in overleg tussen gemeente en schoolbestuur besproken worden in hoeverre het schoolbestuur de mogelijkheden heeft om te investeren en welke specifieke kwaliteitsverbeteringen zij ambiëren en/of mogelijk zijn met de betreffende financiële middelen. Indicatief is hiervoor 10% opgenomen, de werkelijk bijdrage kan hoger of lager liggen.

- Wanneer het schoolbestuur minder dan 10% zal bijdragen, wordt daarmee ook het kwaliteitsniveau naar beneden bijgesteld.
- Indicatief kan worden gesteld dat 5% een minimale bijdrage moet zijn vanuit het schoolbestuur om het minimale kwaliteitsniveau (zie paragraaf 6.1.2) te behalen.
- Schoolbesturen kunnen ook meer dan 10% bijdragen en daarmee extra kwaliteit toevoegen aan het project.
- Het streven om een Energieneutraal en aardgasloos gebouw te realiseren kan worden toegeschreven aan de gemeente
- De toevoegingen van het gewenste kwaliteitsniveau en een Flexibel gebouw hebben voor zowel voor schoolbestuur als gemeente voordelen (gedeelde kosten)
- De toevoeging van Exploitatiegericht bouwen en Verhogen kwaliteit zijn keuzes schoolbestuur liggen.

Met in achtneming van het bovenstaande en het kwaliteitsniveau (zie paragraaf 6.1) betekent dat we voor het IHP van Roermond uitgaan een indicatieve kostenverdeling van 90% voor gemeente om 10% voor schoolbestuur.

De schoolbesturen hebben de intentie uitgesproken om hieraan bij te dragen, zien kansen om dit bij te dragen en zijn bereid zich hieraan te committeren. Het streven is om de volledige 100% realiseren. De schoolbesturen geven daarbij aan dat de besparing op het onderhoud aan bestaande gebouwen voorafgaand aan een nieuwbouwoopgave een reële optie is (4 jaar lang alleen hoog noodzakelijk onderhoud levert een bijdrage op van minimaal 5%). De schoolbesturen benoemen dat dit projectafhankelijk is, gemiddeld genomen is de gestelde 10% een goede indicatie, de bijdrage kan hoger of lager uitvallen.

Bij start van het project gaan schoolbestuur en gemeente in overleg over de bijdrage van het schoolbestuur aan "extra kwaliteit". In het overleg worden tevens de investeringen uit het verleden benoemd die toegerekend kunnen worden aan het "levensduur verlengen" van het gebouw. De hoogte van de bijdrage wordt in samenspraak met de gemeente vastgesteld incl. de levensduur van de investering en de voorwaarden. In dit overleg zal tevens het kwaliteitsniveau worden benoemd dat wordt nagestreefd.

Het is mogelijk dat het bedrag per m² bvo bij aanvang van de investering in één keer wordt ingebracht alsook dat het bedrag kan worden teruggestort vanuit de exploitatie.

6.4. Prijspeil, risico's bouwkosten en andere randvoorwaarden

De investeringsniveaus zijn bepaald op prijspeil 1 januari 2020, inclusief btw. Niet opgenomen zijn: eventuele kosten of baten van grondverwerving of grondexploitatie bij vrijkomende terreinen, dan wel het aankopen of verkopen van gebouwen anders dan in dit IHP opgenomen.

Risico's ten aanzien van de bouwkosten zijn ook te vinden in de algemene prijsontwikkeling van bouwprojecten in Nederland en de regio Roermond. Het is zaak om - bij behoud van ambitie - de investeringsramingen voortdurend te relateren aan de feitelijke toekomstige ontwikkeling van de bouwkosten. De BDB-index vormt daarvoor een goede basis, deze is ook gekoppeld aan de normvergoeding van de VNG. Op basis van de huidige ontwikkelingen signaleert de BDB-index een "negatief" percentage voor de prijsontwikkeling. We adviseren dit percentage niet te over te nemen en dit project specifiek te benaderen.

6.5. Investeringsbedragen schoolgebouwen

De tabel op de volgende pagina geeft de financiële vertaling van de scenario's weer. Dit is de vertaling op basis van de uitgangspunten zoals verwoord in de voorgaande paragrafen en sluit aan op de scenario-ontwikkeling. De kosten zijn geraamd op basis van nieuwbouw. De definitieve afweging tussen nieuwbouw/renovatie zal op projectniveau worden gemaakt na vaststelling van het IHP.

Voor de sloop van het bestaande schoolgebouw zijn sloopkosten toegevoegd aan de kostendoorrekening. Voor sloop wordt gerekend met een bedrag van € 65,00 per m². De sloopkosten voor een renovatie zijn onderdeel van het kengetal renovatie, zie paragraaf 6.1.10.

Er is rekening gehouden met het maximale bedrag voor TCO vanuit de schoolbesturen (10%) maar dit wordt, zoals omschreven in paragraaf 6.1.6 project specifiek bepaald. In de ontwerpfase zal immers pas duidelijk worden of en hoeveel exploitatievoordeel er behaald kan worden in een specifiek project.

Voor het PO en VO is uitgegaan van het gemiddelde leerlingenaantal over 10 jaar voor het doorrekenen van de ruimtebehoefte en daarmee de financiële vertaling. Voor het VSO en SO is uitgegaan van de huidige teldatum omdat er geen recente prognose beschikbaar is.

De financiële vertaling is nog exclusief:

- Indexering.
- Locatie specifieke kosten.
- Afschrijving boekwaarden.
- Stikstof- en PFAS-problematiek.
- Bijkomende kosten voor organisationele en/of externe ondersteuning.

In de volgende paragrafen zijn voor de 1^e termijn de investeringen voor interimvoorzieningen, sloopkosten, gymzalen en voorfinanciering kinderopvang geschat.

Binnen 5 jaar

Projecten		Gem. Aant. LI. 10 jr.	Gem. RMB m2 10 jr.
NT2 Mundium College (gebouw Mavo Roermond) **	VO	293	2.072
SO Mgr. Hanssen (gebouw Mavo Roermond) **	SO	84	1.112
Gebouw MAVO Roermond (Gymzalen 3x)	PO		
Gebouw MAVO Roermond (afweging interim of sloop)	PO		4.626
De Kasteeltuin	PO	194	1.177
SO Herman Broerenschool	SO	105	1.159
Vrijeschool Christophorus	PO	180	1.105
OBS De Brink	PO	315	1.784
Willem de Zwijger	PO	169	1.048
Sint Theresia	PO	88	642
Alhambraa***	PO	213	1.271
Nieuwe (dis) locatie Herten (8 klassen)	PO	200	1.200
Overige			
Hubertusschool	PO		nvt
OBS De Stapsteen (3 groepen)	PO		nvt
Programma management IHP	GEM		nvt
Subtotaal		1.841	12.570

aandeel IHP 0-20 jaar 42%

Bedrag per m2 (school)
€ 1.171
€ 1.320
€ 1.432
€ 0
€ 2.755
€ 2.988
€ 2.755
€ 2.422
€ 2.204
€ 3.026
€ 2.755
€ 2.755
€ 1.217
nvt
nvt

Uitgangspunt (afweging n.t.b.)	Kosten onderwijs	Kosten gymzaal	Kosten sloop	optie		voorstel	
				Totale kosten Minimale kwaliteit	Totale kosten Gewenste kwaliteit	Kosten kinderopvang/ ketenpartner	Kosten interim voorziening
Revitalisatie	€ 2.427.000	€ 0	€ 0	€ 2.305.650	€ 2.427.000	nvt	
Revitalisatie	€ 1.468.000	€ 0	€ 0	€ 1.394.600	€ 1.468.000	€ 542.000	
Revitalisatie	€ 0	€ 1.951.000	€ 0	€ 1.951.000	€ 1.951.000	nvt	
Sloop	€ 0	€ 0	€ 458.000	€ 458.000	€ 458.000	nvt	
Nieuwbouw	€ 3.243.000	€ 0	€ 114.000	€ 3.194.850	€ 3.357.000	€ 365.000	€ 1.313.000
Nieuwbouw	€ 3.463.000	€ 0	€ 68.000	€ 3.357.850	€ 3.531.000	€ 365.000	
Nieuwbouw	€ 3.046.000	€ 0	€ 58.000	€ 2.951.700	€ 3.104.000	€ 365.000	
Nieuwbouw	€ 4.320.000	€ 0	€ 153.000	€ 4.257.000	€ 4.473.000	€ 730.000	€ 1.991.000
Renovatie	€ 2.309.000	€ 1.040.800	€ 0	€ 3.234.350	€ 3.350.000	€ 365.000	€ 1.169.000
Nieuwbouw	€ 1.943.000	€ 0	€ 52.000	€ 1.897.850	€ 1.995.000	€ 365.000	€ 717.000
Nieuwbouw	€ 2.665.000	€ 0	€ 0	€ 2.531.750	€ 2.665.000	€ 365.000	€ 636.000
Nieuwbouw	€ 3.307.000	€ 0	€ 0	€ 3.141.650	€ 3.307.000	€ 365.000	
Revitalisatie	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 182.500	
Tijdelijke huisvesting	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	nvt	€ 324.000
1,0 fte	€ 0	€ 0	€ 0	€ 350.000	€ 350.000	nvt	
	28.191.000	2.991.800	903.000	31.026.250	32.436.000	4.009.500	6.150.000

*aanvullend op totale
kosten

*aanvullend op
totale kosten

*Lyceum Schöndeln (onderdeel Roercollege Schöndeln) is, gelet op de besluitvorming in een apart dossier, geen onderdeel van de doorrekening.

**SO Mgr. Hanssen en NT2 in gebouw MAVO Roermond (revitalisatie voor 20 jr) o.b.v. normatieve m2. SO Mgr. Hanssen maakt onderdeel expertise centrum met ketenpartners

***De vervangingsnoodzaak van Alhambraa is afhankelijk van de ontwikkeling en dus het voortbestaan van deze nieuw opgerichte basisschool. Aantal leerlingen o.b.v. minimaal aantal stichtingsnorm

Doorkijk 5-20 jaar

Projecten		Gem Aant. LI. 10 jr.	Gem RMB m2 10 jr.
Leeve	PO	190	1.158
VSO Herman Broerenschool	VSO	118	1.323
De Steenen Brug	PO	212	1.265
BC Broekhin Roermond	VO	1.592	10.485
De Zonnewijzer	PO	206	1.237
OBS Aan de roer	PO	365	2.033
Subtotaal		2.682	17.501

aandeel IHP 0-20 jaar 58%

Bedrag per m2 (school)
€ 2.755
€ 2.640
€ 2.482
€ 2.121
€ 2.482
€ 2.422

Uitgangspunt (afweging n.t.b.)	Kosten school	Kosten gymzaal	Kosten sloop	optie		voorstel	
				Totale kosten Minimale kwaliteit	Totale kosten Gewenste kwaliteit	Kosten kinderopvang/ ketenpartner	Kosten interim voorziening
Nieuwbouw	€ 3.190.000	€ 0	€ 88.000	€ 3.118.500	€ 3.278.000		
Nieuwbouw	€ 3.491.000	€ 1.301.000	€ 140.000	€ 4.757.450	€ 4.932.000		
Nieuwbouw	€ 3.140.000	€ 0	€ 76.000	€ 3.059.000	€ 3.216.000		
Nieuwbouw	€ 22.237.000	€ 3.902.000	€ 830.000	€ 25.857.150	€ 26.969.000		
Nieuwbouw	€ 3.069.000	€ 0	€ 135.000	€ 3.050.550	€ 3.204.000		
Nieuwbouw	€ 4.925.000	€ 0	€ 140.000	€ 4.818.750	€ 5.065.000		
	40.052.000	5.203.000	1.409.000	44.661.400	46.664.000		

TOTAAL		4.523	30.071
--------	--	-------	--------

€ 68.243.000	€ 8.194.800	€ 2.312.000	€ 75.687.650	€ 79.100.000
--------------	-------------	-------------	--------------	--------------

6.6. Financiële vertaling 1e termijn

6.6.1 Interim-voorzieningen

In de financiële vertaling is vooralsnog uitgegaan van het huren van tijdelijke huisvesting per locatie voor termijn 1. Onderzocht moet worden of Jagerstraat, Niekée of andere (onderwijs) locaties gebruikt kunnen worden als interim voorziening voor de langere termijn.

In algemene zin gelden de volgende kengetallen voor huur en koop van tijdelijke huisvesting. Koop kan een gunstigere optie zijn indien de te realiseren tijdelijke huisvesting gedurende een lange periode en dus door meerdere scholen gebruikt wordt. In de kostendoorrekening is uitgegaan van onderstaande uitgangspunten en daarmee het kengetal van € 500/ m² :

Huur (noodlokalen, prijzen exclusief btw en exclusief aansluitkosten gas en elektra):

- Huurprijs per m² per week: € 3,85.
- Leveren en plaatsen inclusief montage per m²: € 55,00.
- Demontage en afvoer per m²: € 40,00.
- Funderingskosten indien van toepassing per m²: € 35,00.
- Huurperiode: 18 maanden
- Omvang tijdelijke huisvesting is gelijkgesteld aan de ruimtebehoefte van de betreffende school

Jagerstraat als interim voorziening

Uit het haalbaarheidsonderzoek voor de voormalige Mavo Roermond zal moeten blijken of het gebouw kan worden ingezet als interim voorziening. Voor de revitalisatie van het gebouw van Mavo Roermond is het advies om de kosten te maximeren op 50% van het kostenniveau voor nieuwbouw. Hiermee worden de kapitaalslasten voor een gebouw met een gebruiksduur van 20 jaar vergelijkbaar met de kapitaalslasten voor een gebouw met een gebruiksduur van 40 jaar. Dit vanuit de gedachte dat het gebruik van een bestaand gebouw met al zijn beperkingen niet duurder mag zijn dan de alternatieven renovatie of nieuwbouw binnen het IHP.

6.7. Afwegingen en voorstellen

6.7.1 Voorstel ENG

In basis is de gemeente (financieel) verantwoordelijk voor het realiseren van onderwijshuisvesting conform Bouwbesluit en vanaf medio 2020 voor nieuwbouw ook aan de eis bijna energieneutraal (BENG). Als we kijken naar de ambitie van de gemeente Roermond om in 2050 een klimaatneutrale gemeente te zijn (geen uitstoot), dan is het legitiem om nu ook de stap naar energieneutraal (ENG) te maken. Als we kijken naar de landelijke ontwikkelingen (routekaarten van verduurzaming) dan wordt energieneutraal (ENG) geadviseerd door onder andere PO-Raad en VO-raad. De uiteindelijke afweging en keuze voor BENG of ENG vindt plaats in een haalbaarheidsonderzoek per project.

Met in achtneming van de nieuwe eis van BENG, is het lastig de vergelijking met ENG compleet te maken. Op basis van een eerder onderzoek naar de aanvullende investering van ENG is geconcludeerd dat de kosten circa €75,- per m² bruto vloeroppervlakte hoger uitvallen. Voor een school van 200 leerlingen (gemiddelde omvang van de scholen in Roermond) kunnen we stellen dat de ambitie ENG een extra investering vraagt van €90.000,- per school. Deze investering verdient zich automatisch terug wanneer het gebouw langer dan 30 jaar blijft staan (2020-2050). Indien nu voor BENG in plaats van ENG wordt gekozen, dan zal er op termijn (na 20 jaar) alsnog een investering gedaan moeten worden om het gebouw te laten voldoen aan de klimaatdoelstellingen in 2050. Daarmee zal de totale investering hoger uitvallen, onder andere doordat niet kan worden toegewerkt naar een integraal ontwerp.

Uitgaande van ENG en met een doorkijk over 5 jaar waarin het IHP uitgaat van een vernieuwingsopgave van circa 12.570 m² vraagt dit om een extra jaarlijkse investeringsbijdrage van circa €190.000,- (ten opzichte van BENG).

6.7.2 Voorstel gewenst kwaliteitsniveau

In de doorrekening van de investeringskosten is onderscheid gemaakt naar minimale en maximale kwaliteit, met als uitgangspunt ENG. Daaraan kunnen we het kwaliteitsniveau toevoegen, onderstaand de verantwoording van de niveaus;

1. Sober en doelmatig. Dit kwaliteitsniveau voldoet aan Bouwbesluit en (B)ENG. Exploitatie verlagende maatregelen en kwaliteitsklasse Frisse scholen (geen Bouwbesluit eisen) worden daarbij niet nagestreefd. Dit is niet het niveau wat in het IHP wordt nagestreefd.
2. Minimale kwaliteit IHP Roermond. Als we kijken naar de reikwijdte van dit IHP door zowel investering als exploitatie met elkaar te verbinden kunnen investeringen aan de voorkant leiden tot een lastenverlichting in de exploitatie met slimme ingrepen. Bij dit kwaliteitsniveau zijn uitsluitend de exploitatieverlagende maatregelen benoemd. Ook dit is niet het niveau wat in het IHP wordt nagestreefd.
3. Gewenste kwaliteit IHP Roermond, conform het advies van Hevo. Wanneer we een stap verder gaan en willen streven naar een optimale balans, is het advies om deze keuze te maken. Een verdere uitwerking van dit kwaliteitsniveau bevindt zich in bijlage V behorende bij de rapportage van het IHP.

Uitgaande van de gewenste kwaliteit en met een doorkijk over 5 jaar waarin het IHP uitgaat van een vernieuwingsopgave van circa 12.570 m2 vraagt dit om een extra jaarlijkse investeringsbijdrage van circa €285.000,-² (ten opzichte van minimale kwaliteit).

6.7.3 Afweging voorfinanciering derden

De gemeente Roermond, de schoolbesturen en kinderopvang/ketenpartners streven naar het verder versterken van de voorschoolse voorzieningen, de doorgaande ontwikkelingslijn en vorming van integrale kindcentra, zie ook Coalitieakkoord 2018-2022 van de gemeente Roermond en het beleidskader “Voor- en vroegschoolse educatie 2017-2021” met bijbehorende notitie “Integrale Kindcentra in Roermond”. In het IHP zijn beleidsuitgangspunten geformuleerd voor de realisatie van kinderopvang/ketenpartners bij nieuwbouw/renovatie.

² Let wel, dit is afhankelijk van de bijdrage van het schoolbestuur. Indien het schoolbestuur minder dan 10% zal bijdragen, kan overeen worden gekomen om het kwaliteitsniveau te verlagen naar minimale kwaliteit. Dit wordt (vooraf) per project overeengekomen.

Onderstaande tabel maakt inzichtelijk wat de kosten van voorfinanciering van kinderopvang – en in het geval van SO Mgr. Hanssen ketenpartners – zijn voor het uitvoeringsprogramma IHP voor de eerste 5 jaar. Genoemde kosten zijn bedoeld voor het *beschikbaar stellen* van een investeringsbijdrage voor een deel van het gebouw dat voor deze functie aan het bouwvolume van de school is toegevoegd. Voor kinderopvang is in het IHP uitgegaan van circa 150 m2 per leerlijn en van een kostenniveau passend bij kinderdagopvang. Dit is een financieel kader. Voor SO Mgr. Hanssen is rekening gehouden met revitalisatie van een deel van het gebouw aan de Jagerstraat te Roermond. In de haalbaarheidsonderzoeken zal per project nader worden uitgewerkt of en in welke mate sprake is van voorfinanciering door de gemeente en op welke wijze dit terugvloeit.

Let wel, het betreft het *beschikbaar stellen* van een investeringsbijdrage. Binnen het project wordt toegewerkt naar een overeenkomst met de kinderopvang/ketenpartners. In de overeenkomst wordt uitgegaan van een marktconforme huur (conform de Wet Markt en Overheid) waarmee de gebruiksvergoeding – de beschikbaar gestelde investeringsbijdrage – worden gedekt.

Onderstaand is het overzicht opgesteld met een doorkijk over 5 jaar. Dit overzicht gaat er vanuit dat alle projecten uitgaan van voorfinanciering door de gemeente. Dit zal per project onderzocht moeten worden of dit ook daadwerkelijk van toepassing is (haalbaarheidsonderzoek). Volledigheidshalve adviseren wij om deze investeringsbijdrage mee te nemen in de financiële vertaling.

Binnen 5 jaar	voorstel
Projecten	Kosten kinderopvang/ketenpartner
SO Mgr. Hanssen (gebouw Mavo Roermond)	€ 542.000
De Kasteeltuin	€ 365.000
SO Herman Broerenschool	€ 365.000
Vrijeschool Christophorus	€ 730.000

Projecten	Kosten kinderopvang/ ketenpartner
OBS De Brink	€ 365.000
Willem de Zwijger	€ 365.000
Sint Theresia	€ 365.000
Alhambraa	€ 365.000
Nieuwe (dis) locatie Herten (8 klassen)	€ 365.000
Hubertusschool (revitalisatie kinderopvang)	€ 182.500

7. Randvoorwaarden bij uitvoering IHP

Bij het uitvoeren van het IHP dient rekening gehouden te worden met een aantal randvoorwaarden.

7.1. Duurzaam MJOP

Door vaststelling van het IHP krijgen schoolbesturen zicht op de vervangingstermijnen van hun gebouwen. Dit stelt schoolbesturen in staat om vanuit hun verantwoordelijkheid voor onderhoud en exploitatie te investeren in duurzaamheid. Daarbij kan met name worden ingezet op duurzaamheidsmaatregelen waarbij de terugverdientijden de vervangingstermijn niet overschrijden. Zo gaan investeringen in duurzaamheid niet ten koste van middelen voor onderwijs. De tussentijdse verduurzaming van schoolgebouwen is daarmee een taak van de schoolbesturen, dit kan worden verwerkt in de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) van de gebouwen. De gemeente kan wel een rol spelen bij bijvoorbeeld het voorfinancieren van ingrepen die zich laten terugverdienen.

7.2. Duurzaamheid project

Per project zal moeten worden onderzocht (haalbaarheid) wat de mogelijkheden zijn op het gebied van duurzaamheid zijn. Onderstaande aspecten zullen daarbij behandeld moeten worden (checklist):

- Exploitatie verlagende maatregelen
- Circulair bouwen
- Routekaart gemeente, o.a. stads- en wijkgericht aanpak
- ESCO constructie

7.3. Actualisatie van projecten

Bij het opstarten van een in dit IHP gedefinieerd project, dient op dat moment het projectinitiatief getoetst te worden aan de dan geldende randvoorwaarden. De toetsing is bedoeld om te zorgen dat het project aansluit bij de dan geldende omstandigheden en vindt plaats in het uitvoeringsprogramma. Het gaat om actualisaties van bijvoorbeeld:

- De leerlingenprognose met een scope van 15 jaar. In dit IHP is uitgegaan van het gemiddelde leerlingenaantal voor de komende 10 jaar en de bijbehorende ruimtebehoefte voor het ramen van de investeringsopgaven. Van belang is dat de

definitieve leerlingenaantallen waarvoor gebouwd wordt in het uitvoeringsprogramma (definitieve planvorming) nader worden gedefinieerd.

- Een definitieve afweging tussen nieuwbouw of renovatie.
- De dan bekende bouwkostenniveaus en geïnventariseerde risico's.
- De TCO-benadering, waarbij wordt bepaald welke investeringsbijdrage van het schoolbestuur wordt verwacht, op basis van exploitatievoordelen (onderhoud, energie) voor het betreffende schoolbestuur.

7.4. Beweging en multifunctionaliteit buitenruimte

Bij het opstarten van een project wordt aandacht besteed aan de mogelijkheden om de buitenruimte van scholen het bewegen te stimuleren en multifunctioneel inzetbaar te maken.

7.5. Participatie bij de uitvoering van projecten

Bij het opstarten van een project wordt aandacht besteed aan participatie van de volgende doelgroepen:

- Leerlingen.
- Docenten.
- Ouders.
- Wijk- en dorpsraden.
- Omwonenden.

7.6. Bouwheerschap

De schoolgebouwen zijn het juridisch eigendom van de schoolbesturen. In de onderwijswetgeving is bepaald dat het bouwheerschap in principe bij de schoolbesturen rust. Dit sluit aan bij de eigendomsverhouding. Conform de VVHO vindt hier overleg over plaats.

7.7. Programma management

Na vaststelling van het IHP zullen organisatorisch stappen gemaakt moeten worden om het uitvoeringsplan van de 1^e termijn te realiseren samen met de schoolbesturen. Dat betekent dat vanuit de gemeente een programma manager wordt aangesteld die het overzicht bewaard van de projectkader van alle projecten, inclusief de taken waar de gemeente voor verantwoordelijk is, zie paragraaf 7.9. Het is daarbij van belang dat

onderling overeen wordt gekomen op welke wijze de projecten fasegewijs aan de gemeente ter goedkeuring worden voorgelegd.

In het Bestuurlijk Overleg of OOGO zal jaarlijks of twee- jaarlijks de schoolbesturen op de hoogte worden gebracht van de gestelde ontwikkelingen per project.

7.8. Demarcatie kosten

Bij het vaststellen van de projectkaders in het haalbaarheidsonderzoek is het raadzaam om tijdig en gezamenlijk een eenduidige demarcatielijst³ op te stellen. In deze lijst wordt inzichtelijk gemaakt wie de budgeteigenaar is of hieraan bijdraagt (gemeente of schoolbestuur) en waaruit de kosten worden betaald (type budget). Er wordt onderscheid gemaakt naar de volgende budgetgroepen:

1. Locatiekosten: dit zijn kosten die gemaakt moeten worden om de grond over te dragen aan de bouwheer (in basis is dit het schoolbestuur). Hieronder vallen de kosten voor onder andere aankoop van gronden en opstallen, sloopkosten opstallen, bouwrijp maken, aanpassingen openbare ruimte, bestemmingsplanwijziging, inclusief bezwaren etc.
2. Bouwkosten: betreft de kosten voor het ontwerp en de realisatie van het gebouw prijsvast einde werk. Dit is inclusief de vaste (gebouwelijke) voorzieningen waar de gebruiker de inrichting en voorzieningen op kan aansluiten.
3. Inrichtingskosten: alle losse en vaste inrichting en voorzieningen om het schoolgebouw te gebruiken voor de doelgroep/het type leerling.
4. Overige kosten/opbrengsten: tijdelijke huisvesting, festiviteiten, verkoop gronden, verhuiskosten, interne kosten onderwijsinstellingen/opdrachtgever.

7.9. Herijking van het IHP

Dit IHP geeft een beleidsmatige doorkijk over een periode van 20 jaar. Om het IHP up-to-date te houden, is elke 4 tot 5 jaar een herijking van het IHP wenselijk. Bij deze herijking kunnen de leerpunten van de evaluatie van het eerste 5-jaren tijdvak worden opgenomen en kan het IHP op onderdelen worden herzien en uitgebreid met een nieuwe scope van 20 jaar. Over herijking dient, net als over het voorliggende IHP, overeenstemming te zijn tussen gemeente en schoolbesturen. Belangrijke redenen om

³ Er zijn naast de stichtingskosten zoals geraamd in dit IHP, ook nog aanvullende kosten die per project specifiek in kaart worden gebracht.

te herijken zijn de leerling prognoses en mogelijk nieuwe wet- en regelgeving, onder andere vanuit de routekaarten en het wetsvoorstel.

7.10. Aanpassingen bij wijzigingen wet- en regelgeving

Dit IHP is opgesteld onder de wet- en regelgeving zoals deze geldt op het moment van opstellen daarvan. Echter, wet- en regelgeving is onderhevig aan voortschrijdend inzicht; zo ook de wetgeving met betrekking tot het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs in Nederland. Bij (substantiële) wijzigingen van bijvoorbeeld het genoemde stelsel, de Algemene Uitkeringen van het Gemeentefonds, de wijze van bepalen van normbedragen, wijzigingen ten aanzien van Bouwbesluit, energie-akkoorden of enig andere substantiële ontwikkeling, kan het nodig zijn om dit IHP (op onderdelen) aan te passen aan de dan geldende realiteit en mogelijkheden.

7.11. Intentieovereenkomst

Ter bevestiging van de vaststelling van het IHP zijn schoolbesturen en gemeente bereid een intentie overeenkomst op te stellen om daarmee de waarde van het IHP kracht bij te zetten.

BIJLAGEN

Bijlage I: Waardenwijzer

Bijlage II: Capaciteitsanalyse

Bijlage III: Herkomstanalyse

Bijlage IV: Kostenconfigurator nieuwbouw en toelichting PO, VO en (V)SO

Bijlage V: Gewenst kwaliteitsniveau

Bijlage VI: Minimaal kwaliteitsniveau

BIJLAGE I: WAARDENWIJZER

The HEVO logo is a dark blue rounded rectangle with the word "HEVO" in white, bold, sans-serif capital letters.

Pieter Jelles Troelstraschool

A group of diverse children are playing in a schoolyard. In the foreground, a girl in a grey jacket is jumping joyfully with her arms raised. Behind her, several boys are smiling and giving thumbs up. The background shows a brick school building with large windows and a playground with other children. The sky is overcast.

WAARDENWIJZER QUICKSCAN SCHOOLGEBOUWEN

INLEIDING

Gemeenten en schoolbesturen zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor de kwaliteit van schoolgebouwen. Gemeenten zijn onder andere verantwoordelijk voor de nieuwbouw van schoolgebouwen. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het onderhoud (binnen- en buitenkant) en de exploitatie van schoolgebouwen. Het is wenselijk om de investeringen van beide partijen optimaal af te stemmen.

De PO-Raad, de VO-raad en de VNG formuleren daarom een voorstel ter ontwikkeling van het huisvestingsstelsel voor het funderend onderwijs. Doel is om de Integrale Huisvestingsplannen (IHP) van gemeenten af te stemmen op de meerjarenonderhoudsplanning (MJOP) van schoolbesturen. Onderdeel daarvan is het vaststellen van het begrip 'renovatie' en de verankering van het IHP in wet- en regelgeving. HEVO is als adviseur betrokken bij de uitwerking van dit voorstel.

Voor een optimale afstemming tussen IHP en MJOP is een beoordeling van het gebouwenbestand van wezenlijk belang. Het is belangrijk om zicht te krijgen op de vervangingstermijn van schoolgebouwen. Dit geldt tevens voor bijvoorbeeld haalbaarheidsonderzoeken, huisvestingsaanvragen en afwegingen tussen renovatie of nieuwbouw. HEVO werkt met een quickscan om schoolgebouwen te beoordelen en de vervangingstermijn in beeld te brengen. Door middel van een korte vragenlijst wordt snel, maar grondig, de staat van een schoolgebouw in kaart gebracht. Deze waardenwijzer is het toetsingskader dat voor de quickscan wordt gebruikt.

Op de volgende pagina's staat een korte toelichting van de methodiek en een overzicht van de onderdelen die worden beoordeeld, met bijbehorende omschrijvingen en beoordelingscriteria.

's-Hertogenbosch, februari 2018

TOELICHTING MEETMETHODIEK

De gebouwen worden in de quickscan beoordeeld op de volgende onderdelen:

Omschrijving	Weging	Slecht/ onvoldoende	Matig	Voldoende	Redelijk	Goed
Uitstraling gebouw	1	4 tot 5	5,5	6	7	8
Bouwkundige staat	3	4 tot 5	5,5	6	7	8
Veiligheid	1	4 tot 5	5,5	6	7	8
Binnenmilieu	2	4 tot 5	5,5	6	7	8
Exploitatie	2	4 tot 5	5,5	6	7	8
Onderwijskundige staat	3	4 tot 5	5,5	6	7	8

De zes onderdelen krijgen een wegingsfactor mee. Zo tellen de waardering voor bouwkundige staat en onderwijskundige staat drie keer mee, binnenmilieu en exploitatie krijgen een weging van twee en de uitstraling van het gebouw en de veiligheid tellen één keer mee.

Alle gewogen scores worden bij elkaar opgeteld en de aldus bereikte totaalscore geeft een eerste indicatie van de op te stellen prioriteitenlijst van locaties waar op korte, middellange en lange termijn iets aan de huisvesting moet gebeuren.

De beoordelingen worden volgens de kleuren van een verkeerslicht weergegeven zodat de score visueel meteen duidelijk is.

- Groen: (ruim) voldoende.
- Oranje: matig tot onvoldoende, deze kleur heeft een signaalfunctie.
- Rood: onvoldoende tot slecht.

Inmiddels zijn met deze quickscan meer dan 600 schoolgebouwen door heel Nederland beoordeeld. Dat heeft geleid tot het inzicht dat acties c.q. voorzieningen zijn vereist bij de volgende scores:

- Bij <57 punten: binnen 5 jaar optimalisering (renovatie of aanpassing) of nieuwbouw.
- Bij 57 - 63 punten: binnen 5 tot 10 jaar een keuze voor een structurele oplossing.
- Bij >63 punten: voorlopig geen (integrale) voorzieningen.

UITSTRALING GEBOUW - WEGINGSFACTOR 1

Kwaliteitsniveau uitstraling	Beoordeling
Een gebouw met unieke en beeldbepalende architectuur, een herkenningspunt in de omgeving.	8
Een oud gebouw met een mooie monumentale uitstraling of een jong en opvallend vormgegeven schoolgebouw.	7
Een gebouw met een degelijke en functionele uitstraling.	6
Een verouderend gebouw waarbij zichtbaar is dat renovatie of levensduurverlenging op termijn noodzakelijk is.	5,5
Een verouderend gebouw waarbij zichtbaar is dat renovatie of levensduurverlenging binnen afzienbare tijd noodzakelijk is.	5

BOUWKUNDIGE STAAT - WEGINGSFACTOR 3

Kwaliteitsniveau bouwkundige staat	Beoordeling
Nieuwbouwkwaliteit, zeer incidenteel kan een gebrek voorkomen. Invloeden vanuit het gebruik, weer en wind zijn nog niet zichtbaar. Voor de bouwkundige staat zijn levensduurverlengende activiteiten benodigd binnen 30 - 40 jaar.	8
De functievervulling is zonder meer gewaarborgd. Invloeden vanuit het gebruik, weer en wind manifesteren zich in de eerste gebreken. Voor de bouwkundige staat zijn levensduurverlengende activiteiten benodigd binnen 20 - 30 jaar.	7
Incidenteel kan een storing in de functievervulling zijn opgetreden. Het verouderingsproces beïnvloedt het gebouw. Voor de bouwkundige staat zijn levensduurverlengende activiteiten benodigd binnen 15 - 20 jaar.	6
Storingen in de functievervulling komen plaatselijk voor en/of zijn reeds meerdere malen gesignaleerd. Voor de bouwkundige staat zijn levensduurverlengende activiteiten benodigd binnen 10 - 15 jaar.	5.5
De functievervulling is niet volledig gewaarborgd. De noodzaak van renovatie/aanpassing is in zicht. Voor de bouwkundige staat zijn levensduurverlengende activiteiten benodigd binnen 5 - 10 jaar.	5
Het verouderingsproces is dusdanig gevorderd dat er sprake is van storing in de functievervulling. Voor de bouwkundige staat zijn levensduurverlengende activiteiten benodigd binnen 0 - 5 jaar.	4

VEILIGHEID - WEGINGSFACTOR 1

Kwaliteitsniveau veiligheid	Beoordeling
Een conform Bouwbesluit 2012 (of later) gerealiseerde nieuwbouw, geldige gebruiksvergunning en geen veiligheidsproblemen.	7
Geldige gebruiksvergunning en geen veiligheidsproblemen.	6
Geldige gebruiksvergunning maar één of meerdere veiligheidsproblemen.	5,5
Geen geldige gebruiksvergunning door één of meerdere veiligheidsproblemen.	5

BINNENMILIEU - WEGINGSFACTOR 2

Kwaliteitsniveau binnenmilieu	Beoordeling
Frisse Scholen klasse A: gebalanceerde installatie of mechanisch systeem dat gedurende 95% van de dag waarborgt dat het CO ₂ -gehalte op of onder 800 ppm blijft.	8
Frisse Scholen klasse B: gebalanceerde installatie of mechanisch systeem dat gedurende 95% van de dag waarborgt dat het CO ₂ -gehalte op of onder 950 ppm blijft.	7
Frisse Scholen klasse C: gebalanceerde installatie of mechanisch systeem dat gedurende 95% van de dag waarborgt dat het CO ₂ -gehalte op of onder 1.200 ppm blijft.	6
Natuurlijke ventilatie >1,80 m in combinatie met een hoogte van de lesruimte van 4 m of meer en/of een groepsgrootte van slechts 15-16 leerlingen en/of ventilatiemogelijkheden aan twee zijden >1,80 m en/of mechanische ventilatie die niet goed functioneert.	5,5
Natuurlijke ventilatie >1,80 m. Het CO ₂ -gehalte komt op delen van de dag uit boven de 1.200 ppm.	5
Natuurlijke ventilatie <1,80 m. Het CO ₂ -gehalte komt gedurende grote delen van de dag boven de 1.200 ppm.	4

EXPLOITATIE - WEGINGSFACTOR 2

Kwaliteitsniveau exploitatie	Beoordeling
Het gebouw voldoet aan de eisen van een bijna energieneutraal gebouw (BENG).	8
Het gebouw heeft nieuwbouwkwaliteit. De isolatiewaarde en energiehuishouding zijn goed. Er is geen overschrijding van de materiële instandhoudingsvergoeding (mi) op elektra en gas.	7
Het gebouw heeft weliswaar geen nieuwbouwkwaliteit maar is redelijk geïsoleerd. De energiehuishouding is redelijk op orde. Er is een overschrijding van de mi-vergoeding op elektra en gas: <10%.	6
Het gebouw is matig geïsoleerd. Energetisch zijn de installaties van matige kwaliteit. Er is een overschrijding van de mi-vergoeding op elektra en gas van 10% tot 25%.	5,5
Het gebouw is slecht geïsoleerd. Energetisch zijn de installaties van slechte kwaliteit. Er is een overschrijding van de mi-vergoeding op elektra en gas van 25% tot 50%.	5
Het gebouw is zeer slecht geïsoleerd. Energetisch zijn de installaties van zeer slechte kwaliteit. Er is een overschrijding van de mi-vergoeding op elektra en gas van meer dan 50%.	4

ONDERWIJSKUNDIGE STAAT - WEGINGSFACTOR 3

Kwaliteitsniveau onderwijskundige staat	Beoordeling
De onderwijskundige visie wordt door de huisvesting optimaal gefaciliteerd. Het gebouw is ontworpen op het onderwijsconcept.	8
De onderwijskundige visie wordt door de huisvesting voldoende gefaciliteerd. Hoewel het gebouw niet ontworpen is om het onderwijsconcept te huisvesten kan het gebouw zonder problemen het onderwijsconcept faciliteren.	7
De onderwijskundige visie wordt door de huisvesting voldoende gefaciliteerd maar er is een beperkt tekort aan specifieke ruimten (bijvoorbeeld stafruimten). Het aan te passen brutovloeroppervlak (bvo) is maximaal 10%.	6
De onderwijskundige visie wordt door de huisvesting redelijk gefaciliteerd maar er is een tekort aan specifieke ruimten (bijvoorbeeld stafruimten). Het aan te passen bvo is tussen de 10% en 25%.	5,5
De onderwijskundige visie wordt door de huisvesting matig gefaciliteerd. Er is een tekort aan geschikte lesruimten (bijvoorbeeld individuele of groepsworkplekken) en/of specifieke ruimten (bijvoorbeeld stafruimten). Het aan te passen bvo is tussen de 25% en 50%.	5
De onderwijskundige visie wordt door de huisvesting slecht gefaciliteerd. Er is een substantieel tekort aan geschikte lesruimten (bijvoorbeeld individuele of groepsworkplekken) en/of specifieke ruimten (bijvoorbeeld stafruimten). Het aan te passen bvo is meer dan 50%.	4

EXPERTS IN HUISVESTING EN VASTGOED

HEVO voorziet opdrachtgevers met complexe huisvestingsvraagstukken van antwoorden die bijdragen aan een optimale leef- en werkomgeving. De expertise die we hierbij opbouwen, willen we teruggeven, delen en samen verder ontwikkelen. We geloven in de kracht van kennisdeling met opdrachtgevers, deskundigen en procespartners. Alleen door voort te bouwen op elkaars deskundigheid kunnen we zorgen voor duurzaam presterend vastgoed: gebouwen die passen in hun omgeving, het welzijn van de gebruikers bevorderen en het milieu minimaal belasten. Daarom brengen wij publicaties in eigen beheer uit, organiseren we bijeenkomsten en nemen we deel aan diverse kennisnetwerken. Bovendien vindt u op www.hevo.nl actuele inzichten en achtergronden over huisvesting en vastgoed.

The HEVO logo consists of the word "HEVO" in a white, bold, sans-serif font, centered within a dark blue square.

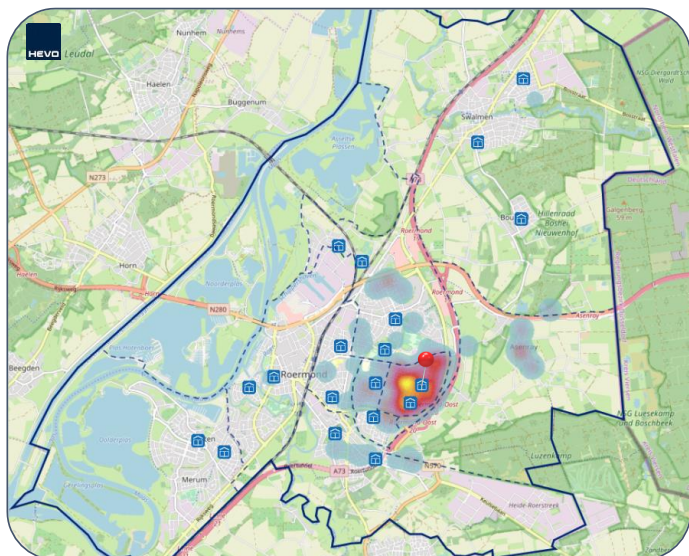
BIJLAGE II: CAPACITEITSANALYSE

Bijlage II Capaciteitsanalyse schoolgebouwen

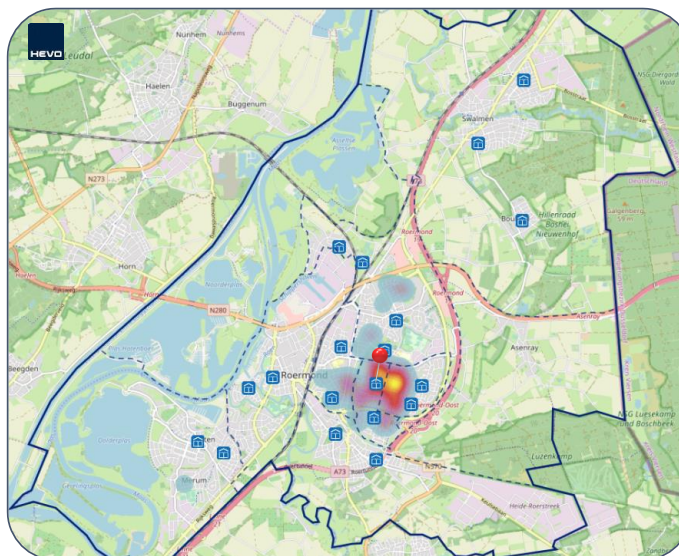
1-okt 2019

Naam	Beschikbaar bvo (m ²)	2020	2024	2029	10 jaar gem.
prognose (leerlingen)	Bs Neel	268	268	272	269
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1548	1548	1568	1551
tekort/overschot (m ²)	1631	83	83	63	
prognose (leerlingen)	De Steenen Brug	204	210	225	212
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1226	1256	1332	1265
tekort/overschot (m ²)	1168	-58	-88	-164	
prognose (leerlingen)	De Octopus	345	363	372	363
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1935	2026	2071	2027
tekort/overschot (m ²)	2098	163	72	27	
Synergieschool (alphonsus + sbo balans)					
prognose	Alphonsus	316	269	283	274
ruimtebehoefte alphonsus		1789	1553	1623	1580
prognose	Sbo balans	119	117	119	118
ruimtebehoefte sbo balans		1125	1110	1125	1118
prognose totaal synergieschool		435	386	402	393
Ruimtebehoefte totaal synergieschool		2914	2663	2748	2698
tekort/overschot totaal	3737	823	1074	989	
prognose (leerlingen)	Chrisophorus	169	180	186	180
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1050	1105	1136	1150
tekort/overschot (m ²)	892	-158	-213	-244	
prognose (leerlingen)	Hubertus	331	285	289	296
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1865	1634	1654	1690
tekort/overschot (m ²)	2221	356	587	567	
prognose (leerlingen)	De Zonnewijzer	224	201	198	206
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1327	1211	1196	1237
tekort/overschot (m ²)	2080	753	869	884	
prognose (leerlingen)	De Brink	370	310	298	315
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	2061	1759	1699	1784
tekort/overschot (m ²)	2358	297	599	659	
prognose (leerlingen)	Bs St Theresia	78	89	91	88
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	592	648	658	642
tekort/overschot (m ²)	798	206	150	140	
prognose (leerlingen)	T Mozaiek	232	236	255	241
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1367	1387	1483	1410
tekort/overschot (m ²)	1388	21	1	-95	
prognose (leerlingen)	Willem de Zwijger	176	168	166	169
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1085	1045	1035	1048
tekort/overschot (m ²)	1318	233	273	283	
prognose (leerlingen)	De Stapsteen	519	514	520	517
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	2811	2720	2750	2725
tekort/overschot (m ²)	2652	-159	-68	-98	
prognose (leerlingen)	Leeve	190	189	194	190
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1156	1151	1176	1158
tekort/overschot (m ²)	1350	194	199	174	
prognose (leerlingen)	Bs. Lambertus	169	151	155	155
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1050	960	980	978
tekort/overschot (m ²)	1577	527	617	597	
prognose (leerlingen)	De Kasteeltuin	192	198	192	197
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1166	1196	1166	1177
tekort/overschot (m ²)	1754	588	558	588	
prognose (leerlingen)	Vincent van Gogh	212	196	196	199
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1266	1186	1186	1203
tekort/overschot (m ²)	1797	531	611	611	
prognose (leerlingen)	Montessori BS Roermond	212	203	202	205
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1266	1221	1216	1231
tekort/overschot (m ²)	1515	249	294	299	
prognose (leerlingen)	Aan de Roer	357	356	389	365
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1996	1991	2157	2033
tekort/overschot (m ²)	2150	154	159	-7	
Aloysius (ortholaan + spoorzoeker = KEC)					
prognose	Spoorzoeker SO	48	50	50	50
ruimtebehoefte spoorzoeker		792	810	810	806
prognose	Ortholaan VSO	97	102	98	101
ruimtebehoefte ortholaan		1553	1614	1566	1603
prognose totaal aloysius (KEC)		145	152	148	151
Ruimtebehoefte totaal Aloysius (KEC)		2346	2424	2376	2409
tekort/overschot totaal	5645	3299	1313	1361	
prognose (leerlingen)	De Wijnberg = KEC	56	53	52	53
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	934	904	894	901
tekort/overschot (m ²)	5645	4711	1246	1256	
prognose (leerlingen)	Herman Broerenschool SO	90	120		105
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1017	1301		1159
tekort/overschot (m ²)	1049	32	-252		
prognose (leerlingen)	Herman Broerenschool VSO	105	130		118
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1189	1457		1323
tekort/overschot (m ²)	2150	961	693		
prognose (leerlingen)	MSG Hanssen	90	81	82	84
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	1162	1083	1092	1112
tekort/overschot (m ²)	1500	338	417	408	
prognose (leerlingen)	Lyceum Schöndel	1028	1137	1092	1086
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	7168	7825	7554	7516
tekort/overschot (m ²)	8786	1618	961	1232	
prognose (leerlingen)	MAVO Roermond	352	369	354	358
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	3209	3317	3222	3249
tekort/overschot (m ²)	4950	1741	1633	1728	
prognose (leerlingen)	Niekée	507	433	408	449
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	5046	4525	4349	4640
tekort/overschot (m ²)	8235	3189	3710	3886	
prognose (leerlingen)	NT2 Mundium	293	ontbreekt		293
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	2072			2072
tekort/overschot (m ²)	2040	-32			
prognose (leerlingen)	BC Broekhin	1644	1599	1532	1592
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	10796	10527	10131	10485
tekort/overschot (m ²)	12772	1976	2245	2641	
prognose (leerlingen)	Praktijkonderwijs	185	168	158	170
ruimtebehoefte (m ²)	(Volgens prognose Pronexus)	2533	2343	2222	2366
tekort/overschot (m ²)	3171	638	828	949	

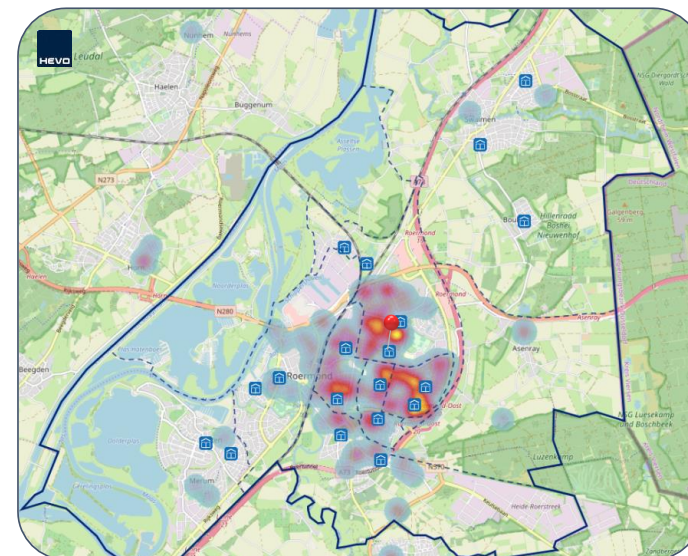
BIJLAGE III: HERKOMSTANALYSE

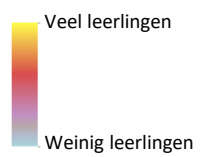
Herkomst De Brink

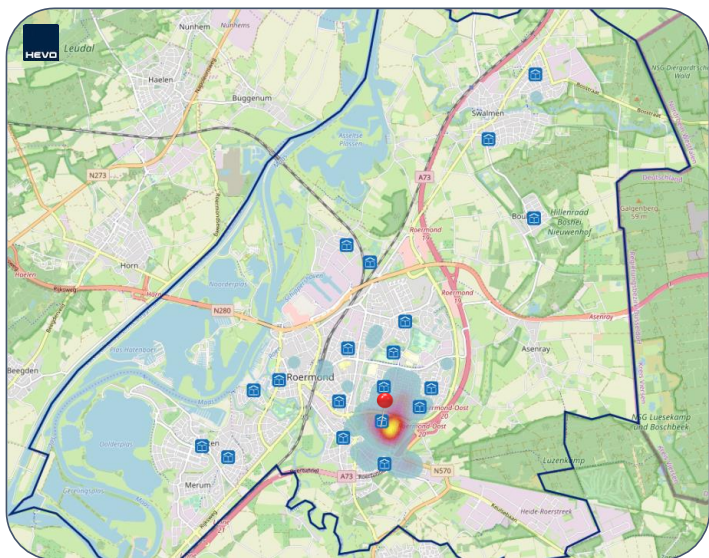
Herkomst De Kasteeltuin

Herkomst Montessori basisschool

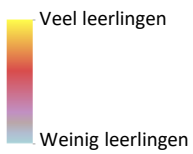
 = betreffende school

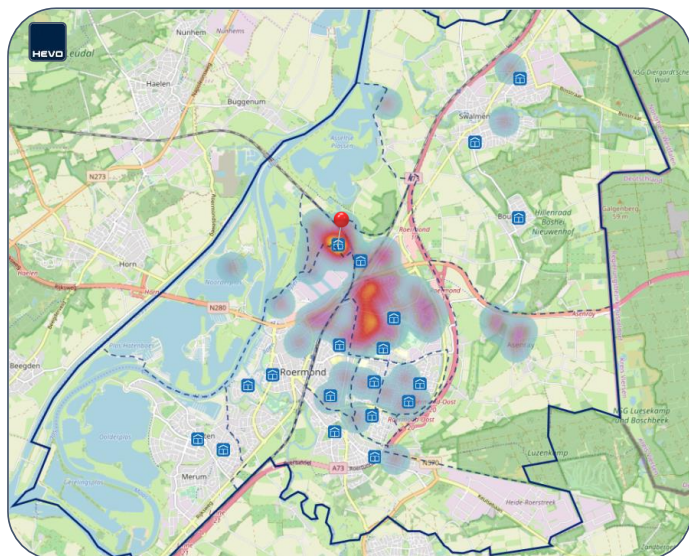
Herkomst Vincent van Gogh

Herkomst Synergieschool

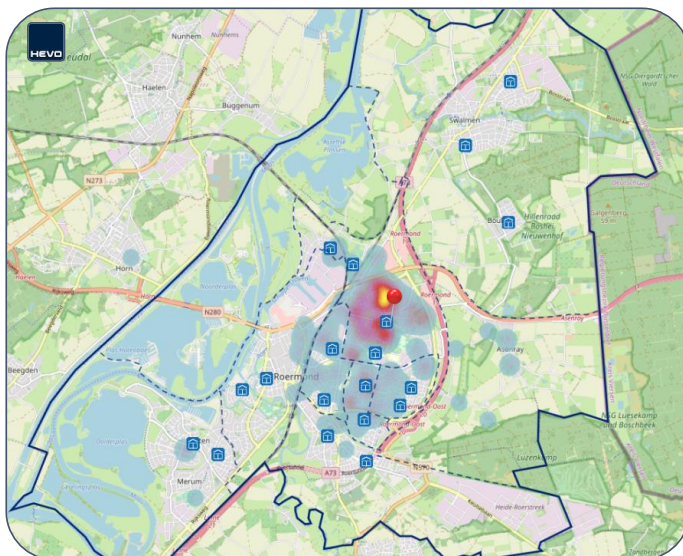
Niet beschikbaar

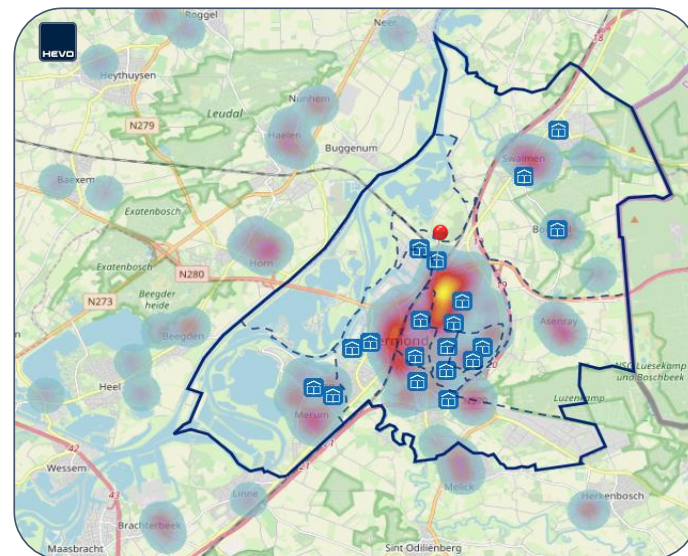
= betreffende school

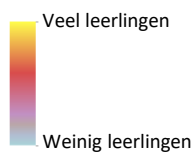
Herkomst Levee

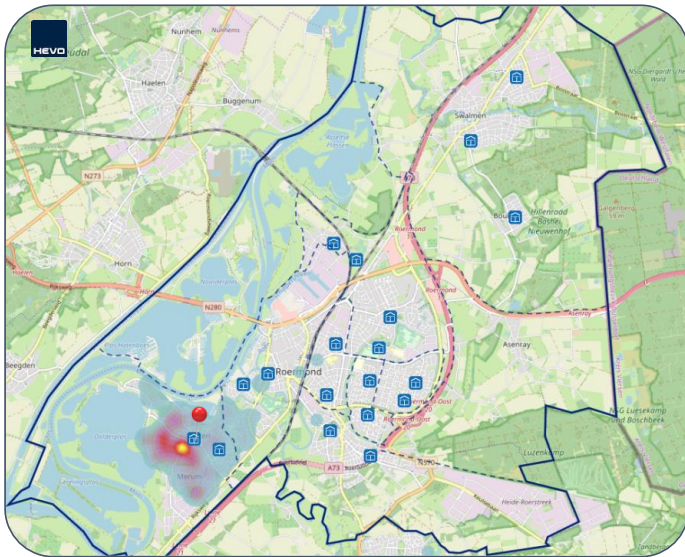
Herkomst Neel

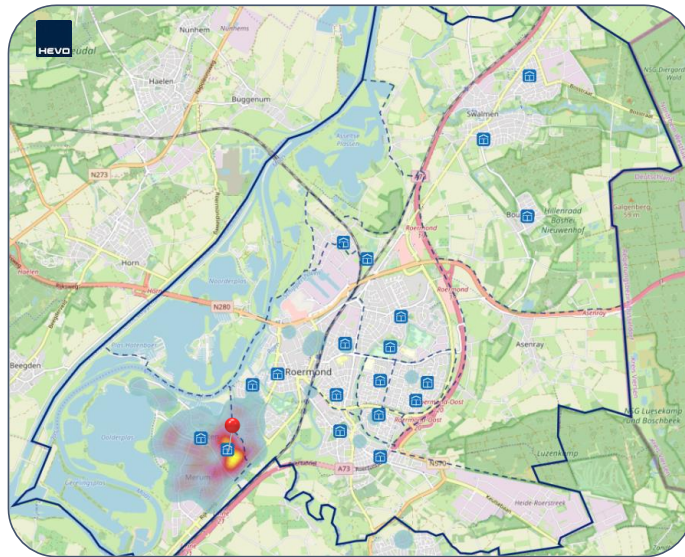
Herkomst Vrije school Christophorus

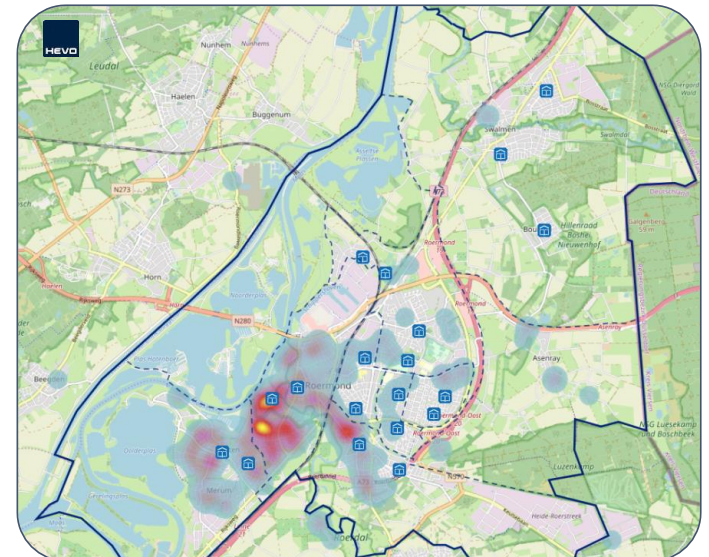
= betreffende school

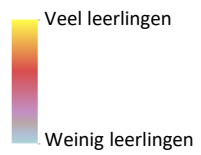
Herkomst De Stapsteen

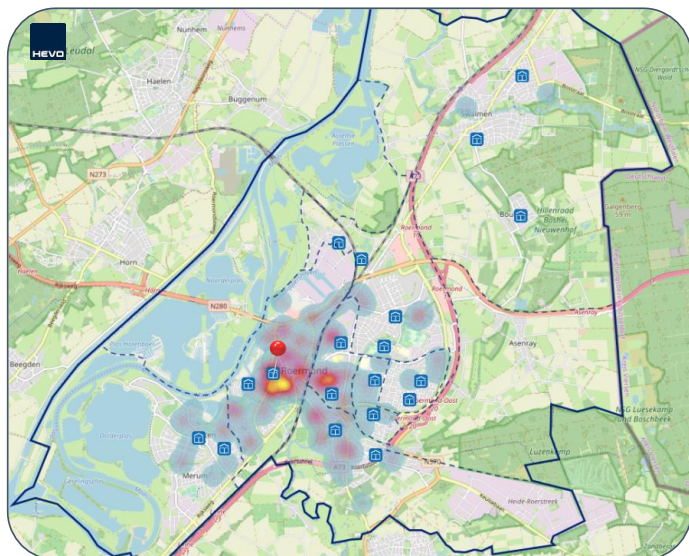
Herkomst Hubertus

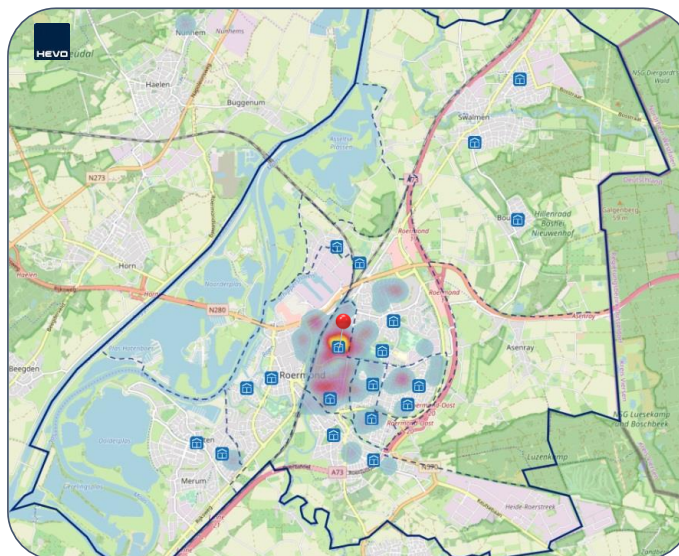
Herkomst Aan de Roer

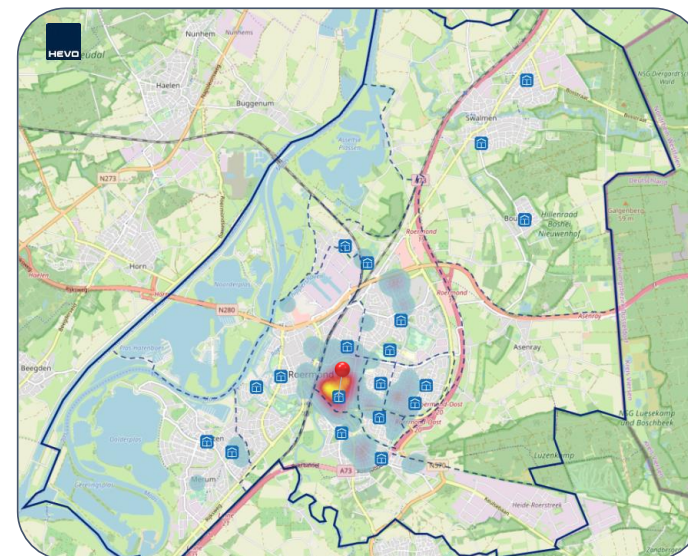
= betreffende school

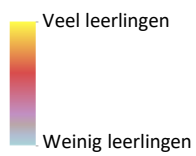
Herkomst Steenen brug

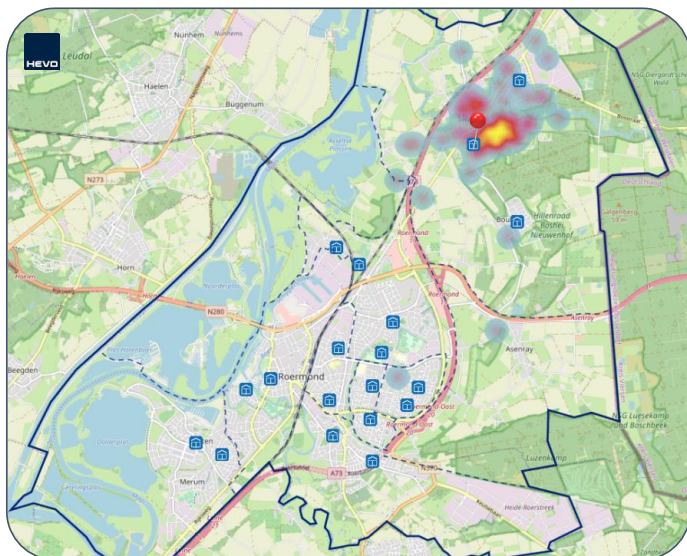
Herkomst Willem de Zwijger

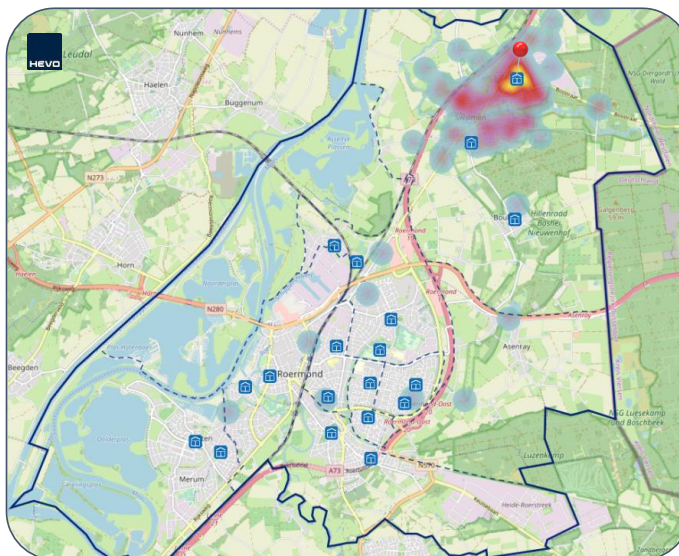
Herkomst de Zonnewijzer

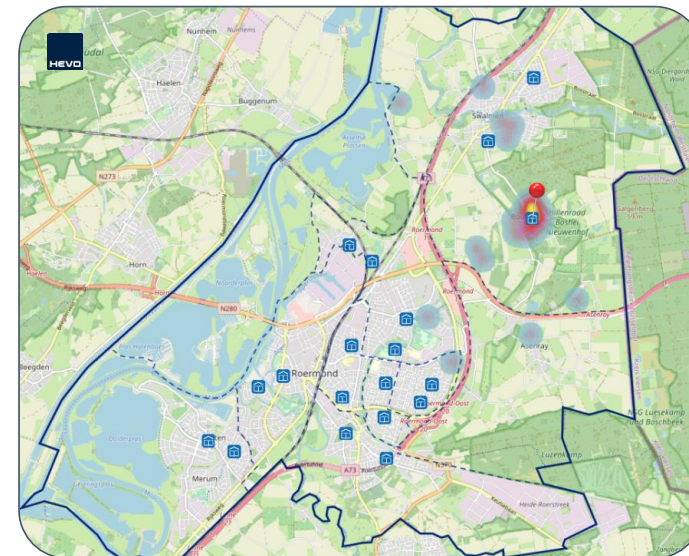
= betreffende school

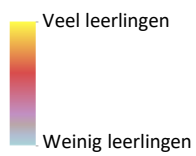
Herkomst Lambertus

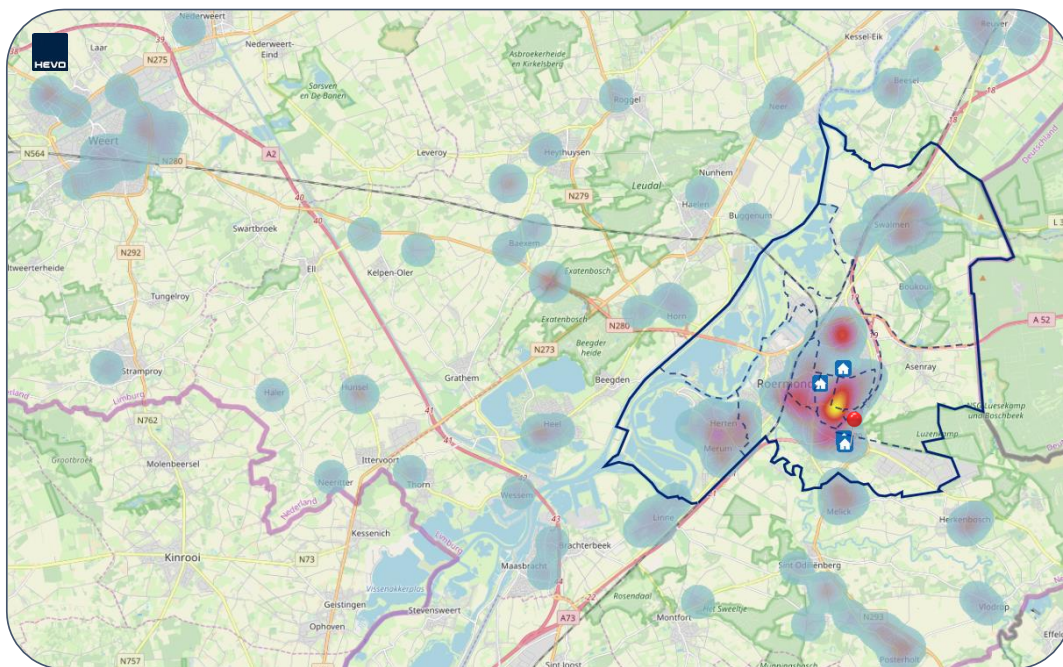
Herkomst Octopus

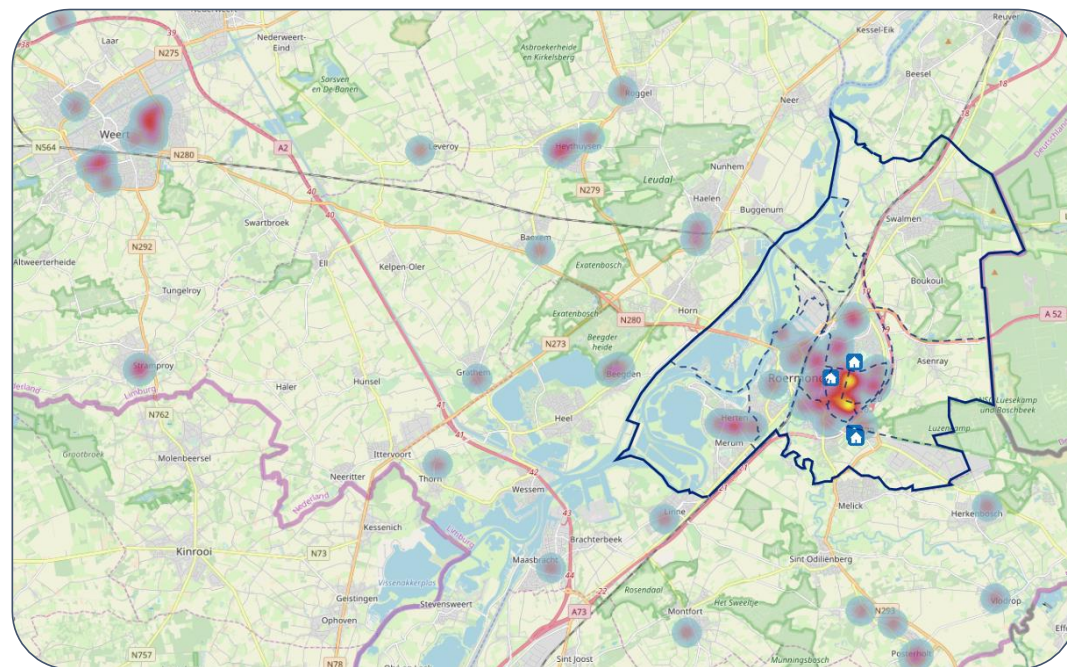
Herkomst Theresia

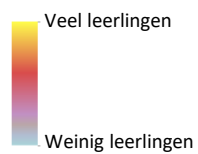
= betreffende school

Herkomst Herman Broerenschool

Herkomst Mgr. Hanssenschool

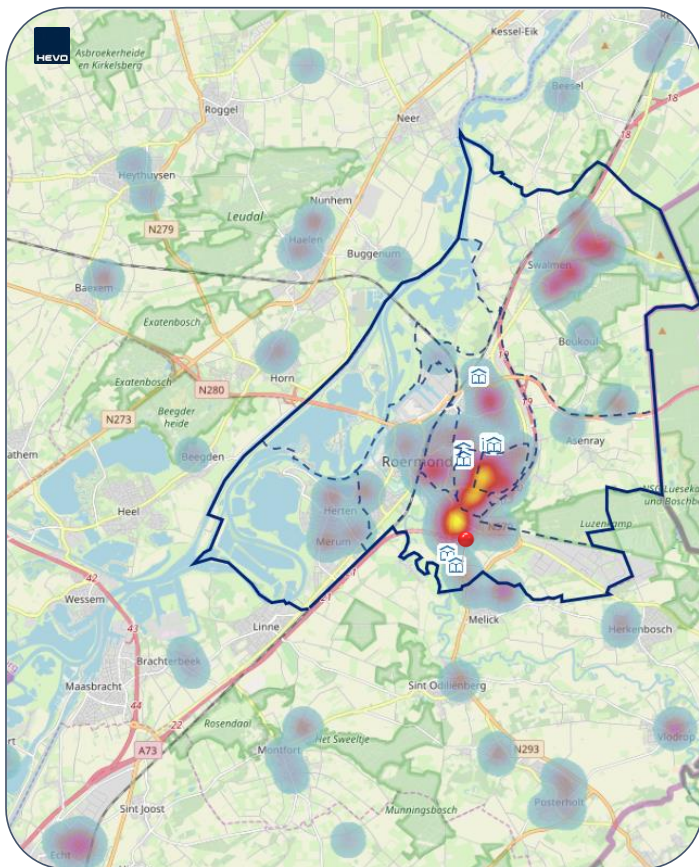
= betreffende school

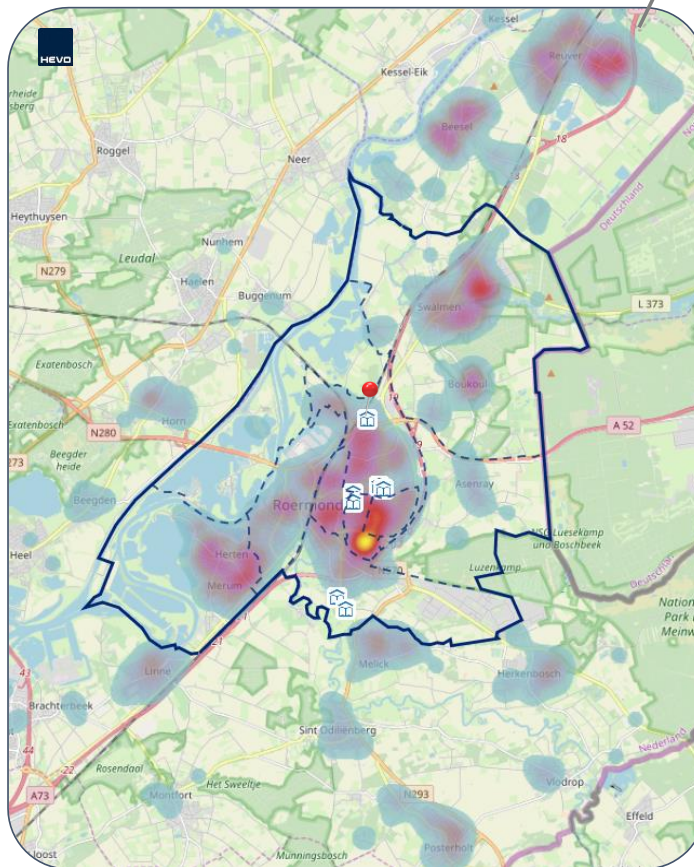
Veel leerlingen Weinig leerlingen

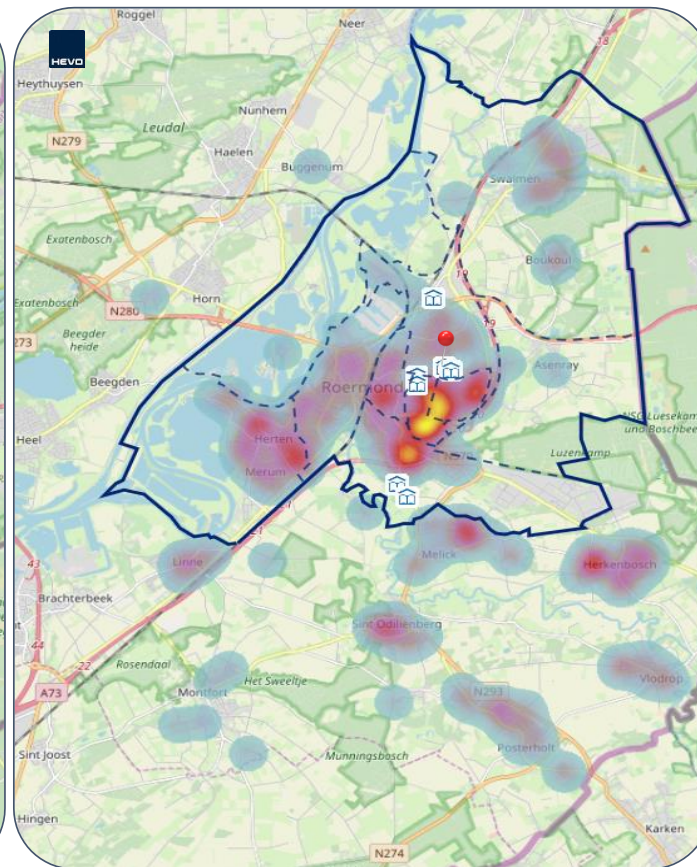
= betreffende school

Herkomst Praktijkonderwijs Roermond

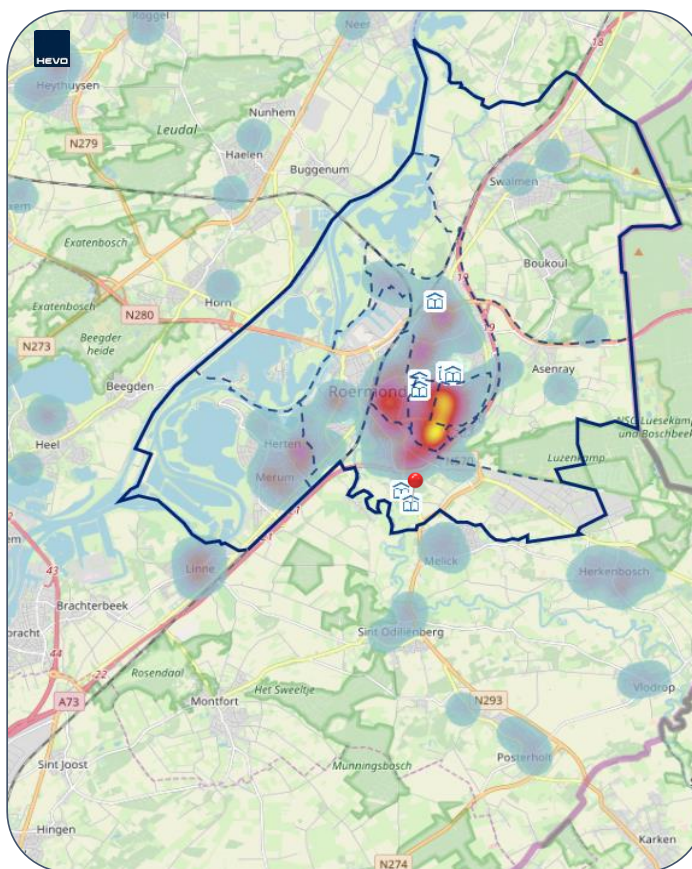
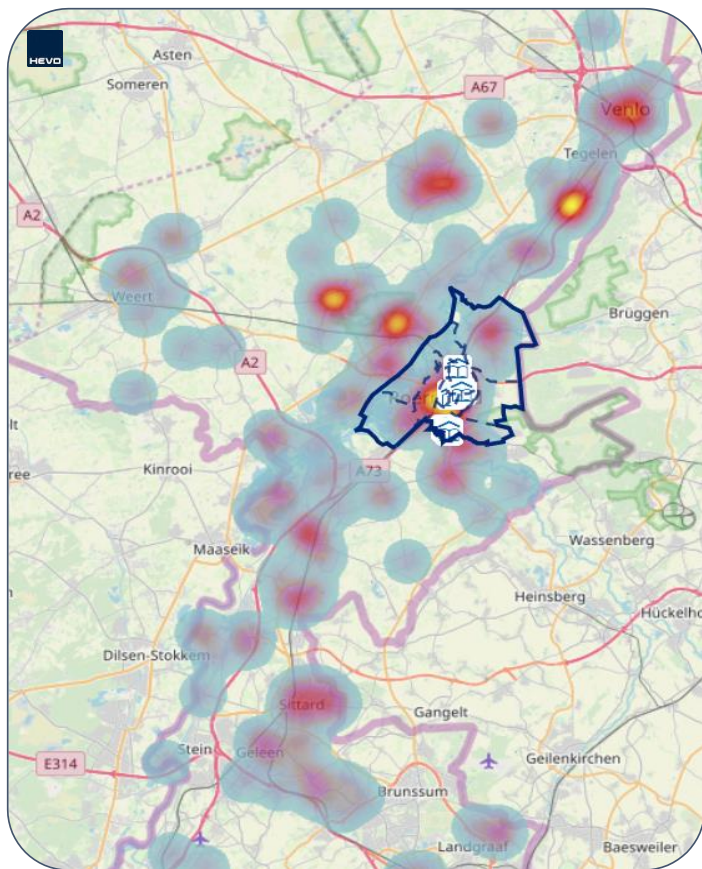
Herkomst Bc. Broekhin

Herkomst Mavo Roermond

Veel leerlingen Weinig leerlingen

Herkomst Nikée Agora

Herkomst Nikée (excl. Agora)

BIJLAGE IV: KOSTENCONFIGURATOR NIEUWBOUW EN TOELICHTING PO, VO EN (V)SO

Bijlage IV-A: Toelichting "Nieuwbouw kostenconfiguratoren PO, VO en (V)SO"

Bijlage IV-B: Kostenkengetal Nieuwbouw kostenconfigurator PO

Bijlage IV-C: Kostenkengetal Nieuwbouw kostenconfigurator VO

Bijlage IV-D: Kostenkengetal Nieuwbouw kostenconfigurator (V)SO

Handleiding & Toelichting - release 2020
.....
Nieuwbouw
kostenconfiguratoren PO, VO
en (V)SO

Opdrachtgever
Project Kostenconfigurator
Datum 14 januari 2020
Referentie 1609801-0008.2.0
Auteur(s) de heer ing. M.C.M. van Gemert - HEVO B.V.

.....
Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven.

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	3
2.	Normvergoeding	4
2.1.	Historie	4
3.	Budget versus investering	5
4.	Kostenconfiguratoren	6
4.1.	Vaste kosten	6
4.2.	Overige vaste kosten	7
4.3.	Frisse Scholen	7
4.4.	Exploitatiegericht bouwen	7
4.5.	Duurzaam bouwen	8
4.6.	Vergroten kwaliteit	8
4.7.	Speciaal onderwijs specifiek – <i>alleen bij (V)SO</i>	8
4.8.	Resumé	8

1. Inleiding

Deze handleiding betreft een toelichting op de HEVO kostenconfiguratoren voor primair onderwijs (PO), voortgezet onderwijs (VO) en (voortgezet) speciaal onderwijs (V)SO. Doel van deze instrumenten is een open en eenduidige communicatie betreffende de benodigde investeringen voor de nieuwbouw van schoolgebouwen.

De aan de instrumenten ten grondslag liggende formules en kostenindicaties komen voort uit onze uitgebreide praktijkervaringen met betrekking tot kosten voor nieuwbouw, renovatie, beheer en exploitatie van onder andere onderwijsgebouwen. Het HEVO Expertisecentrum is gespecialiseerd in het beheer van deze kosten en past dezelfde cijfers toe in haar eigen (risicodragende) projecten.

Naast deze kostenconfiguratoren heeft HEVO een standaard kwaliteitsniveau ontwikkeld, waarbij we als fictief uitgangspunt hebben genomen dat het een nieuwbouwschool betreft waar onze eigen kinderen naartoe gaan, maar waar wij ook zelf de financiën beheren. Ofwel, we hebben gezocht naar de optimale balans tussen prijs en kwaliteit. Wellicht dat dit u ondersteuning kan bieden voor het verder vormgeven van uw ambities. Zie voor dit advies kwaliteitsniveau onze website <https://www.hevo.nl/over-ons/bibliotheek/huisvestingstools>.

Voor het inzichtelijk maken van kosten voor renovatie, verwijzen we u naar de HEVO kostenconfiguratoren renovatie. Deze zijn (tevens) te downloaden op de website van HEVO: <http://hevo.nl/over-ons/bibliotheek/huisvestingstools>.

De HEVO-kostenconfiguratoren zijn door ons met zorg samengesteld om een indicatie van stichtingskosten weer te geven, doch voor de juistheid en volledigheid (van het gebruik) daarvan kan niet worden ingestaan. HEVO aanvaardt op geen enkele wijze aansprakelijkheid voor gebruikmaking van de (via de website van HEVO opgevraagde) HEVO-kostenconfigurator.

Voor vragen over de kostenconfiguratoren kunt u contact opnemen met Hans Heijltjes, senior adviseur Onderwijs via hans.heijltjes@hevo.nl of 06-23340358. Voor technische ondersteuning kunt u contact opnemen met Martijn van Gemert, adviseur Expertisecentrum via martijn.gemert@hevo.nl of 06-10963715.

2. Normvergoeding

Al jaren wordt gediscussieerd over het al dan niet toereikend zijn van de normvergoedingen bij (vervangende) nieuwbouw voor PO, VO en (V)SO. Want wat is er nu wel en wat is er juist niet te realiseren met deze normvergoedingen? Met de HEVO-kostenconfiguratoren biedt HEVO de helpende hand in deze discussie.

2.1. Historie

De normvergoedingen zijn gebaseerd op een medio jaren tachtig uitgebracht onderzoek. Dit rapport vormt de basis voor het bepalen van de hoogte van de vergoeding, met als uitgangspunt een sober en doelmatig kwaliteitsniveau. Met deze normvergoedingen wordt men geacht te kunnen voldoen aan de minimale eisen van het destijds geldende Bouwbesluit.

Te denken valt hierbij aan:

- Een eenvoudige/compacte bouwvorm
- Fundering op staal (heipaalloos)
- Constructie op basis van dragende wanden met kanaalplaatvloeren
- Gevelmetselwerk met beperkte isolatie
- Hardhouten gevelkozijnen met dubbel glas
- Linoleum vloerafwerking, spuitwerk op binnenwanden en gedeeltelijk verlaagde systeemplafonds.
- Verwarming (hoog temperatuur) met radiatoren
- Ventilatie op basis van natuurlijke toevoer door middel van ventilatieroosters en mechanische afvoerventilatoren.

De normvergoedingen en het daaraan onderliggende kwaliteitsniveau zijn op 1 januari 1997 een-op-een, met de decentralisatie van de huisvestingsverantwoordelijkheid van het Rijk naar de gemeenten, opgenomen in de modelverordening van de VNG.

3. Budget versus investering

Om de benodigde budgetten voor een primair onderwijsgebouw (PO), een voortgezet onderwijsgebouw (VO) of een (voortgezet) speciaal onderwijsgebouw (V)SO eenvoudig te kunnen berekenen, hebben we voor al deze onderwijsvormen een specifieke kostenconfigurator ontwikkeld die hulp biedt. Met deze kostenconfigurator is snel inzichtelijk te maken wat de kosten van een conform de normvergoeding opgebouwd schoolgebouw zijn en welke kostenconsequenties diverse kwaliteitsaanvullingen bovenop de wettelijke eisen hebben.

Om de juiste budgetten vast te kunnen stellen, dient ook te worden gekeken naar de desbetreffende projectplanning. In de kostenconfiguratoren is rekening gehouden met een 'standaard' doorlooptijd in voorbereiding en uitvoering, vanaf prijspeildatum. Om dit inzicht bij te stellen, dient te worden gekeken naar prijsstijgingen in zowel structurele als conjuncturele kosten. Deze twee lopen momenteel sterk uiteen. Voor meer informatie over deze prijsstijgingen verwijzen we naar BDB:

<http://bdb.nl/Indexcijfers/Kostenontwikkelingen/default.aspx>.

Daarnaast is de regio ook van invloed op de kosten. De kostenconfiguratoren gaan uit van prijzen conform regio 's-Hertogenbosch. Voor meer informatie omtrent regio invloeden kunt u bijvoorbeeld een kijkje nemen op de website van Bouwkostenkompas:

<http://www.bouwkostenkompas.nl/Index/Region.aspx>.

4. Kostenconfiguratoren

De kostenconfiguratoren PO, VO en (V)SO zijn vergelijkbaar van opbouw. Ze zijn opgebouwd uit verschillende bouwstenen. Iedere bouwsteen betreft een separaat thema.

De genoemde kosten in de kostenconfiguratoren zijn investeringskosten inclusief BTW met prijspeil 1 januari van het jaar van uitgifte jaar (tenzij specifiek anders vermeld). Als prijsniveau is regio 's-Hertogenbosch gehanteerd; de prijs per regio kan verschillen. In de investeringskosten zijn honoraria, leges, verzekeringen, gemiddelde loon- & prijsstijgingen en schoonmaakkosten opgenomen. Niet opgenomen zijn kosten voor (grond)verwerving, bouwrijp maken, onvoorzien, rentekosten, startkosten, losse inrichting, tijdelijke huisvesting e.d..

4.1. Vaste kosten

Hier wordt de basis gelegd voor het gebouw. Naast de normvergoeding wordt een toeslag gerekend om te voldoen aan het geldende Bouwbesluit. Gevolgen van BENG zijn niet opgenomen, aangezien deze pas per 1-7-2020 van toepassing zijn. Helaas is het nog niet mogelijk om met de nieuwe rekenmethode (o.b.v. NTA 8800) achter BENG te rekenen.

Met deze doorrekening wordt een sober en doelmatig gebouw gerealiseerd dat past binnen de huidige regelgeving. Het Bouwbesluit zegt echter niets over wensen als flexibiliteit, transparantie, uitstraling, duurzaamheid, TCO, etc..

Om het kostenverschil te bepalen tussen de normvergoeding en de Bouwbesluiteisen, zijn door het HEVO Expertisecentrum een aantal referentiegebouwen gemodelleerd. Deze referentiegebouwen voldoen aan de uitgangspunten van de normvergoeding, dus onder andere:

- Een eenvoudige/compacte bouwvorm.
- Constructie op basis van dragende wanden met kanaalplaatvloeren.
- Gevelmetselwerk.
- Hardhouten gevelkozijnen.
- Linoleum vloerafwerking
- Sputwerk op binnenwanden
- Gedeeltelijk verlaagde systeemplafonds.
- Verwarming o.b.v. radiatoren.

Jaarlijks worden de uitgangspunten geactualiseerd met de geldende regelgeving en het actuele kostenniveau.

Let op dat in de vaste kosten voor het gebouw, geen kosten zijn opgenomen voor specifiek (praktijk)onderwijs, zoals bijvoorbeeld bakkerij, groot keuken of lassen met verschillende gassen. Procesgebonden installaties zijn ook niet opgenomen in de normkosten.

Aanvullend kan bij het thema vaste kosten worden gekozen voor een ENG-school (EnergieNeutraal Gebouw). Verder kan worden gekozen voor gasloos bouwen. Dit is in de toeslag ENG al voorzien, dus bij keuze voor beide opties vervalt automatisch deze toeslag.

Als laatste is hier de mogelijkheid geboden om te kiezen uit een tweetal kwaliteitsadviezen:

1. Het [Standaard Kwaliteitsadvies HEVO](#)
2. Het [Kwaliteitskader Huisvesting](#) van Ruimte-OK

Wanneer een van beide van toepassing zijn, vervalt een groot aantal keuzemogelijkheden verderop in het instrument, aangezien deze keuzes reeds in de kwaliteitsstandaarden zijn gemaakt.

4.2. Overige vaste kosten

Bij de overige vaste kosten is het mogelijk om de basiskwaliteit op te hogen in verschillende niveau's:

0. Sober & doelmatig.
1. Laag
2. Midden
3. Hoog

Sober & doelmatig is standaard het uitgangspunt, aangezien dan de aansluiting plaatsvindt bij de gebouwopzet waarop de normvergoeding is bepaald.

De overige niveau's geven ruimte voor de toevoeging van esthetische kwaliteit (bijvoorbeeld beeldkwaliteitsplan), onderwijskundige visie (bijvoorbeeld leerpleinen) of milieueisen (bijvoorbeeld waterberging). Dit kan zijn ingegeven door regionale eisen van gemeente/provincie of door eisen van de school.

4.3. Frisse Scholen

Een thema dat bij ieder schoolgebouw ter sprake komt, is het [Programma van Eisen Frisse Scholen](#). In de kostenconfiguratoren is de mogelijkheid opgenomen om per thema van het Programma van Eisen Frisse Scholen een keuze te maken qua niveau. De bijbehorende kosten worden automatisch berekend.

In deze versie van de kostenconfiguratoren is het [Programma van Eisen Frisse Scholen versie september 2015](#) verwerkt.

4.4. Exploitatiegericht bouwen

Exploitatie wordt een steeds belangrijker uitgangspunt. De kosten houden immers niet op wanneer een schoolgebouw wordt opgeleverd. Total Cost of Ownership (TCO) staat terecht regelmatig op de agenda.

In de kostenconfigurator zijn veel voorkomende keuzemogelijkheden opgenomen. Zo kunnen aluminium kozijnen worden toegepast in plaats van onderhoudsgevoelig hout, kan onderhoudsintensief linoleum worden ingeruild voor pvc vloerbedekking en kan spuitwerk op de wanden worden vervangen door robuuster scanbehang voorzien van coating of bijvoorbeeld melaminebeplating bij metal studwanden.

4.5. **Duurzaam bouwen**

Onder duurzaam bouwen zijn elementen opgenomen voor verbetering van de gebouwschil (isolatie en kierdicht), maar ook milieuvriendelijke zaken zoals groen dak voor betere waterberging en groene gevel ter bevordering van biodiversiteit en opname fijnstof.

4.6. **Vergroten kwaliteit**

Onder het vergroten van de kwaliteit zijn diverse aanvullende zaken opgenomen ten aanzien van het verbeteren van de kwaliteit van het gebouw (en daarmee samenhangend gebruik). Als eerste staat flexibiliteit benoemd. Dit item wordt veelal als standaard gezien, er worden tegenwoordig immers weinig schoolgebouwen met dragende wanden gerealiseerd. De normvergoeding is echter wel op basis van dragende binnenwanden opgesteld. Verder is de optie voor het vergroten van zichtlijnen binnen het gebouw opgenomen voor een verbeterd toezicht, het opnemen van paneelwanden voor het samenvoegen van ruimten en de mogelijkheid tot het elektrisch (centraal) bedienen van de zonwering.

4.7. **Speciaal onderwijs specifiek – *alleen bij (V)SO***

Hier worden de specifieke onderdelen weergegeven, die bij de verschillende vormen van speciaal onderwijs horen. Uitgangspunt voor deze onderdelen is de bijlage speciaal onderwijs bij het Kwaliteitskader.

4.8. **Resumé**

Bovenaan de kostenconfigurator is het resumé opgenomen. Daarin worden de gemaakte keuzes opgesomd, en wordt er een compleet beeld gegenereerd van de totaalkosten.

Verder is de mogelijkheid ingebouwd om een correctie op de cijfers aan te brengen. Deze kan noodzakelijk zijn bij prijsstijgingen (t.o.v. prijspeil), stijgende markt, of afwijkende regio (prijspeil 's-Hertogenbosch).

NIEUWBOUW KOSTENCONFIGURATOR (VOORTGEZET) SPECIAAL ONDERWIJS

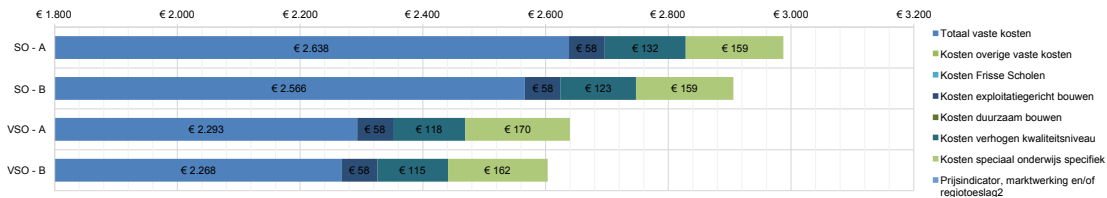
Kosten in stichtingskosten incl. BTW / m² BVO

Prijspeil 1-1-2020, regio 's-Hertogenbosch

UITGANGSPUNTEN (cat. A / cat. B) ¹	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Aantal leerlingen:	150	150	250	250
Uitgangspunt bouwlagen:	1	1	2	2
Norm brutovloeroppervlakt (BVO) [m²]:	1.690	2.440	3.420	4.245

RESUMÉ	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Totaal vaste kosten	€ 2.638	€ 2.566	€ 2.293	€ 2.268
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten Frisse Scholen	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 58	€ 58	€ 58	€ 58
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 132	€ 123	€ 118	€ 115
Kosten speciaal onderwijs specifiek	€ 159	€ 159	€ 170	€ 162
Subtotaal:	€ 2.988	€ 2.906	€ 2.640	€ 2.603
Prijsindicator, marktwerking en/of rectoroeslag ²	0%	€ -	€ -	€ -
TOTAALKOSTEN:	€ 2.988	€ 2.906	€ 2.640	€ 2.603

INVULVELDEN (in grijs)	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Basis, vaste kosten	150	150	250	250
Kosten Sober & Doelmatig gebouw o.b.v. wettelijk minimum (conform eisen 01-01-2020) ^{3&4}	€ 2.153	€ 2.089	€ 1.839	€ 1.802
Marsh eisen	€ 27	€ 27	€ 27	€ 27
Aanvullende kosten ENG school ⁵	€ 343	€ 341	€ 321	€ 333
Aanvullende kosten gasloos (indien geen ENG)	€ -	€ -	€ -	€ -
Standaard Kwaliteitsadvies HEVO ⁶ van toepassing	€ 115	€ 109	€ 106	€ 106
Kwaliteitskader Huisvesting ⁷ van toepassing (excl. additionele zaken)	€ -	€ -	€ -	€ -
Totaal vaste kosten	€ 2.638	€ 2.566	€ 2.293	€ 2.268

Overige vaste kosten	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Toeslag ambitieniveau voor onderwijskundige visie (leerpleinen) en/of esthetische kwaliteit e.d.: 0 = sober&doelmatig, 1 = laag, 2 = midden, 3 = hoog	€ -	€ -	€ -	€ -
... ⁸	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -	€ -

Ga verder met onderstaande invulvelden voor het toevoegen van aanvullende wensen/eisen

Programma van Eisen Frisse Scholen ⁹	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
	150	150	250	250

Exploitatiegericht bouwen	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Toepassing aluminium kozijnen (i.p.v. hout)	€ 5	€ 5	€ 5	€ 5
Onderhoudsarme vloerafwerking (vinyl i.p.v. marmoleum)	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
Onderhoudsarme wandafwerking (scanbehang met coating i.p.v. spuitwerk)	€ 33	€ 33	€ 33	€ 33
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 58	€ 58	€ 58	€ 58

Duurzaam bouwen	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Vergroten kierdichtheid gevel (q _{v,10} ≤ 0,25 dm³/s.m²)	€ -	€ -	€ -	€ -
Vergroten isolatiewaarden gevel (Rc = 6,0 m²K/W)	€ -	€ -	€ -	€ -
Triple beglazing (i.p.v. HR++ glas)	€ -	€ -	€ -	€ -
Groen gevel	€ -	€ -	€ -	€ -
Groen dak	€ -	€ -	€ -	€ -
Vergroten isolatiewaarden dak (Rc = 8,0 m²K/W)	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -

Verhogen kwaliteitsniveau	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Flexibel gebouw (geen dragende binnenwanden)	€ 78	€ 78	€ 78	€ 78
Vergroten zichtlijnen binnen (meer transparantie binnenwanden/-openingen, van 12% naar 18%)	€ 26	€ 26	€ 26	€ 26
Verplaatsbare paneelwanden (50 m² in totaal)	€ 28	€ 19	€ 14	€ 11
Elektrisch (centraal) bedienbare zonwering	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 132	€ 123	€ 118	€ 115

Speciaal onderwijs specifiek	SO - A	SO - B	VSO - A	VSO - B
Molestbestendig gebouw	€ 81	€ 81	€ 81	€ 81
Toegankelijkheid & bruikbaarheid minder/slecht validen (incl. verminderde zelfredzaamheid) ¹⁰	€ 22	€ 22	€ 61	€ 53
Praktijkgerichte schooltuinen / ervartaartuinen e.d.	€ 28	€ 28	€ 14	€ 14
Extra parkeerplaatsen en Kiss&Ride zone	€ 28	€ 28	€ 14	€ 14
Kosten speciaal onderwijs specifiek	€ 159	€ 159	€ 170	€ 162

¹ Cat. A = SH/ESM, VISO, LZ, ZMOK en PI | Cat. B = DO, LG en MG.

² Zie onder andere <http://bdb.nl/Indexcijfers/Kostenontwikkelingen/default.aspx> en <http://www.bouwkostenkompas.nl/Index/Region.aspx>

³ Opbouw conform normvergoeding VNG modelverordening.

⁴ Betreft de kosten voor het wettelijk minimum bouwniveau, geldend op het peildatum (in 2019 dus exclusief BENG).

⁵ ENG betekent EnergieNeutraal Gebouw. Gebaseerd op NEN 7120, vanaf 1-1-2020 wordt deze vervangen door NTA 8800.

⁶ Kwaliteitskader Huisvesting PO d.d. november 2016, zoals uitgegeven door Stichting Ruimte voor Onderwijs en Kinderopvang (Ruimte-OK).

⁷ Kwaliteitskader Huisvesting PO d.d. november 2016, zoals uitgegeven door Stichting Ruimte voor Onderwijs en Kinderopvang (Ruimte-OK).

⁸ Overige locatiegebonden kosten zoals gevelafscherming tegen fijnstof/geluid, hemelwaterberging, verdiept parkeren e.d. zijn niet voorzien en zeer locatieafhankelijk.

⁹ Het Programma van Eisen Frisse Scholen versie september 2015 is verwerkt.

¹⁰ Bij mytiltyltyl scholen zijn aanvullende maatregelen nodig die hier niet in zijn opgenomen.

De HEVO-kostenconfigurator is door ons met zorg samengesteld om een indicatie van stichtingskosten weer te geven, doch voor de juistheid en volledigheid (van het gebruik) daarvan kan niet worden ingestaan.

HEVO aanvaardt op geen enkele wijze aansprakelijkheid voor gebruikmaking van de (via de website van HEVO opgevraagde) HEVO-kostenconfigurator.

Voor nadere informatie over deze HEVO-kostenconfigurator, kunt u contact opnemen met Martijn van Gemert, martijn.gemert@hevo.nl of 06-10963715.

NIEUWBOUW KOSTENCONFIGURATOR PRIMAIR ONDERWIJS

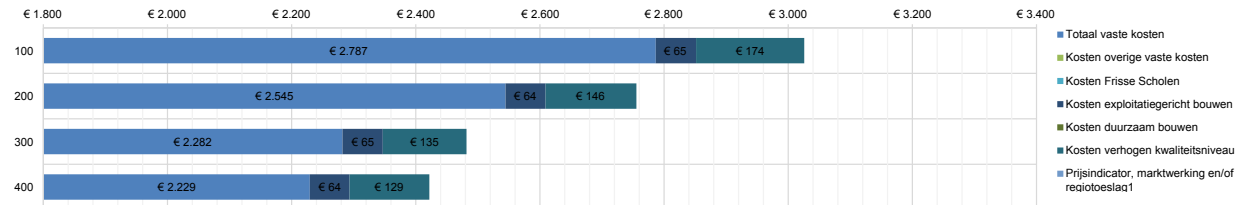
Kosten in stichtingskosten incl. BTW / m² BVO
 Prijspeil 1-1-2020, regio 's-Hertogenbosch

UITGANGSPUNTEN

Aantal leerlingen:	100	200	300	400
Aantal leerlingen indien SBO:	62	130	199	267
Uitgangspunt bouwlagen:	1	1	2	2
Norm brutovloeroppervlak (BVO) [m ²]:	703	1.206	1.709	2.212

RESUMÉ

Totaal vaste kosten	€ 2.787	€ 2.545	€ 2.282	€ 2.229
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten Frisse Scholen	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 65	€ 64	€ 65	€ 64
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 174	€ 146	€ 135	€ 129
Subtotaal:	€ 3.026	€ 2.755	€ 2.482	€ 2.422
Prijsindicator, marktwerking en/of regio toeslag ¹	0%	€ -	€ -	€ -
TOTAALKOSTEN:	€ 3.026	€ 2.755	€ 2.482	€ 2.422

INVULVELDEN (in grijs)

	100	200	300	400	
Basis, vaste kosten					
Kosten Sober & Doelmatig gebouw o.b.v. wettelijk minimum (conform eisen 01-01-2020) ^{2&3}	€ 2.291	€ 2.097	€ 1.886	€ 1.852	
Marsh eisen	€ 27	€ 27	€ 27	€ 27	
Aanvullende kosten ENG school ⁴	€ 325	€ 296	€ 251	€ 235	
Aanvullende kosten gasloos (indien geen ENG)	€ -	€ -	€ -	€ -	
Standaard Kwaliteitsadvies HEVO ⁵ van toepassing	€ 143	€ 124	€ 118	€ 115	
Kwaliteitskader Huisvesting ⁶ van toepassing (excl. additionele zaken)	€ -	€ -	€ -	€ -	
Totaal vaste kosten	€ 2.787	€ 2.545	€ 2.282	€ 2.229	
Overige vaste kosten					
Toeslag ambitieniveau voor onderwijskundige visie (leerpleinen) en/of esthetische kwaliteit e.d.: 0 = sober&doelmatig, 1 = laag, 2 = midden, 3 = hoog	0	€ -	€ -	€ -	
... ⁷	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -	€ -	
Ga verder met onderstaande invulvelden voor het toevoegen van aanvullende wensen/eisen					
Programma van Eisen Frisse Scholen⁸					
	€ -	€ -	€ -	€ -	
	€ -	€ -	€ -	€ -	
	€ -	€ -	€ -	€ -	
	€ -	€ -	€ -	€ -	
Exploitatiegericht bouwen	j/n	100	200	300	400
Toepassing aluminium kozijnen (i.p.v. hout)	j	€ 6	€ 6	€ 6	€ 6
Onderhoudsarme vloerafwerking (vinyl i.p.v. marmoleum)	j	€ 20	€ 20	€ 20	€ 20
Onderhoudsarme wandafwerking (scanbehang met coating i.p.v. spuitwerk)	j	€ 39	€ 38	€ 39	€ 38
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 65	€ 64	€ 65	€ 64	
Duurzaam bouwen	j/n	100	200	300	400
Vergroten kierdichtheid gevel ($q_{v,10} \leq 0,25 \text{ dm}^3/\text{s.m}^2$)	j	€ -	€ -	€ -	€ -
Vergroten isolatiewaarden gevel ($R_c = 6,0 \text{ m}^2/\text{K/W}$)	j	€ -	€ -	€ -	€ -
Triple beglazing (i.p.v. HR++ glas)	j	€ -	€ -	€ -	€ -
Groen gevel	n	€ -	€ -	€ -	€ -
Groen dak	n	€ -	€ -	€ -	€ -
Vergroten isolatiewaarden dak ($R_c = 8,0 \text{ m}^2/\text{K/W}$)	j	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -	€ -	
Verhogen kwaliteitsniveau	j/n	100	200	300	400
Flexibel gebouw (geen dragende binnenwanden)	j	€ 78	€ 78	€ 78	€ 78
Vergroten zichtlijnen binnen (meer transparantie binnenwanden/-openingen, van 12% naar 18%)	j	€ 29	€ 29	€ 29	€ 29
Verplaatsbare paneelwanden (50 m ² in totaal)	j	€ 67	€ 39	€ 28	€ 21
Elektrisch (centraal) bedienbare zonwering	j	€ -	€ -	€ -	€ -
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 174	€ 146	€ 135	€ 129	

¹ Zie onder andere <http://bdb.nl/Indexcijfers/Kostenontwikkelingen/default.aspx> en <http://www.bouwkostenkompas.nl/Index/Region.aspx>

² Opbouw conform normvergoeding VNG modelverordening.

³ Betreft de kosten voor het wettelijk minimum bouwniveau, geldend op het peildatum (in 2019 dus exclusief BENG).

⁴ ENG betekent EnergieNeutraal Gebouw. Gebaseerd op NEN 7120, vanaf 1-1-2020 wordt deze vervangen door NTA 8800.

⁵ Standaard kwaliteitsadvies HEVO versie december 2019, te vinden op onze website <https://www.hevo.nl/over-ons/bibliotheek/huisvestingstools>.

⁶ Kwaliteitskader Huisvesting PO d.d. november 2016, zoals uitgegeven door Stichting Ruimte voor Onderwijs en Kinderopvang (Ruimte-OK).

⁷ Overige locatiegebonden kosten zoals gevelafscherping tegen fijnstof/geluid, hemelwaterberging, verdiept parkeren e.d. zijn niet voorzien en zeer locatieafhankelijk.

⁸ Het Programma van Eisen Frisse Scholen versie september 2015 is verwerkt.

NIEUWBOUW KOSTENCONFIGURATOR VOORTGEZET ONDERWIJS

Kosten in stichtingskosten incl. BTW / m² BVO

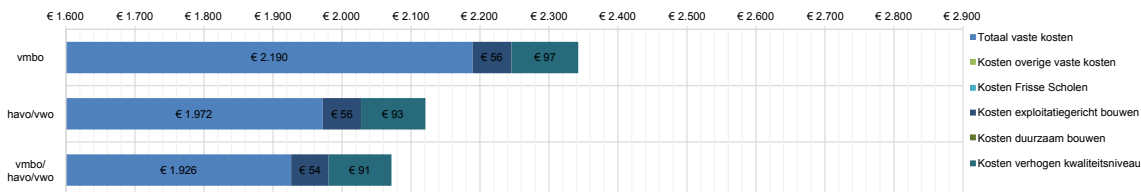
Prijspeil 1-1-2020, regio 's-Hertogenbosch

UITGANGSPUNTEN	vmbo	havo/vwo	vmbo/ havo/vwo
Voortgezet Onderwijs:			
Uitgangspunt bouwlagen:	2	3	3
Uitgangspunt brutovloeroppervlak (BVO) [m²]:	5.000	8.000	13.000

RESUMÉ	vmbo	havo/vwo	vmbo/ havo/vwo
Totaal vaste kosten	€ 2.190	€ 1.972	€ 1.926
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -
Kosten Frisse Scholen	€ -	€ -	€ -
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 56	€ 56	€ 54
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 97	€ 93	€ 91
Subtotaal:	€ 2.342	€ 2.121	€ 2.072
Prijsindicator, marktwerking en/of regio toeslag ¹	0%	€ -	€ -

TOTAALKOSTEN:	€ 2.342	€ 2.121	€ 2.072
----------------------	----------------	----------------	----------------

INVULVELDEN (in grijs)	vmbo	havo/vwo	vmbo/ havo/vwo
Basis, vaste kosten			
Kosten Sober & Doelmatig gebouw o.b.v. wettelijk minimum (conform eisen 01-01-2020) ^{2,3,4}	€ 1.842	€ 1.662	€ 1.602
Marsh eisen	j € 27	€ 24	€ 24
Aanvullende kosten ENG school ⁴	j € 216	€ 185	€ 200
Aanvullende kosten gasloos (indien geen ENG)	j € -	€ -	€ -
Standaard Kwaliteitsadvies HEVO ⁵ van toepassing	j € 104	€ 102	€ 101
Kwaliteitskader Huisvesting ⁶ van toepassing (excl. additionele zaken)	n € -	€ -	€ -
Totaal vaste kosten	€ 2.190	€ 1.972	€ 1.926
Overige vaste kosten			
Toeslag ambitieniveau voor onderwijskundige visie (leerpleinen) en/of esthetische kwaliteit e.d.: 0 = sober&doelmatig, 1 = laag, 2 = midden, 3 = hoog	0 € -	€ -	€ -
... ⁷	p.m.	p.m.	p.m.
Kosten overige vaste kosten	€ -	€ -	€ -
Ga verder met onderstaande invulvelden voor het toevoegen van aanvullende wensen/eisen			
Programma van Eisen Frisse Scholen⁸			
	0	€ -	€ -
	0	€ -	€ -
	0	€ -	€ -
	0	€ -	€ -
	0	€ -	€ -
Exploitatiegericht bouwen			
Toepassing aluminium kozijnen (i.p.v. hout)	j/n € 4	€ 4	€ 3
Onderhoudsarme vloerafwerking (i.p.v. marmoleum)	j € 20	€ 20	€ 20
Onderhoudsarme wandafwerking (scanbehang met coating i.p.v. spuitwerk)	j € 32	€ 32	€ 31
Kosten exploitatiegericht bouwen	€ 56	€ 56	€ 54
Duurzaam bouwen			
Vergroten kierdichtheid gevel ($q_{v,10} \leq 0,25 \text{ dm}^3/\text{s.m}^2$)	j € -	€ -	€ -
Vergroten isolatiewaarden gevel ($R_c > 6,0 \text{ m}^2\text{K/W}$)	j € -	€ -	€ -
Triple beglazing (i.p.v. HR++ glas)	j € -	€ -	€ -
Groen gevel	n € -	€ -	€ -
Groen dak	n € -	€ -	€ -
Vergroten isolatiewaarden dak ($R_c > 8,0 \text{ m}^2\text{K/W}$)	j € -	€ -	€ -
Kosten duurzaam bouwen	€ -	€ -	€ -
Verhogen kwaliteitsniveau			
Flexibel gebouw (geen dragende binnenwanden)	j € 78	€ 78	€ 78
Vergroten zichtlijnen binnen (meer transparantie binnenwanden/-openingen, van 12% naar 18%)	j € 9	€ 9	€ 9
Verplaatsbare paneelwanden (50 m² in totaal)	j € 9	€ 6	€ 4
Elektrisch (centraal) bedienbare zonwering	j € -	€ -	€ -
Kosten verhogen kwaliteitsniveau	€ 97	€ 93	€ 91

¹ Zie onder andere <http://bdb.nl/Indexcijfers/Kostenontwikkelingen/default.aspx> en <http://www.bouwkostenkompas.nl/Index/Region.aspx>

² Opbouw conform normvergoeding VNG modelverordening.

³ Betreft de kosten voor het wettelijk minimum bouwniveau, geldend op het peildatum (in 2019 dus exclusief BENG).

⁴ ENG betekent EnergieNeutraal Gebouw. Gebaseerd op NEN 7120, vanaf 1-1-2020 wordt deze vervangen door NTA 8800.

⁵ Standaard kwaliteitsadvies HEVO versie december 2019, te vinden op onze website <https://www.hevo.nl/over-ons/bibliotheek/huisvestingstools>.

⁶ Kwaliteitskader Huisvesting VO d.d. april 2016, zoals uitgegeven door Stichting Ruimte voor Onderwijs en Kinderopvang (Ruimte-OK).

⁷ Overige locatiegebonden kosten zoals gevelafwerking tegen fijnstof/geluid, hemelwaterberging, verdiept parkeren e.d. zijn niet voorzien en zeer locatieafhankelijk.

⁸ In dit overzicht is het Programma van Eisen Frisse Scholen versie september 2015 verwerkt.

De HEVO-kostenconfigurator is door ons met zorg samengesteld om een indicatie van stichtingskosten weer te geven, doch voor de juistheid en volledigheid (van het gebruik) daarvan kan niet worden ingestaan.

HEVO aanvaardt op geen enkele wijze aansprakelijkheid voor gebruikmaking van de (via de website van HEVO opgevraagde) HEVO-kostenconfigurator.

Voor nadere informatie over deze HEVO-kostenconfigurator, kunt u contact opnemen met Martijn van Gemert, martijn.gemert@hevo.nl of 06-10963715.

BIJLAGE V: GEWENST KWALITEITSNIVEAU

Voor het gewenste kwaliteitsniveau is het HEVO kwaliteitsadvies als uitgangspunt genomen. Voor een toelichting van de uitgangspunten van Frisse Scholen en GPR Gebouw verwijzen we graag naar “Standaard kwaliteitsniveau onderwijshuisvesting”, d.d. 9 december 2019. Welke is op te vragen bij HEVO.

Frisse Scholen - versie september 2015 Advies		verklaring keuze
Energie		
EPG	ENG	vanuit klimaatdoelstelling / CO ₂
Duurzame energie	ENG	vanuit klimaatdoelstelling / CO ₂
Beheer	Klasse A	incl. real-time energieverbruik en -opwekking zichtbaar op schermen
Kwaliteitsborging	Klasse C=B=A	ook aantonen na volledig gebruiksjaar
Lucht		
Luchtverversing	Klasse B	
Spuventilatie	Bouwbesluit	De Bouwbesluit-eis voor basisonderwijs voor alle onderwijsfuncties
Ruimtevolume	Klasse B	
Kwaliteit van de toevoertucht	Klasse B	wel minimaal filterklasse conform Klasse A toepassen: F7
Emissies van materialen	Klasse B=A	
Emissies van apparatuur	Klasse A	indien er sprake is van schadelijke uitstoot van de apparatuur
Schoonmaakbaarheid	Klasse C=B=A	zie ook rapport 'Naar een schone school' van VSR&OSB
Tabaksrook	Klasse A	
Toiletten	Klasse A	
Legionella	Klasse C=B=A	
Kwaliteitsborging	Klasse A	
Temperatuur		
Operatieve temperatuur winter	Klasse B	
Operatieve temperatuur zomer	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C	zonwering elektrisch bediend
Lokaal thermisch discomfort	Klasse C	
Kwaliteitsborging	Klasse B=A	
Licht		
Kunstlicht	Klasse C + 400 lux	schakeling obv aanwezigheid & daglichtregeling
Daglicht	Klasse C	
Helderheidskering	Klasse B	
Individuele beïnvloeding	Klasse C	
Kwaliteitsborging	Klasse B	
Geluid		
Geluidwering van de gevel	Klasse C=B	bij grenzend aan spoor of hoofdontsluitingsweg, Klasse A
Installatiegeluid	Klasse C	
Ruimteakoestiek	Klasse C	ingericht lokaal benadert veelal Klasse B
Luchtgeluidisolatie	Klasse C	bij lokalen onderling geldt eis Klasse A
Contactgeluidisolatie	Klasse C=B=A	
Kwaliteitsborging	Klasse C=B=A	

GPR Gebouw - o.b.v. versie 4.3		8,4
Energie		10,0
Energieprestatie		10,0
Energieprestatie, aanvullend		10,0
Milieu		7,6
Milieu-prestatie		7,5
Circulair materiaalgebruik		7,5
Water		8,0
Gezondheid		8,2
Geluid		7,5
Lucht kwaliteit		9,0
Thermisch comfort		7,5
Licht en visueel comfort		7,0
Gebruikskwaliteit		8,5
Toegankelijkheid		7,5
Functionaliteit		7,5
Technische kwaliteit		10,0
Sociale veiligheid		9,0
Toekomstwaarde		7,9
Toekomstgerichte voorzieningen		7,5
Flexibiliteit		8,0
Belevingswaarde		8,0

BIJLAGE VI: MINIMAAL KWALITEITSNIVEAU

Ter verduidelijking van de verschillen met het gewenste kwaliteitsniveau is ook voor dit kwaliteitsniveau een opsomming gegeven van de keuzen op basis van Frisse Scholen en de score van GPR Gebouw die hieruit volgt.

Frisse Scholen - versie september 2015		Advies	verklaring keuze
Energie			
EPG		ENG	ook gasloos
Duurzame energie		ENG	ook gasloos
Beheer		Klasse A	incl. real-time energieverbruik en -opwekking zichtbaar op schermen
Kwaliteitsborging		Klasse C=B=A	ook aantonen na volledig gebruiksjaar
Lucht			
Luchtverversing		Klasse B	
Spuiventilatie		Bouwbesluit	De Bouwbesluit-eis voor basisonderwijs voor alle onderwijsfuncties
Ruimtevolume		Klasse B	
Kwaliteit van de toevoerlucht		Klasse B	wel minimaal filterklasse conform Klasse A toepassen: F7
Emissies van materialen		Klasse B=A	
Emissies van apparatuur		Klasse A	indien er sprake is van schadelijke uitstoot van de apparatuur
Schoonmaakbaarheid		Klasse C=B=A	zie ook rapport 'Naar een schone school' van VSR&OSB
Tabaksrook		Klasse A	
Toiletten		Klasse A	
Legionella		Klasse C=B=A	
Kwaliteitsborging		Klasse A	
Temperatuur			
Operatieve temperatuur winter		Klasse B	
Operatieve temperatuur zomer		Klasse B	
Individuele beïnvloeding		Klasse C	zonwering elektrisch bediend
Lokaal thermisch discomfort		Klasse C	voor KDV Berend Botje vloerverwarming
Kwaliteitsborging		Klasse B=A	
Licht			
Kunstlicht		Klasse C+	schakeling obv aanwezigheid & daglichtregeling; 400 lux
Daglicht		Klasse C	
Helderheidswering		Klasse B	
Individuele beïnvloeding		Klasse C	
Kwaliteitsborging		Klasse B	
Geluid			
Geluidwering van de gevel		Klasse C=B	
Installatiegeluid		Klasse C	
Ruimteakoestiek		Klasse C+	ingericht lokaal benaderd veelal Klasse B
Luchtgeluidisolatie		Klasse C	bij lokalen onderling geldt eis Klasse A
Contactgeluidisolatie		Klasse C=B=A	
Kwaliteitsborging		Klasse C=B=A	

GPR Gebouw - o.b.v. versie 4.3		8,3
Energie		9,5
Energieprestatie		9,5
Energieprestatie, aanvullend		9,5
Milieu		7,4
Milieuprestatie		7,5
Circulair materiaalgebruik		7,5
Water		7,0
Gezondheid		8,2
Geluid		7,5
Luchtkwaliteit		9,0
Thermisch comfort		7,5
Licht en visueel comfort		7,0
Gebruikskwaliteit		8,5
Toegankelijkheid		7,5
Functionaliteit		7,5
Technische kwaliteit		10,0
Sociale veiligheid		9,0
Toekomstwaarde		7,9
Toekomstgerichte voorzieningen		7,5
Flexibiliteit		8,0
Belevingswaarde		8,0

Colofon

Uitgave: HEVO B.V.
Datum: 4 maart 2020
Auteur(s): de heer P. Bressers MSc - HEVO B.V.
de heer ir. B.G. Verkerk - HEVO B.V.
de heer drs. ing. R. Frensen - HEVO B.V.

Contact

Statenlaan 8 Postbus 70501
5223 LA 's-Hertogenbosch 5201 CB 's-Hertogenbosch

T +31 (0)73 6 409 409
info@hevo.nl

www.hevo.nl www.rpmbyhevo.nl

Niets uit deze uitgave mag zonder uitdrukkelijke schriftelijke toestemming van HEVO B.V. worden gekopieerd, noch aan derden ter inzage worden gegeven